

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మే నెల 17-వ తేది మంగళవారము

No. 39

సంపుటము ౧౫

శ్రీ ప్రభవనామనందన వైశాఖమాస బహుళ స్రవణము.

సంచిక 3౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. తలనొప్పులమాన్యును, వాయు పొట్ట బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును, పొట్టబోగొట్టును, బెడుకుల భేదించును, వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును, దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట పలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు నొప్పులకు సంచీవివరించింది. పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన మోసము గలుగదు. చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0 డజ్ 1-కి రు 6-4-0 లు. ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు
249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

మూత్రకోశవ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్ఫు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల పావులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు వోరకును.

ప్రాప్తెక్స్ కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. HARI & CO., 174 BROADWAY MADRAS.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మైనది.

ప్రతిమాసము
7-వ తేదీన తప్పక
ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సర చందా
రూ 6-0-0;
ఆరుమాసములకు
రూ 3-0-0;
విడిపత్రిక
అ. 0-10-0.

నుప్రసిద్ధి లగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన రంగులచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు, ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును.

విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లగునట్టియు, సవీనభాష పరంపరలతో నిండినట్టియు పద్యములు కథలు ప్రచురితము లగుచున్నవి.

జనవినియోగమునందు ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునకును వ్యాసకర్తయొక్క ఛాయాపటము కూడ నుండగలదు.

నూతన సంవత్సర ప్రారంభమునందు కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన శ్రీనాథుడు (అను నాటకమును)

కొత్తపల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ఆనందకందము (అను నవలయును)

ప్రతిమాసమునను కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.

చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమము.

విలాసము:- భారతీకార్యాలయము, తపాలవెట్టె 212, మద్రాసు.

WANTED

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. Apply to:-IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE. DELHI.

అమకమునకు

నూతన జపాను అగ్గిపుల్లలను తయారుచేయు మెషినులు కెమికల్స్ గలవు. న్యాయమైనధర దయచేసి వచ్చి పరిశీలింపుడు. ఆయిల్ ఎంజినులు, టేకు దుంపలు కోయారంపములు కూడ గలవు. ఉత్తరము వ్రాసిన ధరలపట్టిక పంపబడును.

THE NEW MADRAS MATCH FACTORY.
1/267 Tiruvotthiyur High Road, MADRAS

1913 సం॥ రం ఇండియన్ కంపెనీల

7 వ ఆక్టు విషయములో
మతియు

ది కల్యాణ జి. అందు ప్రెస్సింగు
కంపెనీ లిమిటెడ్

(లిక్విడేషనులో నున్నది) విషయములోను పాల్గొనిననున్న పై కంపెనీ జిన్నింగు అందు ప్రెస్సింగు ఫ్యాక్టరీ అమ్మబడును సదరు ఫ్యాక్టరీయందు మూడురకముల కట్టడములు అనగా "పాత ఫ్యాక్టరీ" "కొత్త ఫ్యాక్టరీ" "ప్రెస్సు బిల్డింగు" అని గలవు. మూటిని ఒకటిగాచేర్చిగాని లేక ఒక్కొక్కటి విడిగాగాని కొనుటకు యిష్టమున్న వారు మాకు తెలుపకోరెదము.

కట్టడములు, గోదాములు మంచిస్థితిలోనున్నవి. ముందు 8 కాబన్ జిన్నులు, 6 డికార్టి కేటింగు మెషినులు, 5 య్యపు మోలరులు, 2 వరి బాయిలరులు, 10 ఆయిల్ ఎంజిన్లు క్షురులు మొదలగు మెషినిరహిత యిందులో చేరియున్నవి. మాకు వ్రాసిన యితర విషయములు తెలుపబడును.

17 అర్మినియన్ పేధి, } జె. వి. పిత్త
మద్రాసు 14-5-1927 } సెల్వు &
కో లిక్విడేటరులు

రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లు

(ఆనర్లబల్ మేమెంటర్) రామదాసు పంతులుగారు)

ప్రభుత్వమువారు రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లును ప్రకటించి యున్నారు. ఈ బ్యాంకు స్థాపించుటలో ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము వాణిజ్యము చేయుచుండుట తన విధానము నేర్పాటుచేయుట, దేశములో పరపతివ్యాపారము వ్యాప్తిచేయుట యొక్కది. రిజర్వు బ్యాంకు ఈ యుద్దేశ్యములను ప్రజాశ్రేయములకు నిర్వహించిన లాభదాయకమే. అయితే ఈ యుద్దేశ్యములు యెంతవరకు ఆచరణలో పెట్టుటకు అవకాశములున్నవో బిల్లు అంతయును వివరించి తెలిసికొనవలసియున్నది. ఎక్కువ వివరము కనకాశము లేకుండ తగినంత ఆచరణప్రాయముగ వ్రాతలలో ప్రభుత్వసభ్యులు కనపరచినను, ఆచరణలో పెట్టునరకి యిది మృగ్యమును. ప్రభుత్వ ఆర్థికపండితుల ఆచరణములకు ఆచరణలకు చాలవ్యాప్తము గలను. ఈ బిల్లు వర్తకవ్యాపారము మొదలగువిషయముల కొంతవరకు లాభసాటియో తోచునన యుద్దేశ్యముగాదు. సహకార పరపతివ్యాపారమునకు వ్యవసాయ పెట్టుబడులను, ఈ బిల్లు యెంతవరకు ఉపయోగపడగలనో వివరించుటయే యిందలి ముఖ్యోద్దేశ్యము.

ఈ బ్యాంకు బిల్లును నిర్మాణమునందు అనుకూల బొంతులె అతుకబడినది. వివిధ బ్యాంకుల నిర్మాణ మాదర్శముగ తీసికొని లాభముల యొక్కను గణించుటకు తన అవకాశమును యిచ్చినారు. రిజర్వు బ్యాంకు, యందుకు ఏజంటుగా దీని కొనబడిన యింపిరియలు బ్యాంకు, తగినంతలాభము గణించుటకు తన కట్టుదిట్టములను ఏర్పరచినారు. బ్యాంకు ఆఫ్ ఇంగ్లండు నిర్మాణమున ప్రకారము రిజర్వు బ్యాంకు వాటాల పరపతిని నిర్వహించుచును. ఇతర రిజర్వు ఆర్థికపండితుల ప్రకారము దేశములోని యితర బ్యాంకులు కొన్ని దీని కుపకాళులుగా అంగీకరింపబడును. ఈ బ్యాంకులలో నిల్వయున్న సొమ్ము యిచ్చి యిచ్చి నగరేతుల రిజర్వు బ్యాంకులో నిలువజేయబడును. అయితే యితర దేశ బ్యాంకుల నుంచి ఆదర్శములు మట్టును తన కనుకూలముగా మున్నంతవరకు రిజర్వు బ్యాంకు నిర్మాణములో ప్రవేశ పెట్టినను, ఆ బ్యాంకులు అనుబంధ బ్యాంకుల కిచ్చి సౌకర్యములు మాత్రము యందు చేర్చబడలేదు. ప్రస్తుత విధానము ప్రకారము దేశీయ వర్తక వ్యాపారాభివృద్ధి కొంతవరకు ఈ బ్యాంకు ప్రయోజనకారిగాగలనో యోచించవలసి యున్నది. ప్రభుత్వమువారు, దేశములోని యితర బ్యాంకులకు, రిజర్వు బ్యాంకు, "మూలవిరాట్టు"గా పరిగణింపబడును. బిల్లులోని 14, 15 క్లాజుల ప్రకారము ఈ బ్యాంకు చాలాదాడు లాభములు గణించుటకు యితర బ్యాంకులతో పోటీగా వర్తకవ్యాపారము పొందించుటకు అవకాశము గలను. రిజర్వు బ్యాంకుతో పోటీ నిల్వబడి యితర బ్యాంకులకు సాధ్యముగాదు. ఏలనన ఈ బ్యాంకులలో వడ్డీ యిచ్చునక్కరలేని ధనము, ప్రభుత్వమువారివద్ద నుంచీయు యితరలవద్దనుంచీయు వచ్చు ధనము అపారముగా నిలువయుండును. ఇట్టి అవకాశము కల్గియుండగా వాటాదార్లు తప్పక లాభము గణించుటకు వర్తకవ్యాపారముపై ధనము వినియోగింతురు. రిజర్వు బ్యాంకునకు అనుబంధ బ్యాంకులు తమ వ్యాపార ధనములో మొత్తమున నూటికి పదివంతులు వడ్డీలేకుండు ధనము కప్పము చెల్లింపవలెను.

ఈ బ్యాంకులు చెల్లించు మొత్తమే 8 లక్ష 9 కోట్లవరకు వుండును. ఇది గాకుండగా ప్రభుత్వమువారి డబ్బు అంతయు యిందే నిల్వయుండును. ఇంత ధనసమృద్ధి గల బ్యాంకు వర్తక వ్యాపారములకు పెట్టుబడి పెట్టుటకు యితర బ్యాంకులతో పోటీకి దిగిన దేశములో యిదివరకు నిర్వహించబడుచున్న జాయిస్టు స్టాక్ బ్యాంకు లన్నియు నడుగంటవలసినవే. అని పోటీకి దిగిన ముఖ్యము గాక నానవు.

ఈ బిల్లు ప్రకారము యింపిరియల్ బ్యాంకు రిజర్వు బ్యాంకును ప్రధాన యేజంటుగా పరిగణింపబడును. దేశములోని యితర బ్యాంకు లన్నిటికంటె యింపిరియల్ బ్యాంకునకు ఆగ్రహాన మిచ్చి ప్రత్యేక సౌకర్యములు అవకాశములు కలుగజేయబడే బలము తీరవలెన ఆధిక్యత అన్నిటికంటె దానికి చెందినది. బ్యాంకు వాటాధనములో నూటికి 30 వంతులు ఈ బ్యాంకు నకు ప్రత్యేక కింపబడినవి. ఇది వరలో యింపిరియల్ బ్యాంకు ఆర్థిక లోని వర్తక వ్యాపార నిర్వహణమును సడలించబడినవి. బ్యాంకుచేయు వర్తక వ్యాపారమునకు లాభము గణించుటకు అవకాశ మేర్పడినది. వడ్డీ ఈయనక్కరలేకుండగా అపారమైన ధనము బ్యాంకులో నిల్వయుండుటకు సాధకాశము కలుగజేయబడినది. ప్రభుత్వమువారు నిల్వసొమ్ము లన్నియు యా బ్యాంకులో వుండుటకు యేర్పాటుచేయుటకు గాక రిజర్వు బ్యాంకునకు అనుబంధ బ్యాంకులుగా చేర్చబడిన యితర బ్యాంకుల నిల్వసొమ్ములకు వడ్డీ యింపిరియల్ బ్యాంకులో పెట్టుటకు యున్నది. ఈ వాక్యములు 25 సంవత్సరముల వరకు ఈ బ్యాంకునకు హామీ యివ్వబడినవి. ప్రభుత్వమువారి చెనుకటి బడింబడిక ప్రకారము 1931-వ సం॥ 1931-వ సం॥ యింపిరియల్ బ్యాంకు సంబంధము అంతమును. ఈ నాల్గు యేండ్లలో ప్రగతి చేయబడిన ధనముల వర్తకవ్యాపార నిల్వసొమ్ము

గాను ముందు 25 సం॥ 1931-వ సం॥ ఆ ప్రత్యేక సౌకర్యములు కలుగజేయబడినవి. బిల్లు ప్రకారము యింపిరియల్ బ్యాంకు రిజర్వు బ్యాంకులలో నిల్వయుండునాసిన సొమ్ముల మూలమున విశేషముగా బ్యాంకులకు నష్టము రాదు. నిబంధన ప్రకారము దాదాపుగా 370 లక్షల రూపాయలు రిజర్వు బ్యాంకునకు ఈ బ్యాంకుకు చెల్లింపవలయును. ఇందువలన 100 కి రూ 5 లు చొప్పున వడ్డీలేకుండ ప్రకారము 18 1/2 లక్షల రూపాయలు నష్టము వచ్చును. అయితే అనుబంధ బ్యాంకులు 300 లక్షలవరకు ఈ బ్యాంకుకు డబ్బు కట్టగలసియున్నది. ఈ మొత్తముపై వడ్డీ 15 లక్షలు లాభమువచ్చును కనుక యింపిరియల్ బ్యాంకునకు వచ్చే వడ్డీ నష్టము 3 1/2 లక్షలు మాత్రము వుండును. అయితే బిల్లులోని ప్రత్యేక అవకాశముల ప్రకారము యింపిరియల్ బ్యాంకులోనికి వచ్చిన వడ్డీ ధనరాసుల మూలముగా విశేష లాభములు వచ్చే అవకాశము లున్నవి. కాన యానష్ట మొకనష్టము గాను.

బిల్లు ప్రకారము యందుకు చేర్చబడిన యితర అనుబంధ బ్యాంకుల సంబంధములు యెంతమాత్రము తృప్తికరముగా లేవు. బిల్లునకు చేర్చబడిన పెట్టుబడి ప్రకారము రిజర్వు బ్యాంకునకు 25 బ్యాంకులు మాత్రము అనుబంధ బ్యాంకులుగా పరిగణింపబడినవి. ఇందులో 6 మాత్రమే భారతీయ బ్యాంకులు. ఇంపిరియల్ బ్యాంకుకు భారతీయ బ్యాంకుగనే పరిగణింపబడే యెడల 7 బ్యాంకుల గలను. చేర్చబడిన అనేక హైదరాబాద్ బ్యాంకులు అనుబంధ బ్యాంకులలో చేర్చబడలేదు.

1. అలహాబాద్ బ్యాంకు, 2. బరోడా బ్యాంకు, 3. నెలల్ బ్యాంకు, 4. బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, 5. ఇండియన్ బ్యాంకు, 6. పంజాబ్ సేవన్ బ్యాంకు. ఇవి అనుబంధ బ్యాంకులై యున్నవి.

నిబంధనల ప్రకారము యా బ్యాంకులు తమ వాటా నిల్వ సొమ్ములు రిజర్వు బ్యాంకులో పెట్టుటకు యిచ్చును. తగిన ప్రతిఫలము అవకాశము పొందకుండుటకు ప్రాంతన బ్యాంకులకు చాలనష్టము వాటిల్లును. ఈ బ్యాంకుల మొత్తము వ్యాపారము 50 కోట్లు యుండును. నిబంధనల ప్రకారము 2 1/2 కోట్ల రూపాయలు రిజర్వు బ్యాంకునకు కప్పము కట్టవలెను. ఇందు మూలమున 100 కి రూ 5 లు వడ్డీలేకుండ ప్రకారము 11 లక్షల రూపాయలు మొత్తమున బ్యాంకులకు నష్టము వచ్చును. ఈ మొత్తము బ్యాంకులకు సంవత్సరమునకు వచ్చు లాభములో 100 కి 20-వ వంతు వున్నది. ఇంకొక నష్టము బ్యాంకులు పెహించు స్థితిలో లేవు. వరియు వడ్డీలేకుండగా ప్రతిదినము కొంత మొత్తము రిజర్వు బ్యాంకులో తమ వ్యాపారము నిమిత్తము నూటికి 15-వ వంతు కనబర్చుచుండుననెను. ఇంపిరియల్ బ్యాంకులో ప్రభుత్వమువారి సొమ్ము, వరియుతర వాపతులు, అనామకు ధనము, విశేషముగా వుండును గాన ఆ బ్యాంకు యా బిల్లును సులభముగా చూపించగలదే కాని యితర బ్యాంకులకు యీ అవకాశము లేదు. రిజర్వు బ్యాంకు నిబంధనల ప్రకారము సొమ్ము నిల్వయుండు పవతి అనుకరింపబడినదే కాని రిజర్వు బ్యాంకుకు కలుగజేయు సౌకర్యములు మాత్రము యందు అనుకరింపబడలేదు. తగినంత వాటాలపంపక సౌకర్యము కార్యనిర్వాహక వర్గములో సానము, లేనిపోని పోటీలు, తగల్గుకుండ ఒండొరులకు సహాయము చేయు సాధనపంపతి మొదలగు సౌకర్యములు రిజర్వు బ్యాంకు నిబంధనలో కలవు. కాని సౌకర్యము లన్నియు యా బిల్లులో లు ప్రముచేయబడినవి. బంగారు నాణెములు సొమ్ము నోట్లు లావాకు ప్రత్యేకింపబడిన నిల్వ సొమ్ములు వుపయోగించుకొనుట విషయమై రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లు నిబంధనలు చాలా ఆకాభంగకరముగా అసంతృప్తికరముగా నున్నవి. ఈ నిల్వ సొమ్ముల విషయమై యిండియా ప్రభుత్వమువారి దృక్పథము యేమియు మారలేదు.

ధనాభావముచే దేశము క్రుంగుచుండ హిందూ దేశ ధనము క్రుంగుచుండ హిందూ దేశ ధనములో వినియోగించుట ఆక్రమము అనుచితమని ప్రభుత్వమువారికి తోచుండుట శోచనీయము. వృధాగా మూలమున్న యీ రిజర్వు ధనమును దేశములో పరపతివ్యాపారముకొరకు వినియోగపరచిన దేశ ఆర్థిక సంపత్తి బ్యాంకు వ్యాపారము ద్వారా వృద్ధియగుటకు సక్రమమార్గ మేర్పడి దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడియుండెడిది. చెమటయూడ్చి గడించిన రైతు డబ్బు యెంతవరకు దేశములో నైన తిరిగి రైతు వుపయోగమునకు వినియోగపరచక అన్యధా వినియోగపడుచున్నదా! ప్రస్తుతము నిర్మాణము చేయబడుచున్న రిజర్వు బ్యాంకు ప్రభుత్వమువారిచే యింగ్లాండులో వినియోగపరచుచున్న యీ రిజర్వు మొత్తమును తీసికొని రైతులకు వుపయోగకారిగా వుండునట్లు పరపతివ్యాపారము ద్వారా యాగనము వినియోగింపజూడదా?

సర్ డి. యన్. హామిల్టన్ దొరగారు రిజర్వు బ్యాంకు యీ సొమ్ములను స్వీకరించి రైతు వుపయోగము నిమిత్తము రైతునకు తోడ్పడవలసినదిగా గత ఫిబ్రవరి మాసములో చక్కటి వ్యాసము ప్రాసి వెలడిచేసెను. వారు రైతుపక్షమున వాదించిన వాదము అప్రతిపాతము. ప్రభుత్వమువారివద్ద నిల్వయున్న రిజర్వు మొత్తములకు మూలాధారము రైతు పాలములో పండిన షుట్ల ఆదాయమే. అతను అన్యుకముచేసిన అయితే జామీద తీసిన ఆదాయమే యానష్టకర వ్యాపార నిల్వసొమ్ము

లన్నియును కాబట్టి యీ నిల్వ సొమ్ములు వామకొనుటకు రైతు ప్రభుత్వమువారు దామును. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు రహితును చేర్చుకొని యాగనమును వినియోగపరచుట అనువంశము యేర్పాటుచేయుట ప్రభుత్వమువారి విధానకర్తవ్యము. ఈ మార్గము సహకారపరపతివ్యాపారము ద్వారా వృద్ధిపరచి యానష్టకర బ్యాంకు రైతుల వుపయోగము నిమిత్తము వెలకొల్పి, ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్ఠ నిల్పకొనుట; అన్యథా కర్తవ్యమని వారు తెలియపరిచి.

పల్లెటూళ్ల పరపతివ్యాపారము

రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లు భారతదేశ గ్రామములకు సంబంధించినంతవఱకు చాల అసంతృప్తికరముగా నున్నది. గ్రామము లోని నెలసెల ప్రజాసామాన్యమునకు నూటికి దాదాపు మూడు వంతులకు యీ బిల్లు ప్రయోజనకారి కాజాలదు. దేశమునకు గ్రామవాస్తవ్యులు పండించుటలే ఆధారము. వర్తకలాభము లకు పంటలే ప్రాధాన్యము. గ్రామవాస్తవ్యుని ఆవసరములను తీర్చుటకు యీ బిల్లు యెంతమాత్రము వుపయోగకారి కాజాలదు. భారతీయ రైతుల వారిద్రవ్యము సుప్రసిద్ధము. భారతదేశ ములోని రహితుల ఆప్య ప్రభుత్వమువారి లెక్క ప్రకారము దాదాపు 600 కోట్లు వున్నట్లు తేల్చబడినది. అందులో ప్రత్యేకము మదరాసు రాజధానిలోనే 100 కోట్లు ఆప్యగలదు. ఈయంపు యేటేను వృద్ధియగుచున్న యున్నది. రహితు దుర్బర దారిద్ర్యమునలన న్యవసాయాభివృద్ధి చేసికొనలేక పోవుచు న్నాదు. ఇందుమూలమున పంటక్షీణించుచున్నది. అందుచే ఆదాయము కూడ తగ్గిపోవుచున్నది. ప్రజలకు కావలసినంత సరకు దేశములో తయారగుటలేదు. ఇతర దేశములలో నొక యెకర ములో పండించు పంటకంటె మన దేశములో చాల తక్కువ పంట పండింపబడుచున్నది. పండింపబడిన సరకునకు కూడ తగినంత ఆదాయము లభించుటలేదు. కాబట్టి రహితును అభివృద్ధి పరచుటకు తన విధానము యేర్పాటుచేసినగాని దేశీయ ఆర్థిక ప్రోత్సాహానికి యెంతమాత్రము ననకాశము లేదు. కాబట్టి రహితును లేవనెత్తుట కుపయోగపడని యే బ్యాంకు పవతియును ప్రవేశ పెట్టుటవలన ప్రయోజనకారి కాదు.

ప్రస్తుతపు బిల్లులో గ్రామపరపతి అభివృద్ధిపరచుటకు యెట్టి యేర్పాటులును కావలపడియుండలేదు. కాని రిజర్వు బ్యాంకులో ఆదాయముల వ్యవసాయ ప్రత్యుత్పలను డబ్బు చెలామణి కావచ్చును. ఈ విషయములో లాభములు గడించుచుటకు నెలకొల్పబడిన జాయింట్లు స్టాక్ బ్యాంకులకే ఆధిక్యత యివ్వబడినది. వడ్డీవ్యాపారమునలనానుంచి గ్రామముని తప్పించుటకు ప్రయత్నించుచున్న సహకార సంస్థలకు యీ బిల్లులో యెట్టి అవకాశమున్న యేర్పాటు చేయబడియుండలేదు. దుర్బర దారిద్ర్యములో మునిగియున్న గ్రామరహితును లేవనెత్తుటకు నిరంతర కృషి సజ్జనున్న సహకార సంస్థలకు యెట్టి ప్రోత్సాహమును యీ బిల్లులో యిచ్చియుండక పోవుటయే గాక కొంత అపకారము కూడ చేయబడినది. ఇదివరలో ప్రభుత్వసహాయము సొందుచున్న యింపిరియల్ బ్యాంకు సహకార సంస్థలకు సొమ్ము పెట్టుబడి పెట్టుచున్నది. ఇక ముందు యీ అవకాశము గూడ తొలగిపోవును. ప్రభుత్వమువారి బాధ్యత యింపిరియల్ బ్యాంకుపై యేర్పడు తోచిపోవునో అప్పుడే యింపిరియల్ బ్యాంకునకు సహకార సంస్థలతో సంబంధము వడలిపోవును. ముందు సహకార సంస్థలతోటి వ్యాపారము యొక్కన కట్టుదిట్టము చేయబడును. ఇంపిరియల్ బ్యాంకువారు చేయు యేర్పాటులలో యిక ముందు ప్రభుత్వమువారు యెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు వీలుండదు. వ్యావసాయక ఋణము తీర్చుటకుగాని వ్యవసాయ ఋణములను తీర్చుటకు కృషిసల్పుచున్న సహకార సంస్థలకు తోడ్పాటు విషయములో గాని ఈ నూతన బ్యాంకు యేర్పాటులలో నైనాను కవిచక వారు గాని, ఈ బిల్లు నిర్మాతలుగాని, ఎట్టి యేర్పాటులను చేయకుండుట చాల శోచనీయము. భారతీయ బ్యాంకు వ్యాపార విషయములో సహకార సంస్థల వ్యాపారము ఉపేక్ష చేసి ఉపేక్షాభావము పెహించవలసినదిగాదు. నేతుహిమావలపర్యంతము సహకార సంస్థలు గ్రామములలో విరివిగ వ్యాప్తిచేసింది. జాయింట్లు స్టాక్ కంపెనీలకు అందుబాటులో లేని అనేక గ్రామములలో సహకార సంస్థలు పరపతివ్యాపారము కొనసాగించుచున్నవి. పరపతి సంస్థ వ్యాపారము నేడు యేబది కోట్ల రూపాయలు గలదు. ఒక్క మద్రాసు రాజధానిలోనే 6 1/2 కోట్ల రూపాయలు వ్యాపారము కొనసాగింపబడుచున్నది. సహకార సంస్థలు ప్రజల నమ్మకమునకు పాత్రము లైనవి. గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు కావలసిన అపారముగ ధనము సహకార సంస్థలలో ఆకర్షించుటకు ప్రజాభిమానమునకు పాత్రము లైనవి. ఇట్టి ప్రయోజనకరమైన సహకార సంస్థల వ్యాపారమునకు రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లులో యెట్టి అవకాశమును కలుగజేయకుండుట చాల పొరబాటు.

రిజర్వు బ్యాంకు నిర్మాణములో గ్రామపరపతి వ్యాపార విషయమై తన యేర్పాటు చేయుటకు అవకాశము వుండదని అభిప్రాయము వ్యాప్తి చేయబడుచున్నది. ప్రభుత్వసభ్యులగు సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెబుగారు యీ యభిప్రాయమును సహకార

సంస్థ ప్రత్యేకవ్యాపారమునుబట్టి యాభిప్రాయము అవకాశ మేర్పడుచున్నది. ఇదియంత కష్టపాత్రమైనది కాదు. నర్తక ప్రాధాన్యము గల యింగ్లండుదేశమును యావజ్ఞమును ఆర్యకముగా తీసికొనుటకు అవకాశములేదు. వ్యవసాయమే తీవ్రవాదముగ గల హిందూదేశపరిస్థితులకు తగినట్లుగా న్యవసాయమే తీవ్రవాదము గల యితరదేశభూభాగముల పరమములతో మనము సరిపోల్చుకొనుచున్నది. వారి పరమములను అనుకరింపవలసియున్నది. వారిపరమములను విమర్శనము చేసి రిజక్టు బ్యాంకుబిల్లులలో గ్రామపరపతి డిపార్టుమెంటు కూడ నిర్మాణములో చేర్చవలసియున్నది.

వలసరాజ్యములలోని బ్యాంకు పరమములను పరిశీలించిన గ్రామపరపతి వ్యాపారము రిజక్టుబ్యాంకు బిల్లు నిర్మాణములో చేర్చుటకు అవకాశము కలదని దుశాప్తు కాగలదు.

విగ్లాండు

విరిభుదేశపు బ్యాంకు కమిషన్ రిపోర్టు యావజ్ఞమునకు చెల్లువలెనది. భారతదేశపు కమిషన్ వారి యభిప్రాయమునకును వీరి యభిప్రాయమునకును చాల వ్యత్యాసము గలదు. విగ్లాండు దేశములోవలె భారతదేశములోకూడ వ్యవసాయమే ప్రజలకు తీవ్రవాదము. విగ్లాండుదేశపు కమిషన్ రిపోర్టులో యిట్లు వ్రాయబడియున్నది:-

"స్థిరీకృతముల నూటికి యెనుబదివంతులు న్యవసాయమే ముఖ్యమైన వృత్తి. తదితర వృత్తులు నూటికి యింకొకటి వంతులు మాత్రమే కలవు. కాబట్టి వ్యవసాయాభివృద్ధికారకు తోడ్పడుచున్న సహకారసంఘములు మొదలగు సంస్థలకు తగిన ఆర్థిక సహాయము చేయవలసిన మొదటి బాధ్యత కలదు. ఇందునిమిత్తము వ్యవసాయవృత్తులకు తోడ్పడుటకు గాను బ్యాంకులలో సెంట్రల్ యిన్ స్ట్రుమెంటులను ఒకదానిని యేర్పరచి ఆర్థిక లక్ష్యరథోక్తికట్టు కార్పొరేషన్ అను పేరుతో నిర్వహింపవలసి నదిగా మేము సిఫార్సు చేయుచున్నాము".

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాదేశములోని కావక్షానెల్లు బ్యాంకు ఆఫ్ ఆస్ట్రేలియా బ్యాంకువారు గ్రామపరపతి స్వయంసాయుదా అప్పులను మంజూరుచేయుచున్నారు. 1925-26 సంవత్సరపు ఆస్తు 75 శాతము ప్రకారము యా బ్యాంకులకు భూములు సంపాదించుటకును కార్మికుల పుష్కలమును అధికారము కలదు. భూములకు తన ఖాలిపై అప్పుల నిమిత్తము అధికారము గలదు. 1925 సం॥లో జరిగిన ఆస్తులోని సంపాదకరము యా బ్యాంకులలో ప్రత్యేకముగా పరపతివ్యాపార డిపార్టుమెంటు నిర్వహింపబడుచున్నది. బ్యాంకు కోశాధిపతికి మూడుమిల్లియనుల పానులు గ్రామపరపతి వ్యాపారము చేయుటకు అధికారము యివ్వబడినది. ఇంతియేగాక బ్యాంకు గణించిన లాభములో నూటికి యెనుబదియైదువంతులు మొత్తము రెండువేల మిలియనులు ఆనువదకు యా డిపార్టుమెంటుకు యిచ్చుటకు యేర్పాటుచేయబడినది. ఇందుకుతోడు బ్యాంకు లాభముద్వారా ఏర్పిన మొత్తము తేమని ధివ్వారా గడించిన మొత్తములపై వ్యాజ్యము అప్పు డివిడెండ్ల నులముగా తీయుటకు అధికారమిచ్చబడినది. ఈరీతిగా తీయబడిన మొత్తమును యా బ్యాంకువారు సహకారసంస్థలకు పంపించెదమనమలను మింగని అప్పులు మంజూరుచేయుటకు యా బ్యాంకునకు అధికార మిచ్చబడినది. ఈ అప్పులు పంట హామీమీద పండ్లు, జలము, పంచదార, వెన్న మొదలగుసరకు హామీపై యిచ్చుటకు యేర్పాటు చేయబడినది.

న్యూజీలండు

న్యూజీలండుదేశములో న్యవసాయవృద్ధికి దీర్ఘనాయుడైన అప్పులు మంజూరుచేయుటకు న్యూజీలండు ప్రత్యేకసాగు యొక్క సహకారమును చేసెయ్యుచున్నది. న్యూజీలండు బ్యాంకులో తనఖానా దీర్ఘనాయుడైన అప్పుల డిపార్టుమెంటు నిర్వహించుటకు ప్రత్యేకముగా కానను గావించబడినది. ఈ డిపార్టుమెంటునకు షేర్స్ డివిడెండ్ల దాదాపు మూడువేల పానులు గలవు. బ్యాంకు భాగస్వాములకు యా షేర్స్ అమ్మబడును. డివిడెండ్ల ప్రభుత్వము వారు మూడువంతుల షేర్స్ ను కొనవలసిన నిర్ణయముకలదు. ప్రభుత్వమువారి షేర్స్ పై నూటికి ఆరవ పాతు లాభము కంటిపెట్టబడును. ఇతరభాగస్వాములకు నూటికి యేడుపాదుల పాతుల లాభము కంటిపెట్టబడును. షేర్స్ గణముపై మూడువంతుల డివిడెండ్ల నూటికి యాభై గణము తీయబడును. న్యవసాయకులకు భూమి తనఖాలపై అప్పులు మంజూరు చేయబడును. నూటికి ఆరుపాదుల పాదులపై యేడేపా అసలి ఖాయిదాలు తీరేవరకు తిరిగి సంపాదించుటకు వాయిదాలపై అప్పులు యివ్వబడును.

దక్షిణ ఆఫ్రికా

దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని నూటికి ప్రభుత్వమువారు గ్రామపరపతివ్యాపారమును అభివృద్ధిపరచుటకు బ్యాంకులను 1925 సం॥లో యొప్పులుచేసెద. ఈ బ్యాంకువారు గ్రామపరపతి సంస్థములకున్న స్వసాయపు అప్పులు యిచ్చురు. న్యవసాయపు అప్పులందు సరకు సహకార సంస్థలకును ప్రత్యేకముగా

గాక సహకారసంస్థలకు యితరసహాయమునకూడ నోసంకుచున్నారు. ఆఫ్రికాలోని నూటికి ప్రభుత్వము బ్యాంకు సెంట్రల్ బోర్డువారు తమ వుద్దేశ్యములను గుమాస్తాలను సంఘముల సహకారము లేకుండా స్వంతభుక్తులపై వినియోగించుటకు అవకాశము గలదు. బ్యాంకువారు అయితే అప్పులను (ధాన్యము యితర దినుసులు స్వీకరించుటకు) గాదులు మొదలగు యితరసహకారములు కలుగ జేయుటకు అవకాశము లేదు. నూటికి డిపార్టుమెంటులోని యింకొకటి ప్రభుత్వమువారు గ్రామపరపతి వ్యాపార సహకారము ప్రభుత్వబ్యాంకుల ద్వారా తగినట్లు చక్కగా యేర్పాటుచేయుచున్నారు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములోని వలసరాజ్య ప్రభుత్వమువారు గ్రామ పరపతివ్యాపారములకు తమదేశ బ్యాంకులద్వారా యిట్టి సహకారములు కలుగజేసి యుండగా భారతీయ ప్రభుత్వమువారు సెంట్రల్ బోర్డువారు రిజక్టుబ్యాంకులలో యిట్టి యేర్పాట్లగుగగజేయుటకు సావకాశము లేదని పాకుచెప్పుట చాల శోచనీయము. యుగగ్రస్తుడైన రహీతును లేవనెత్తుటకు తన సావకాశములేర్పరచుట ప్రభుత్వమువారి ప్రభుత్వ కర్తవ్యమై యున్నది. కాబట్టి ప్రస్తుతమునకును సరి మార్గమునకు దేశమువారు మేల్కొని యిచ్చుకు యేర్పాటు కాబోవు రిజక్టుబ్యాంకులలో గ్రామపరపతి డిపార్టుమెంటుకూడ చేర్చబడుటకు తన ఆందోళనము సులువుల అవశ్యక కర్తవ్యము. గ్రామ పరపతి వ్యాపారమునకు కలుగులాభమును గురించి నర్తక డి. ఎమ్. హ్యూమ్స్ గారికంటె యక్కడ తీవ్రముగా యెదురుకు చెప్పుచున్నారు. రహీతు అల్లుడేను. కాని ముప్పదిశాతముంది రహీతులు యేకమైన వారినను శ్రీ యేకముచేసినవారిలకు తగిన గణస్తామకు కలుగజేసిన ఆ రహీతే ప్రబోధించిన శక్తినిండు కాగలదు ప్రపంచమును తారునారు చేయగలదు. రహీతునకు పెట్టుబడి పెట్టిన రహీతు తిరిగి ప్రభుత్వము వారికి గణమివ్వవలెను. మ్యూనిసిపాలిటీలను, క్రిస్టియన్ బోర్డులను యితర వాణిజ్యసంఘములను గణమివ్వగలదు. రహీతును మీరు నిర్లక్ష్యముచేసిన భారతదేశము అగోగతీపాలగును. భూమి నిస్వారమునకు. రహీతునకు పెట్టుబడి పెట్టి పోషించిన యంతికాలమునకు నిరసింపబడిన రహీతు లేనట్లైతే భారతదేశమునకు తగిన బ్యాంకింగు వ్యాపారసంస్థ సెలకొల్పబడిన సామ్రాజ్యములో భారతదేశము అగ్రస్థానము వహింపగలదు. ఇట్లు కానిచో సామ్రాజ్యములో యిప్పటివలె వెనుకబడియుండును సామ్రాజ్యమునకు బలపుకాగలదు.

ఆలమూరు.

ఆ. సత్యనారాయణ.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

విద్యాభాగము (బి) ప్రారంభ పరిశోధనాత్మకము

ఈ యేట మార్చి ఏప్రిల్ నెలలలో ప్రాచ్య విద్యాధికుల పరీక్షా ఫలితములు ప్రకటింపబడినవి. శిరోమణి పరీక్షలయందు విద్యాభాగము (బి) ప్రారంభాంత్యపరీక్షలయందు ఫలితములు మిగల సంస్థాపికరముగ నేయున్నవి. కాని విద్యాభాగము (బి) తమను ప్రధానము సంస్కృతము ప్రధానముగ గల ప్రారంభ పరీక్షల ఫలితములు మిక్కిలియు నసంతృప్తికరముగ నుండుట విచారణీయము. శ్రీ విశ్వవిద్యాలయమువారు నిర్ణయించిన పాఠ్యపుస్తకములలో ప్రాచ్యవ్యాకరణమునంటి యల్పము గ్రంథములు కొన్ని యధ్యక్షులకు లభింపకపోవుటయు ముఖ్యముగ నట్టి గ్రంథవిషయములపైనే పరీక్షాప్రశ్నలు లాభారసంభవించుటయు ప్రశ్న ముల్పభావము హతాభ్యుక్త ముండుటయు, ప్రధానకారణములగు నవి. స్థిర గ్రంథములలో కొన్ని లభింపకపోవుటచేతను వెనుకదీ పాఠ్యగ్రంథములు పూర్తిగ నంతితితో నాటుమండుటవలన విద్యాభాగము (బి) ప్రారంభ పరీక్షాఫలితములలో కలుపించినవారికి మూడుమిక్కిలి గుణభింకరముగ నుండినారు. కనుక డిప్టెండులలో నుండునండు ఇంటర్మీడియేట్ పరీక్షలవలె, నీయేట విద్యాభాగము (బి) పరీక్షాఫలితమునూడ బరీక్షకు గూరుమించిన సహకాశ మొనరించుచున్నది. విశ్వవిద్యా సహకారులను బరమభక్తులనుమన్నది కాబట్టి వ్యాపారమునకు గాంగ్రెస్ భాగస్వామిలను కరుణించి రంగులను విశ్వవిద్యాలయసాధ్యములను ను, శ్రీముల కట్ట నుంచి రామలింగారెడ్డి నెమ్. ఎ. గారు, నీనుల యంతయును నమనియునైన నిరుపేరులను సంజీవల కన్యములగున్న నం గున ఎనగాలోరక ముప్పది, వారి గొంతులపై కనవలను ప్రభుగర్జించి, యిట్టియు ఒకటి నిర్వయప్రమాసలులను నివారించుచు ప్రార్థనము.

శ్రీనరసన్న పేట రేంజ్ ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయనంపు చతుర్థవార్షిక మహాసభల వృత్తాంతము.

శ్రీ నరసన్న పేటలో రమ్యముగా నలంకరింపబడిన శ్రీ యువ పాఠశాల రత్నాల ప్రేక్షిగారి బంగారాలో 7-5-27 రేణి రేంజ్, తీర్థజను సాయంపు సభలుగూడ, ముందు జరుగజోవు కార్యక్రమమును నిర్వహించి. 8-5-27 ఉదయమున మహాసభ దైన ప్రార్థనముతో ప్రారంభింపబడినది. రెండు నంద బుపాఠ్యాయనంపును నందనంకిపురపై సిన్న బును సభ నలంకరించిరి. సభ్యులకు కింతరి నరసింహముగిరీపాస్వా గతమిగులగెను. మ. రా. రా. కట్టి సాంబమూర్తి శాస్త్రిగారు రచించిన స్వాగతపత్రములు హృదయరంజకముగా జనునబడినవి. మహాసభ కన్యముగా వెన్న కొనబడిన మ.రా.రా. ఉన్న న వెంకట నరహోబాద్ రామలింగంపంతులుగారు (బరంపురం పురపాలకాధ్యక్షులు) ప్రారంభోపవాదమును మనదేశమందు గల ప్రాచీన నీతన విద్యావిధానములను పాశ్చాత్యదేశములతో సరిపోల్చుచు, విభులముగానే వర్ణించిరి. బ్రయినింగు న్యూస్ పార్సు, ప్రస్తుతపు బహులక్షణులు, విద్యావిధ్యములు, వేదన గర్భ గ్రహస్యములు, ఉపాధ్యాయుల కర్మములు నెమరున విశేష సంగతులను మిక్కిలి యనభవ హర్షకముగా జేసె పల్లెలాలకునట్లు వర్ణించిరి. రేంజ్ మొదలయొక్కయు మేనేజర్ యొక్కయు వార్షిక నివేదికలు 1926-27 వరునబడి, ఆమోదింపబడినవి. మామ్యలను మండలేముల వెంకటశాస్త్రిగారు (కె. ఎ. ఎల్. టి. శ్రీకాకుళం బ్రయినింగునూ) మర విద్య యొక్క ప్రాముఖ్యతను గురించి మరల మహాసభకును వృద్ధాంతములతో గంభీరపవాదము మిచ్చిరి. మ. రా. రా. వ్యాపతి రామనాగుపంతులుగారు బడితోలలను గురించి చిన్న వ్యాపమును జనుచిరి. మా రేంజ్ విద్యా మానయంకి పరిశీలన మ.రా. రా. తేంపల్లి మార్కనారాయణ మూర్తిపంతులుగారు కొన్ని కారణాంతరములచే రాజాలంకున వారు ప్రేమతో బంకిననట్లు ప్రదగ్యనలాభములు అను వ్యాసము సాంబరహాపుగా8చేదగు వలసినది. జిల్లా విద్యాకాభాగములు రాజాలమని తంతినంపుటచే, వస్తు ప్రదగ్యన బహుమానములు మహాస్వామి మన కాపు జేయుబడినవి.

నస్తు ప్రదగ్యనహోలనందు (శ్రీయుత పాఠశాల చివరిక భిద్రాస్వామిగారి భిదనము) మహాసభ మహాస్వామి రెండు గంటలకు గూడినది. మ. రా. రా. కేతకరపు వెంకట శాస్త్రిగారు (ఆంధ్ర భాషా ప్రధానసంజీవులు ఎ.వి.యస్. కాలేజివిశాఖ పట్టణము) అనాలోగ్యకారణములచే రాజాలమని జాను వ్రాసినందున, వారిచే మిక్కిలి విభులముగా వ్రాయబడిన ప్రాచీనాధునాతన విద్యాభ్యాస పద్ధతుల తారతమ్యములు అను వ్యాసరాజము గ్రామపాఠ్యాయ పత్రికాధిపతులచే జనువబడినది. రేంజ్ మొదలయొక్కయు మేనేజర్ యొక్కయు తీర్మానములు విభులముగా వర్ణింపబడి, సభ్యుల యంగీకారము బడినవి. శ్రీకాకుళంజీవిజను బోర్డుటీన్ల తృతీయ వారి కమహాసభకు చిత్రపురం వాస్తవ్యులు మ. రా. ఆ ప్పి కట్టి మార్కనారాయణమూర్తిపంతులుగారు అధ్యక్షులుగా యెప్పు కొన బడిరి వీరు తమ ఉపవాదసాధారణతో బోర్డుమూర్త్యు శ్రీకాకుళులను, ఉపాధ్యాయుల యిట్లుండులను వారివేతన మొలలను ఆందు పహాయములను, కొన్ని తాతాకాబోర్డులందుగల దురాచారములను స్పష్టముగా వర్ణించిరి. బోర్డు బడిపంతులచే కొన్ని ముఖ్యముల తీర్మానము లామోదించబడినవి. ఏలూరు రామా అందుకో వారి యేజంతును యిచ్చాపురం కా. సి.సత్య నారాయణగారును (జిల్లా ఏజంతు) బడి పుస్తకములను పరికరములను ప్రదర్శించిరి. పురిశుద్ధుల సంఘమువారు ఖడ్గరు దుస్తులను ప్రదర్శించిరి. పోలీ పరీక్షలలోను, నస్తు ప్రదగ్యనయందు ముద్దెవ్వరకారికి లాగా వాస్తవ్యులు శ్రీయుత తిట్ట బద్దయ్య నాయుడుగారిచే యేర్పాటుచేయబడిన ను 25-లు విలనగల నీతి మర సంబంధమున పుస్తకములను, ఖడ్గరు వస్త్రములను బహుమతులుగా నోసంగబడినవి. శ్రీ నరసన్న పేట యూనియన్ వైరుననూగారిచే రేంజ్ విలనగల రేంజ్ గడియారములు గూడు బహుమతులుగ వేర్పడినవి. ప్రామంకింగంతులుగారు తమ అంత్యోపవాదమును ఉపాధ్యాయ సంఘసభల లాభా లాభములను, ఉపాధ్యాయుల కర్తవ్యములను, మొదలగు మిక్కిలి ఆయాభ్యుమున సంగతులను తమిచ్చు ముఖుల వాక్కులతో ముచ్చరించిరి. అధ్యక్షులకును, ప్రేక్షకులకును, సభ్యులకును పడిన నడిక ప్రేక్షకులకును హామీలు తరపున క్విట్టెన్స్ తా పూర్వకమున నందినము లర్పింపబడినవి.

రాత్రి రేంజ్ మొదలచే కొల తీతముగా ప్రారంభింపబడిన వాస్తవ్యయనం పాఠశాల మిక్కిలి నందనాభముగా ప్రదర్శింపబడినది.

వేదోగ్గూ గుల విద్యాభ్యాసము

నానాత్వస్వేషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

మూడవభాగము 23-వ ప్రకరణము

మరల దక్షిణాఫ్రికా కేగుట

“మణిలూకు ఆరోగ్యము కలిగినప్పటికిని గిర్దామనం దలి యింటిలో నిక నుండగూడదనియే నేను నిశ్చయించితిని. ఆయులు తేమగా నుండెను. వెంటనే తక్కువ. అందువలన కేశాంశురగారితో హాల్ చించితిని. బొంబాయిబస్టిలో గాక నర్సిగానున్న పేటలో నొకదానియందు మంచిగాలియును వెంటనే రూపిలుగానున్న యొకబుగళాను అద్దెన పుచ్చుకొనున నిశ్చయించితిని. బాంబాయిలో సాంటాక్రూజాలోను యిద్దరొకరు తిరిగితిని. బాంబాయిలో మేకలను గొర్రెలను నరికి మాంసము నమ్మునట్టి కటికకసాయుకాణ ముండుటచే అచట నివసించుట నాకిష్టములేకపోయినది. ఫుటకోపరు మున్నగు పేటలు సముద్రమునకు చాలదూరముగా నున్నవి అందువలన సాంటాక్రూజాలో నొకచక్కని బంగళాను మేము అద్దెన మార్చితిమి. పారిశుద్ధ్యవిషయమున నది మిక్కిలి శ్రేష్ఠముగా నుండెను. సాంటాక్రూజానుండి చర్చిగేటుకు ఫస్టుక్లాసు సీజు టిక్కెటు కొంటిని. సాధారణముగా ఫస్టుక్లాసు కంపార్టుమెంటులో నేనొక్కడనే తప్ప మరెవ్వరును ఎక్కేవారు కాదు. అందువలన నాకొకవిషయము అపొంభావము కూడా కలిగేది. పరిగా చర్చిగేటుకువెళ్లే ఫాస్టుట్రెయినులో ఎక్కేవిమి త్రము రుదుగా నేను బాంబాయి నడిచియే వెళ్ళుచుంటిని.

న్యాయవాదవృత్తివలన నాదాయము గూడ నేననకొనిన దానికంటె చాల హెచ్చుగనే నచ్చుచుండెను. దక్షిణాఫ్రికా లోని పార్టీలు నాకు రెరుదుగా నేదోపనిని యిచ్చుచునేయుండెడి. అందువలన నాకాదాయము లభించుచుండెను.

హైకోర్టులో వాదించుటకు నాకవకాశము లభింపలేదు గాని, అప్పుడు యిష్టాగోష్ఠిగా నానాప్రతివాదములు జరుగుచుండెను గాన నేను చర్చలలో పాల్గొనకపోయినను ఆసభలకు 100 నానాప్రతివాదములను వినుచుండెవాడను. జమయతరాం హాలాభాయిగారు చర్చలలో హెచ్చుగా పనిచేయుచుండిరి. హైకోర్టులో కేసులవిచారణ జరుగుచున్నపుడు క్రొత్తబారిష్టరు లువరినలె నేనుగూడ వెళ్లి వినుచుంటిని. అందువలన పాండిత్య బుధిగము కాకపోయినను హాయిగా సముద్రపుగాలి తగులుచుండును. చాలవంద స్టేడరులు అటులవచ్చి హార్బుండి విచారణ లకు విడుదల గాలిసాగుము నశభవించేవారు. కాన నదియొక బహుతి (ఫావను) యైపోయినదిగాన నాకది నామర్గాగా నుండలేదు.

హైకోర్టు గ్రంథాలయములోని గ్రంథములను చదువుచుండెవాడను. క్రొత్తవారిలో చాలవందలలో పరిచయము కలిగినది. త్వరలో హైకోర్టులో వాదించుటకుగూడ నవకాశము కలుగునని తలచుచుంటిని.

ఈరీతిగా నావృత్తిని ఆదాయమునుగూర్చి నాకు మనసు నిమిత్తపడుచుండగా దేశసేవనుగూర్చి గోకలేగా రేర్వాటును నిశ్చయించుకొందుండిరి. ఆయన నాసంగతి మరువలేదు. అతడును నుండగూడదనియే నేను నిశ్చయించితిని. అందువలన నాకాదాయము లభించుచుండెను.

నాప్రయత్నములకు భగంతుండెను. కొనసాగ వినులేదు. నేనొకప్రయత్నము చేయుచుండినపుడెల్ల నది నెరవేరకపోవుటయును భగవంతుడొనరించిన వీర్వాటు తలనెత్తలంపుగా కొనసాగుచుండుటయును నాకు నిరంతరమును అనుభవమునందున్న విషయమే.

నేనీరీతిగా బొంబాయిలో నిరపడుచున్నానని తలచుచుండగా అకస్మాత్తుగా దక్షిణాఫ్రికానుండి వాకొకనాడొక తంతివార్త వచ్చినది. “ఫెంబర్లేనుగా రిచటికి రానున్నారు కావున మీరు వెంటనే రావలెను” అని యందున్నది. నేనదివరకు నాగ్దానము చేసియున్నానని జ్ఞాపకమునకు వచ్చినదిగాన “మీరు రూపాయిలను పంపించగానే బతులుదేరుటకు సిద్ధముగా నున్నాను” అని నేను వెంటనే తంతినంపితిని. వారు రూపాయిలను పంపిరి. నేను వాకచేరియింటిని వదలివేసి బయలుదేరితిని.

కనీసము ఒకసంవత్సరముపాటున నేను దక్షిణాఫ్రికాలో నుండక తప్పదని నాకు తోచినది. అందువలన నాభార్యను కేరళలో బొంబాయిలో ఆ బాగాలోనే యుండితిని.

స్వదేశములో రాణింపబాలని చుగకునకుగల యువకుని విదేశములకేగుట మంచిని నేనపుడు నమ్ముచుంటినిగాన మగవలలు గాంధీని మరీ పలుగురైదుగురు యువకులను నావెంట గొనిపోతిని.

మా గాంధీకుటుంబము మొదటిసారి నిష్క్రమించినపుడు నుండు చాల పెద్దకుటుంబమే. మాలిక్రి చాలవందకి సంస్థానమున నుద్వోగములను చెప్పించుచుండెను. వారి నందిరిని ఆపనులలోనుండి తప్పించి నావెంట దక్షిణాఫ్రికాకు గొనిపోవలెనని నిశ్చయించి రాదలెను. వారందరూ రావలెనని కోరితిని. వారి కితగవృత్తులను సమూహపాలక గాదు. నాకట్టి శక్తి యున్నను నాకది యిష్టముగా నుండలేదు. వారి తలకులపై నా భారపడగూడదు. స్వతః శ్రమివసము చేయవలెననియే నా ఆభిప్రాయము.

నా ఆశయములు వికసించి కొలదియు వారందరూ గూడ వానినే అనుసరింపవలెనని నేను ప్రోత్సహపడుప సాగితిని. ఈవిషయమున 3 గవలలు గాంధీ యొక్క ముత్రమే నాకొకప్రకారము వృద్ధిపొందగలిగెను.

అలవిడ్డలను, నిరపడుచున్న న్యాయవాదవృత్తిని, నచ్చి పోవలెనని కొంతకష్టముగా నుండకపోలేదుగాని నిరమును నొకవృత్తిపై నేనెన్నడు నాధారపడియుండలేదు. ఈప్రపంచమున నిది మనకు స్థిరము, అని దేనిని ఎన్నోగను నమ్మియుండగూడదు. సత్యస్వరూపుడగు భగవంతుడు తిప్ప కొక్కినసర్వమును ఆస్తిగమే. నిత్యమును కనబడునట్టి వస్త్రీయను జరుగుచుండునట్టి వస్త్రీయనుగూడ అనిరములును తీగికిములుకే యని గ్రహింపవలెను. సర్వోత్తముమను అనంతానంత సకలకల్యాణముని పరిపూర్ణమును సుపూర్ణ జ్ఞానముయును సమస్తానందమయును సర్వోత్కృష్టమైయున్న సర్వస్వామియును నగు పరమేశ్వరడొక్కడే సత్యస్వరూపుడై యుండడగియున్నాడు. ఆజగత్సర్వముని సందర్శింపగలిగి తత్పదముల నాశ్రయింపగలవాడే ధన్యతముడు. ఆ సర్వదానందమయుని సందర్శనాభిలాషయే నాజీవితపరమార్థమై యున్నది.

నేను సరిగా సకాలమునకు డగ్గరనగరమును చేరితిని. పని కిచ్చుచుగానుండెను. ఫెంబర్లేనుగారి కడకు ప్రతిభలులు వెళ్ళుటకు తేదీగూడ నిర్ణయింపబడెను. నేనుగూడ ప్రతిభలులలో నొక్కడనుగా వెళ్ళవలె ననిరి. విజ్ఞప్తిని తయరుచేయు పనిగూడ నాపైననే పెట్టిరి. (మో. కి. గాంధీ-ఎంగలయిండియా-12-5-27)

వెల స్వల్పము! భు మధికము!

ఆంధ్రలోకోక్తి ముక్తావళి

మొదటి భాగము

ప్రస్తుతకాలమున మిక్కిలి వాడుకలో నుండు సామెత లిందు గలవు. పెక్కింటికి వివరణములు నైతము వ్రాయబడి యున్నవి. ఇయ్యది ఉపన్యాసములను వ్యాసరచయితలకును గ్రంథకర్తలకును అత్యంతోపయుక్తముగ నుండును.

వెల నాలుగణాలు. ఖి. పి. ఖర్చు జేటు

బుక్కపట్టణము - రామానుజయ్య, 24, సోలైయప్పకొ విధి, దేవాంగపురము, పాతచాకలపేట, మద్రాస్.

ఇరువదినాల్గవ ప్రకరణమునకు సంగ్రహము

“అప్పుడు దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల పట్ల తెల్లవారికి ద్వేషముత్పత్తికముగానుండెను భారతీయులను యితర ఆసియాఖండవాసులను రాకుండ చేయుటకు తెల్లవారిక ప్రత్యేకశాఖనుగూడ నేర్పరచిరి. బ్రాహ్మణులుదేశమున యున్నానంతరమునందు జనసంఖ్య చాల క్షిప్రమయినది. అడవిప్రాంతముగా మారినది. అచట అహారపదార్థములుగూడ లభించుట లేదు. దుకాణములు మూసివేయబడెనుగాన అచటనున్న ఆహారపదార్థములనుగట్టి ప్రజలను చాలమితముగానే అచటికి పోనిచ్చుచుండిరి. పానులేనివారిని రానిచ్చుటలేదు. ఈ పానులను సంపాదించుటకు చాలవందల స్వాగ్ధపరులు సహాయము చేసెదమని రాసాగిరి. వానికి కమీషను యిచ్చునలెను. వారు చాల హెచ్చురేటు పుచ్చుకొనసాగిరి. సింహళమునుండివచ్చినవారు పలువురికికమీషను కృత్రిమవలంబించి చాల ధనమును గడింపగలిగిరి. ఫెంబర్లేను గారు ప్రేటోరియాకువెళ్ళినందున నేనుగూడ నచటకు వెళ్ళుచునెచ్చెను. ప్రోకరులకు లంచముయ్యగూడదని నానియమును. నాకుదర్శన పోలేరుమాపరేటు చిరపరచితుడుగానుండెను. నేనతనికహాయమునొకగా నతడుపూనుకొనెను. అందువలన నొకగంటలోనే నాకు పాను పోర్టుకాగితములు దొరికెను.

నేను ప్రేటోరియాకుపోయి అన్వేషివాసితిని. భారత ప్రతినిధులకేగ్గను క్రొత్తశాఖవారు తెలుసుకొనిరి. నన్ను ప్రేటోరియానుండి వెడలగొట్టుటకే వారాప్రయత్నము చేయుచుండిరిని తెలిసినవని ప్రేటోరియాలో నిరపడిన భారతీయులను తెలియగా వారు నా కెరిగించిరి అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ఫ్రీ ప్రెసు)

శివాజి వ్యాయామమండలము-మాంబళము

మొన్న సాయంకాలము 4-30 గంటలకు శివాజి జయంతుత్సవ సన్మానసంఘమువారును వాలంటీర్లును మాంబళములో సమావేశమై శివాజీ వ్యాయామమండలము క్రీడా విరోధరంగ ప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి. మాంబళం నివాసులగు కే. యస్. కొట్నీసుగారు ఈ వ్యాయామమండలి యుపయోగాగ్రము సుమారు 8,500 చతురపుగజముల స్థలము నిచ్చిరి. కే.యస్. కొట్నీసుగారు రింటివద్ద సభ జరిగెను. తెలుగు, అరవము, మలయాళము, కన్నడము, మహారాష్ట్రము, గుజరాతీ, హిందీ, ఇంగ్లీషుభాషలలో ఉపన్యాసములు జరిగెను. వర్గింకుకుమిటి వారి సభకూడా జరిగెను ఆదాయవ్యయచట్టిక చదువబడెను. జయంతుత్సవ వారములో వసూళ్లు రు 2 302-4-8. మొత్తము ఖర్చు 1322-11-4. ఇంకా ఐదులూ కావలసినవందలనేకములు గలవు. నిల్వ జనులోనుండి రు 750/లు శివాజీ వ్యాయామమండలమునకు నిర్ణయించబడెను. రు 100 రాష్ట్రీయ ఉత్సవమండలమున కివ్వబడెను. శివాజీ వ్యాయామమండలము రిజిస్టరు చేయబడును.

కొట్నీసుగారు సభ్యుల కల్పాహారవిందోసంగిరి. ప్రెస్ పిక్చరు సర్వీసువారిచే సభికుల ఛాయాపటము తీయబడెను.

బెంగాలు నల్లమందు విచారణ

కలకత్తా మే 14 బెంగాలు ఎక్స్ ప్రెస్ మంత్రిగారు బెంగాలీ నీరంపూరు బారక్కురు మున్నగు స్థలములలో పచ్చినల మందు చెలామణి తగ్గించుటనుగూర్చి విచారించుటకు గాను యీ దిగువవారు సభ్యులుగ నొక సంఘమును నియమించిరి. జె. ఎన్. రాయగారు, రాయి. ఎస్. కె. లాహబాదూరుగారు, రెవ. పెర్సెట్ట అండ్సన్గారు, రాయి హరిధను దత్త బహదూరుగారు సభ్యులు, సంఘమువారు మే 16 వ తేదీ నుండి విచారణ ప్రారంభింతురు.

ధిల్లీ, మే 14:—బక్రీదు అల్లడలకేసులో విచారింపబడుచున్న 22 హిందూముద్దాయిలోను 10 మంది నిర్దోషులని విడుదలచేసి మిగిలినవారికి సంవత్సరము కఠినపరకమును 50 రూపాయిల జరిమానాయును విధించిరి. ముద్దాయిగా ఆపిలచేసిరి. (ఫ్రీ ప్రెసు)

పూనా మే 14:—జోంబాలో ఒకకంసాలియింట ముగ్గురేముతో జొరబడి నగలను రొక్కమును హరించిరి. దొంగలు జోరిలోనివారియిండ్లపై రాళ్లవర్షము గురిపించివారిని భయపెట్టిరి. (ఫ్రీ ప్రెసు)

సికింద్రాబాదు, మే 15:—తాను కైదొందిన ఆంగికు రిక్వెస్టును ముగియించిన యాదుగూగిరి రిక్వెస్టును ముగియించెను. (ఫ్రీ ప్రెసు)

తెలుగు ఇన్ కంటాక్టు గైడ్ (200 పేజీలు గలది. చక్కగ బైండుచేయబడినది) గ్రంథకర్త: యస్. సూర్యన్నారాయణ (డిప్లొమా హోల్డరు) అకౌంటంటు అండ్ ఆడిటరు, బెజవాడ. (ఈ పుస్తకమునందు యిన్ కంటాక్టు సంబంధించిన ప్రతివిషయమును ప్రతిపక్షమునకి ౯౪ మయ్యలూగున తెలుసునగు వ్రాయబడినది. ఇన్ కంటాక్టు విషయమై తెలుగులో వ్రాసిన పుస్తకము మరియొకటి లేదు.) కొద్దిపాటు మాత్రమే కలవు. వెల రు 2-8-0 మద్రాస్, ఎల్.వి. రోడ్డు, వెల్లూరునకు మాత్రము ఏజంట్లు కావలెను.

వెలువడినది!

త్వరపడుడు!!

వెలువడినది!!!

ప్రభవ సంవత్సరాది సంచిక

వెనుకటి సంచికలకంటె నెల్లవిధముల నుత్కృష్టమైనది.

సర్వాంగ సుందర మైకొత్త తీరు న నున్నది.

ఆంధ్రమహాజను లనుగ్రహించిన యమూల్యములగు వ్యాస రాజములతో ఒప్పియున్నది. విషయవిభజనము గావించి గ్లేజుకాగిత ములపై ముద్దు లొలుకునట్లు ముద్రింపబడినది. మూడురంగులచిత్రము లున్నవి. గౌహతి జాతీయసభకు సంబంధించినచిత్రములు, ఇతరాంధ్ర దేశసంఘములయు, మహాజనులయు, వ్యాసకర్తలయు చిత్రములును విచిత్రరీతిని వెలయుచున్నవి.

ఇందలి వ్యాసము లెల్లవిధముల నాంధ్రుల విజ్ఞానాభివృద్ధికి దోడుపడగలవు. క్రింద ప్రకటితమైన విషయానుక్రమణిక యీసంచిక విలువను చాటగలదు. ఆంధ్రమహాశయు లెల్లరు సీసంచికను స్వీకరించి దీనివలనప్రయోజనమును బడయదగుదురు.

ఆంధ్రపత్రిక దినపత్రికకు సంవత్సర చందాదారులకు పోస్టేజితో సహా రు. 1-4-0, కు వారపత్రిక చందాదారులకు పోస్టేజితో సహా రు. 1-8-0, ఇతరులకు పోస్టేజితో సహా రు. 2-4-0 లకు సీసంచిక లభింపగలదు. కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రితములైనవి. వలసినవారు త్వరగా మాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

వైధరలకు చందాదారులకు వి. పి. గా స పంపుకొను చున్నాము. అక్కటలేని చందాదారులు మా పనే తెలుస గోరుచున్నాము. ఊరకుండి వి. పి. లను త్రిప్ప మాకు న్యయ ప్రయాసల గలిగించకుండ మరేమిటి ప్రార్థించుచున్నాము.

విషయానుక్రమణిక

విషయానుక్రమణిక, చిత్రానుక్రమణిక, చిత్రవివరణము, పంచాంగము, ప్రస్తావన, సమాలోచనము—శ్రీ వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు (ప).

౧. రాజకీయము

౪౧-వ భారతజాతీయమహాసభ—గౌహతి, మొకవిలీయొక్క సిద్ధాంతములు—వి. బాపిరాజు గారు, విహారివిహారము—జంధ్యాల శివన్న శాస్త్రిగారు (ప), చీనా స్వాతంత్ర్యసంరంభము—జయంతి వేంకటకీరీటిరావు గారు, అనహయోధ్యమ ప్రచార కుని యనుభవములు—ఇంద్రకంటి సుబ్రహ్మణ్యశర్మ గారు.

౨. సారస్వతము

కావ్యజీవము—యస్. శ్రీకంఠశాస్త్రి గారు, ఆశాతాండవము—పెనుమర్తి వేంకటరత్నము గారు (ప), ప్రభవ—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతి గారు (ప), కవి-ప్రకృతి కాంక్ష—పా. విజయరాఘవరావు గారు (ప), ప్రభవసంవత్సరము—కావ్యకళానిధి పిఠుపాటి చిదంబరశాస్త్రి గారు (ప), తెనుగుకైతల క్రొత్తతెమ్మలు—ఆంధ్ర శేషగిరి రావు గారు, ద్రాణినిర్వేదము—చుండలేముల వేంకటశాస్త్రి గారు (ప), ఆంధ్రమనకు అది—విద్యాక గరిమెళ్ల సోమన్నగారు, సుదామని పుష్పనేపల్లెబల్లారి కృష్ణప్ప గారు (ప), రేఘటకారములు వైత్రం బోరయనా?—విద్యాక తాళ్లూరి రాఘవయ్య చౌదరిగారు, రాముడు—అశిమానుషము—పల్లె పూర్ణప్రజ్ఞాచార్యులుగారు (ప).

౩. గ్రంథవిమర్శనము

మేఘసందేశము—దీపాల పిన్నయ్యశాస్త్రి గారు, వేమనతారావళి—తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరిగారు (ప).

౪. నాటకము

ఉమాతపోననము—విద్యాక కట్టి సాంబమూర్తి శాస్త్రిగారు, భరతమాత—ఉప్పలూరి వేంకటరామారావు గారు (ప).

౫. కథ

ఉగాదికానుకల (౨)—సెట్టి లక్ష్మీనరసింహము గారు, సుహునియుక్తి—వెలగ పూడి దానయ్యచౌదరి గారు (ప), నరపతి—అడివి బాపిరాజు గారు, కైకపశ్చాత్తాపము—పిఠుపాటి నారాయణశాస్త్రి గారు (ప), నాగరం—సోమయాజుల వేంకట రామమూర్తి గారు, కామకవి—శతావధాని వేలూరి శివరామశాస్త్రి గారు, విబుధా లాపము—కల్లూరి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యదీక్షితులు గారు (ప).

౬. చరిత్ర

నక్షిణాగ్రాహికా సమస్య—సింగంపల్లి వేంకటాద్రిగారు, ముద్దరాలు—గున్నేపల్లి సుత్యంజయకవి గారు (ప), అనపోతనాయకుడు—శ్రీ శేషాద్రిమణి కవులు, సౌల

భ్యము—నడ్లమూడి వేంకటరత్నముగారు (ప), ప్రాచీన హిందూగ్రామ పరిపాలనము—ముల్లంపల్లి సోమ శేఖరశర్మగారు, వివేకోపాసన—అనంతపంతుల రామలింగస్వామిగారు (ప), సిద్ధపురుషులు. శ్రీబ్రహ్మనందతీర్థస్వామి—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు (ప), భౌరంగజేలు పుత్రికాసంతానము—కామూరి వేంకటసుబ్బారావు గారు, విరహావస్థ—షాన్సలూరి సూర్యనారాయణశర్మగారు (ప).

౭. నాటకకళ

కావ్యానందము—కోకరసము—నటులు—కోలపల వేంకటప్పాశర్మ గారు, వాయస ప్రశంస—కొత్తపల్లి మార్యరావుగారు (ప), నాటకాచింతి—జనమంచి శేషాద్రిశర్మ గారు, ఎవ్వరు ధన్యులు?—శ్రీమతి అయ్యదేవర బాలాత్రిపురసంవరమ్మ గారు (ప).

౮. జ్యోతిషము—ఖగోళవిజ్ఞానము

జ్యోతిషాస్త్ర పూర్వచరిత్ర—రాశిచక్రము—గర్భం అప్పారావుగారు, గోపికా పరితాపము—కొమరవోలు నాగభూషణరావు గారు (ప), పురాణస్థగ్రహణ కథాచర్చ గము—కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి గారు, అక్షరశారదాప్రశంస—తాపే గర్భారావు గారు (ప), సూర్యుడు—దర్పా యశ్శేఖరసోమయాజిగారు, సత్యనారాయణస్తుతి—వడ్డాది సుబ్బారాయణుడు గారు (ప).

౯. వైద్యము

ఆయుర్వేదమునందలి చికిత్సాపద్ధతి—డాక్టరు వేలూరి శంకరశాస్త్రిగారు, కవి ఖమార—దుర్భుషణంతి సోదరులు (ప).

౧౦. ప్రకీర్ణకము

వ్యాసులు—పెం సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారు, ముస్తాయి—పూడి పెద్ది వేంకటరమణయ్య — నవీనత—నవసుబ్బి వీరరాజపంతులు గారు, జన్మ భూమి—సన్నిధానము రాయణశాస్త్రి గారు (ప), సాంఘికవాసన—పాఠ నంది జగన్నాథస్వామి గారు, ఈశ్వరప్రార్థన—మంగిపూడి వేంకటేశ్వర గారు (ప), సామ్రాజ్యము—జనమంచి సీతారామస్వామిగారు, శ్రీకస్తూర్దేవి విద్యాలయ తృతీయ వార్షికోత్సవము—రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు (ప), వేవాలయప్రవేశము—వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు గారు, శ్రీగాంధీనామము—వీనుల రెమ్మిరాజు గారు (ప), రుమలు—అభిరుచులు—బాలరండు వీని కెట్లు వ్యక్తపడిచి పోషింపనగున—నర సింగ వీరరాఘవయ్యగారు, శివాజీ—కామూరి వేంకటరామారావుగారు (ప), పత్రికా నిర్వహణము—కొడాలి శివరామకృష్ణారావు గారు, ఓరుగంటి పూర్వసశేషి—దేవుల షణ్ణి వేంకటాచలపతిరావు గారు, (ప) అక్షయసంవత్సర విశేషములు.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టివిధి, మాద్రాసు.

హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడిక

జయకరుగారి సవరణతో జిన్నా ప్రభుత్వ సూచనలు ఆమోదింపబడుట

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునందు చర్చ వివరములు

ఉద్యోగములను అంగీకరించుట—రాష్ట్ర శాసనసభ్యులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మివ్వబడునా?

కార్యసంఘ సమావేశము

బొంబాయి, మే 15:—కాంగ్రెసు కార్యసంఘము వారు నేటిదినము ఉదయం 8 గంటలకు తాత్కాలికముగా జరిగిన సమావేశములో జయకరుగారి సవరణ విషయమై కార్యసంఘపు సభ్యులు దీర్ఘమైన చర్చను గర్వనీయముగా పూర్తిచేసిరి. హిందూమహమ్మదీయ రాజీమానవల విషయమై జయకరుగారి సవరణ మిగుల ముఖ్యమైనది. ఇతర సవరణలన్నియు నిరాకరింపబడును. (జయకరుగారి సవరణను ఆమోదించుచు కార్యసంఘమువారు గావించిన తీర్మానము నిన్నటి ప్రతికయందు ప్రకటింపబడినది.)

ఈ తీర్మానము ఆమోదింపబడిన దీనిని ఆవరణలోనికి తెచ్చుట ఎట్లు అను విషయమై ఇష్టాగోష్ఠి ప్రసంగములు జరుగుచున్నవి. మరల హిందూమహమ్మదీయ నాయకుల సమావేశము జరుగుననియు అందు విషయము నిర్ణయింపబడుననియు తెలియుచున్నది.

కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము

సుబాసుబాసు విడుదల

బొంబాయి, మే 16:—నేటిదినము సాయంకాలము శ్రీ మాకా శ్రీనివాసఅయ్యంగారి అధ్యక్షతన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము మరల ప్రారంభమయ్యెను. సుబాస్ చంద్రబోసుగా కట్టిపెట్టబడిన లేకయే విడుదలచేయబడిన సం తోషవాదాల్ల అధ్యక్షుడు సభ్యులను తెలుపకనే హృద్దయము సభయందు వెలకెను.

శ్రీనివాసఅయ్యంగారి ప్రశంస

పిమ్మట శ్రీమాకా శ్రీనివాసఅయ్యంగారు ఇట్లు చెప్పిరి. బోసుగారి ఆరోగ్యము త్వరలో చక్కబడుననియు, స్వస్థులై యథాప్రకారము చేతనవై పూనుకొనెదననియు నమ్ముచున్నాను. బోసుగారి త్యాగము నిరుపమానమైనది. ప్రభుత్వమువారు కొన్నిచరతులను సూచించి విడుదలచేసెద మని చెప్పినను, అత్యుచితము భంగకరమున ఆవరణలను బోసుగారు అంగీకరింపలేదు. ప్రభుత్వమువారు ఈ సందర్భమున ప్రకటించిన వైఖరి మిగుల అసంతృప్తికరముగనున్నది. మిషన్మున బోసుగారిని అధిపదించుచున్నాను."

వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులకు హెచ్చరిక

మరల పండితమోతీలాలు నైహూగారి తీర్మానముపై చర్చ ప్రారంభమగుచు పూర్వము, పత్రికాప్రతినిధులు అసత్యపు వార్తలు వ్యాపింపజేయుచున్నారనియు, కాంగ్రెసు సంఘము క్రొత్తములనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులలో కొందరిని అగృహీతుడు సభలోనికి రానివ్వలేదని ప్రకటించి ఒకవార్త ప్రకటించెననియు, అందులకు పత్రికా ప్రతినిధులకు హెచ్చరిక తెలుపవలయుననియు ఒక సభ్యుడు అగృహీతుడు సూచించెను. న్యాయవ్యవస్థలో నిష్కర్షపాతబుద్ధితో వార్తలను ప్రకటింపవలయు నని అగృహీతుడు పత్రికాప్రతినిధులకు కోరిరి.

పండిత నైహూగారి తీర్మానముపై చర్చ

పిమ్మట పండితనైహూగారి తీర్మానముపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. సింధువాస్తవ్యులను హాజిఅబ్దుల్లా హమీదుజాఫరుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు సింధును బొంబాయినుండి విడదీయవలయునని కడచిన 30 సంవత్సరములనుండి సింధునాయకులు ప్రయత్నించుచుండిననియు సింధు ప్రత్యేకరాష్ట్రముగా నిర్మింపబడినగాని అగృహీతుడు చెప్పబడనియు చెప్పిరి.

జయకరుగారికి కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యులకును రాజీ కుదిరినదను విషయం సభ్యులైనవా అని జార్జిబోసంగారు ప్రశ్నించిరి. అప్పటికి ఇంకను జయకరుగారు సభకురానందున ఈవిషయమై ఏమియు చెప్పబడుట బిలులేదని అగృహీతుడు చెప్పెను.

పండిత నైహూగారి ప్రకటన

పిమ్మట కాంగ్రెసు కార్యసంఘసమావేశమునందు జరిగిన చర్చవిషయమై పండితమోతీలాలు నైహూగారు ఈక్రింది ప్రకటన గావించిరి:—జయకరుగారు కార్యసంఘ సమావేశమునకు రాలేదు. కార్యసంఘమువారు వార్తయమూజు, కేల్కూరుప్రభృతి వంటి వార్తలను ప్రచురించుచున్నారనియు, కార్యసంఘమువారు గావించిన సూచనలకు ఒకటి విధముగనుండు అత్యుచితముగను సభ్యులను మేగాని మరెవరైనా గాని గౌరవించుట

సంఘమువారి సూచనలను మాంజి, కేల్కూరుగారులు అంగీకరింపలేదు. సింధురాష్ట్ర విభజనము విషయమై మాడ కొన్ని కొత్తనూచనలు కార్యసంఘమువారు గావించియున్నారు.

చర్చను ఆపుదలచేయువలయును

సాంబమూర్తిగారి సవరణ

పిమ్మట బి. సాంబమూర్తిగారు ఈ క్రిందిసవరణ ముపపాదించిరి:—“మహమ్మదీయ నాయకులు గావించిన సూచనలను ముఖ్యముగ మహమ్మదీయ ప్రతిష్ఠాపనలు ఇంతవరకు ఆమోదింపనందునను హిందువులలో ఆధికసంఖ్యాకులు ఈసూచనల విషయమై అనుమానాభిప్రాయము ప్రకటింపనందునను ఈవిషయమై చర్చ కొంతకాలమువరకు ఆపియుంచవలయును. ఈలోపుగ రెండుసంఘములవారికి రాజీకుదుర్పు కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు ప్రయత్నములు సలుపవలయును.”

సవరణ ముపపాదించుచు సాంబమూర్తిగారిట్లు చెప్పిరి:—“రాయలు కమిషనువారి ఎదుట సాక్ష్యమివ్వవలసిన అవసరమేర్పడునేమో అని ఈసూచనలను తయారుచేసినట్లు తోచుచున్నది. కాని స్వాతంత్ర్యముసాంద భారతీయులు స్వతంత్ర ఆధారపడవలయుననియు రాయల్ కమిషన్ వారిని బహిష్కరింపవలయుననియు ప్రజలు నిశ్చయించుకొనిన ఈసూచనల కెట్టిగతిపట్టుతో తెలియదు. సమితి నియోజకవర్గములవల్ల వికమత్య మేర్పడదు. చేతమునకు నష్టప్రదమేగాని లాభకరముగాదు. జిన్నాప్రభుత్వము ఈసూచనలను మర్యాదకొరకైనను కాంగ్రెసువారికి పంపనప్పుడు మన మిహూచనల విషయమై ఈవిధమున ఆందోళనపడి దీర్ఘమైన చర్చలు సలుపుట విపరీతముగ నున్నది. ఢిల్లీయందు మహమ్మదీయులు ఈసూచనలు గావించిన పిమ్మట కొన్ని రాష్ట్రములందు మహమ్మదీయుల మహాసభలు జరిగినవి. కాని ఒక్కసభయందును ఈసూచనలు ఆమోదింపబడలేదు. వంగరాష్ట్రపు మస్లిం సమితివారు ఈసూచనలను నిరాకరించిరి.”

మాలానా మహమ్మదాలిగారు:—వంగరాష్ట్రమునందలి మహమ్మదీయుల అభిప్రాయములు భారతదేశమునందలి మహమ్మదీయుల అభిప్రాయములు కావు. మేము సర్ అబ్దుల్ రహింగారి బానిసలము కాము.

సాంబమూర్తిగారు తమ ఉపన్యాసమును ముగించుచు ఈవిషయమై కాంగ్రెసుసంఘమువారు తమ దౌర్బల్యమును ప్రకటింపజూడదనియు చర్చను కొంతకాలమువరకు ఆపుదలచేయుట గౌరవకరమనియు చెప్పిరి.

సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రతినిధియగు హరిశ్చంద్రగారు సవరణను బలపరచిరి.

హరిసర్వోత్తమరావుగారు ఈ సవరణను ఆక్షేపించుచు సాంఘిక వికమత్యముకొరకు గావించబడిన ఈ సూచనలను తిరస్కరించుట అత్యుచితముగనుండును, సాంఘిక వికమత్యము లేవనై కాసర్వోత్తమ కార్యక్రమము విషయమై ఆలోచించుట అవిశేషమనియు చెప్పిరి.

చర్చ ముగియవలయునను ఉపపాదనము

ఉపపాదనముపై చర్చ ముగియవలయునని జార్జి బోసంగారు రుపపాదించిరి. గోపాలమీననుగారు బలపరచిరి. ఖద్దరు ధరింపనివారు సమ్యక్తుల నివృత్తమైనా అని జిమ్నావాసు ఎరుంజాగారు ప్రశ్నించిరి. సభ్యులందరు ఖద్దరు ధరించియున్నారని అగృహీతుడు తెలిపెను. పిమ్మట చర్చ అంతమొందవలయునను ఉపపాదనము అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

పండిత నైహూగారు

అగృహీతుని కోరికపై పండిత నైహూగారు లేచి ఈక్రింద విధమున మాట్లాడిరి. “నేను నిన్నటిదినము గావించిన ఉపన్యాసమునకు అపారముల కల్పింపబడినందులకు చింతిల్లుచున్నాను. ఇప్పుడొక ఒడంబడిక గావించుటకు కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు పూనుకొనలేదు. హిందువుల మహమ్మదీయ సమస్యను పరిష్కరింప కాంగ్రెసువారికి ఉపసంఘమును నియమించియుండిరి. ఆఉపసంఘమువారి సూచనల ననుసరించి ఈతీర్మానము తయారుచేయబడినది. జిన్నాయందు మహమ్మదీయ నాయకులు గావించిన సూచనలు కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు గావించిన సూచనలకు ఒకటి విధముగనుండు అత్యుచితముగను సభ్యులను మేగాని మరెవరైనా గాని గౌరవించుట

కాంగ్రెసు తీర్మానముననుసరించి మేము పనిచేసియున్నాను. దేశపరిస్థితులను పరిశీలించి జిన్నాప్రభుత్వము గావించిన సూచనలనే కాంగ్రెసుకార్యసంఘమువారు తయారుచేసియున్నారు. మనవిప్పుడు హిందూమహమ్మదీయ సంఘములకు వికమత్యము కుదుర్చుచున్నది. ఆలోచించుచున్నాము. ఈవిషయమై పట్టుదల ప్రతిష్ఠ పాటించవలయును. నాకుమాడకొంత పరువు ప్రతిష్ఠ పట్టుదల యున్నది. కాని హిందువుల మహమ్మదీయ వికమత్యము కొరకు కొంతవరకులాంగీకరించునను తప్పులేదు. కావున సాంబమూర్తిగారి సవరణను ఆక్షేపించుట అవసరమగుచున్నది. ఈతీర్మానమును ఇప్పుడు ఆమోదింపక చర్చను ఆపుదలచేసిన ఎన్నియోబుద్ధులు లేరను రాయలుకమిషనువారు త్వరలో ఏమిడెదనను ఉద్దేశముతో మేము ఈతీర్మానమును తయారుచేయులేదు. రాయలుకమిషనువారు అంగీకరించినను అంగీకరింపకున్నను పరిపాలనానిర్మాణము నొకదానిని తయారుచేయుట మనస్ఫూర్తిము. ప్రభుత్వనిర్మాణమును తయారుచేయునప్పుడు మహమ్మదీయులు హిందువులతో సంపూర్ణముగకలసి పనిచేయవలయును. లేకున్నచో ఈ ప్రయత్నము లన్నియు విఫలమగును. హిందూ మహమ్మదీయ వికమత్యము లేకున్న స్వరాజ్యము మన మెన్నటికి సంపాదించజాలము. మున్నము రాయలుకమిషనువారు తెలుసుకొని బహిష్కరణలపై పరిశ్రమ నిచ్చి స్వరాజ్యము పొంద ఆర్జులమని బహిష్కరణ పొందుటకు నేను అంగీకరింపను. (కరతాళధ్వనులు)

సాంబమూర్తిగారి సవరణ వీగిపోవుట

పండితనైహూగారు రుపన్యసించిన పిమ్మట సాంబమూర్తిగారి సవరణపై సమ్యక్తులు ప్రశ్నికొనెను. చర్చ ఆపుదల చేయవలయునను సాంబమూర్తిగారి ఉపపాదనము అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

జయకరుగారి సవరణ

పిమ్మట జయకరుగారు ఈక్రింద సవరణలను ఉపపాదించిరి:—సింధు రాష్ట్రమును ప్రత్యేకంపలయునను సూచనవిషయమై భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజన సిద్ధాంతము ననుసరించి భారతదేశమును వివిధరాష్ట్రములుగా విభజింపవలయునని సభవారు కోరుచున్నారు. ఆంగ్లసింధుకర్ణాటక దేశములను ప్రత్యేక రాష్ట్రములుగా ఏర్పరపవలయును. ఈద్వంద్వము ననుసరించి వరియితరు లేవనెను ప్రత్యేకరాష్ట్రములలోనికి ఆకోరికనుకూడ ఆమోదింపవలయును.

‘సరిహద్దు రాష్ట్రములందును బలూచిసానమునందును సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టవలయునను కోరిక న్యాయమైనదనియు, తేర రాష్ట్రములందువలెనే రాజకీయ సంస్కరణములతోపాటు, ఈరాష్ట్రములందు న్యాయశాఖ సంస్కరణములనుకూడ అమలునం దుంపవలయుననియు సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”

కాంగ్రెసుకార్యసంఘమున గావించబడిన రాజీ ననుసరించి ఈసవరణలను జయకరుగారు రుపపాదించిరి. అగృహీతుని ప్రోత్సహముపై ఇతరసవరణ లుపపాదించబడ లేదు.

డాక్టరు మూంజిగారు

పిమ్మట హిందూమహాసభ అధ్యక్షులగు డాక్టరు మూంజిగారు ఇట్లు చెప్పిరి: సవరింపబడిన తీర్మానమును నేను సంపూర్ణముగ ఆమోదించుచున్నాను. సాంఘికదృష్టితో కాక జాతీయదృష్టితో హిందూమహాసభవారు ఈసమస్యనుగూర్చి చర్చనీయిరి. హిందువులగారి మహమ్మదీయులుగాని ఒకరిని చూచి ఒకరు భయపడవలసిన అవసరములేదు. హిందువులు కొంతవరకు మెతకవారనియే చెప్పనలెను. అయినను రెండుసంఘములవారు సమానముగబలము గలవారే. నేను ఈతీర్మానమును బలపరచుచున్నాను.

యక. సి. కేల్కూరుగారు తీర్మానమును బలపరచు నిట్లు చెప్పిరి:—నేను హిందువులకు చేరనవాడనైనను సాంఘిక సమస్యలను జాతీయదృష్టితో పరిశీలించుకొని నాకన్నది. మహమ్మదీయులు ఎక్కడ ప్రాతినిధ్యముకోరును ఎక్కువసానములను ప్రత్యేకంపలయునని కోరుట సరసముగాలేదు. సాంఘికలాభము కొరకుగాక భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనసిద్ధాంతము ననుసరించి సింధురాష్ట్రవిభజనము ఆమోదింపబడినందులకు సంతోషించుచున్నాను.

వట్టాభినీతారామయ్యగారు

డాక్టరు వట్టాభినీతారామయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచుచు రెండుసంఘములకు రాజీ కుదురలమీనని దేశంంతయు కోరుచుండెననియు రాయలుకమిషనును దృష్టియందుంచుకొని ఈతీర్మానము గావించబడినని సూచించుట విపరీతమనియు చెప్పిరి.

మవులాన మహమ్మదాలి

మవులాన మహమ్మదాలిగారు అగృహీతుని అభినందించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— ఢిల్లీలో భిన్నాభిప్రాయములతోకూడిన మహమ్మదీయ నాయకులు సమావేశమై రెండుసంఘములకు రాజీకుదుర్చుచున్నది. ఆలోచించిరి. సాయంకాలమువరకు అందరకు అనుకూలమునరాజీకుదరలేదు. సాయంకాలము ప్రారంభమైన మహమ్మదీయులు మరల సమావేశమైరి. సాంఘికసంఘర్షణము అంతమొంది

దింపవలయునని నాయకులు గావించిన ప్రార్థనలు సఫలమయ్యెను. రాష్ట్రసమితినియోజకవర్గముల విషయమై శ్రీరామము ఆమోదించబడెను. ఈరాజీని రాజ్యపురములవారు విర్రవీచి కత్తెజ్జత తేలుపగలరిని నమ్ముచున్నారు.

ఈ రాజీనామము విషయమై కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు గావించినకృషిని ప్రశంసించవలసియున్నది. మద్రాసులో బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును అయ్యంగారు రాజీనామమున విధమున హిందువులకును మహమ్మదీయులకును రాజీనామము గలదిగా ౧౮౯౩

మధ్యలన దావూరుగారుగూడ తీర్మానమును బలపరచుచు మాట్లాడిరి.

తీర్మానము ఆమోదింపబడుట

పిమ్మట జయకరుగారి సవరణతో పండితనే హుగారి తీర్మానముపై సమ్మతులు పుచ్చుకొనబడెను. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను.

అభినందనములు

పిమ్మట శ్రీమతి సరోజిని నాయుడుగారు సభ్యులను అభినందించుచు ఇట్లుచెప్పిరి:— తగవుసంఘర్షణము అంతమొందినపిమ్మట విజయముగావించినవారిని ఆశీర్వదించుట శ్రీలభ్యమై యున్నది. హిందూమహమ్మదీయ విజ్ఞానములకు సమన్వయమేర్పడుట అవసరము. ఈరాజీనామమును విమర్శించుట అవసరము. రాజీనామములకు సంతోషించవలెను. హిందూమహమ్మదీయమైత్రిక రాయబారములు సలిపిన జిన్నాగారుగూడ ప్రశంసాపాత్రులు. కాంగ్రెసు సభ్యులు నేటిదినమున జముగ భారతదేశపు ప్రతినిధులని చెప్పుకొనవచ్చును. భారతదేశముల పక్షమున మిమ్ములను అభినందించుచు కృతజ్ఞత తేలుపుచున్నాను.

శ్రీనివాస అయ్యంగారు సభను అపుడలచేయుచు సభ్యులను అభినందించిరి. సభ్యులను ప్రశంసించుచు మాలానా సేకతాలి గారుగూడ మాట్లాడిరి.

సభ రేపటిదినము ౧ గంటవరకు ఆపువలచేయబడెను. రేపు మధ్యాహ్నము ౧ గంటమొదలు రాత్రి ౭ లేక ౮ గంటలవరకు సభ జరుగును.

సవరింపబడిన తీర్మానము

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమున జయకరుగారి సవరణతో ఆమోదింపబడిన పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి తీర్మానమును ఈదినన ప్రకటించుచున్నాము:—

(1) కేంద్రరాష్ట్రీయ శాసనసభలకు సమిష్టి నియోజకవర్గము లేర్పడవలెను.

(2) రెండుసంఘములవారికి ఎట్టిసంఘము అవసరమును ఏర్పడని విధమున జనసంఖ్యనుసరించి ఒక్కొక్కసంఘము వారికి కేంద్రరాష్ట్రీయసభలయందు కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకింపవలయును. పంజాబులో నిమ్నలకుగూడ ఇదేవిధముగ కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకించవలెను. హిందువులు అధికసంఖ్యాకులుగ నున్న రాష్ట్రీయ మహమ్మదీయుల కెట్టిసౌకర్యము లేనట్లయినచో మహమ్మదీయులు అధికసంఖ్యాకులుగ నున్న రాష్ట్రీయములందు హిందువుల కెట్టి సౌకర్యము లివ్వవలెను.

3. సరిహద్దు రాష్ట్రీయములందు తెలూచిస్తానమునందు సంస్కరణములను ప్రవేశ పెట్టవలయునని ధీర్ఘముందు మహమ్మదీయుల నాయకులు గావించిన సూచనలను సభవారు ఆమోదించుచున్నారు. రాజకీయసంస్కరణములతో పాటు ఈరాష్ట్రీయములందు న్యాయశాఖ పరిపాలనావిషయములందుగూడ సంస్కరణములను గావించవలయుననియు ఈరాష్ట్రీయములందు న్యాయశాఖపరిపాలనము ఇతరరాష్ట్రీయములందునలే యుండవలయుననియు సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

సింధు రాష్ట్రీయమును బొంబాయిమండి ప్రత్యేకింపవలయునను సలహా విషయమై కాంగ్రెసువారు ఇంతకుపూర్వమే ఆమోదించిన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయవిభజన సిద్ధాంతమునుసరించి చర్చతీసికొనటకు తగినకాలమునుచ్చినదని సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈసిద్ధాంతము ననుసరించి రాష్ట్రీయరాష్ట్రాపు తీర్మానములు తక్షణమే గావించవలెననియు ఏప్రవేశమువలెనను ఈసిద్ధాంతమునుసరించి ప్రత్యేక రాష్ట్రీయమోరెనవారి కోరికను సఫలపరచవలెను. మొదట ఈసిద్ధాంతమునుసరించి ఆంధ్ర, సింధు, కర్నాటక దేశములను ప్రత్యేక రాష్ట్రీయములుగ నిర్మింపవలయునని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(4) మతవిషయములందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముండవలయును. మతవిషయములందు న్యాయము తమకుతోచిన విధమున విధానముండుట ప్రాధికారముననుగులు ఇతరమతములవారికి ఇబ్బందికలుగని విధమున మతవిషయక ప్రచారము సలుపుటకు అన్నిమతములవారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముండవలెను.

(5) శాసనసభయందు యపరంభమునకు చేరిన సభ్యులైనను పాల్గొనకు మూడువారములందు పాల్గొనవలయునను సంబంధించిన ఒక తీర్మానముగాని బిల్లుగాని ఆమోదించిన

ఆతీర్మానముగాని బిల్లుగాని శాసనసభయందు సమాధింప బడవలెను. ప్రతిశాసనసభయందును రెండు సంఘముల ప్రతినిధులతో ఒక స్థాయిసంఘము ఏర్పడవలెను. పీఠ మతవిషయము లేవో నిర్ణయించెనను.

హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయముమై కార్యసంఘమువారు గావించినసూచనలను యవద్భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఆమోదించుచున్నారు. ఈసూచనలను అమలునందుండుటకై కాంగ్రెసుసంఘములు తగుచర్యపుష్కలములను సని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

పత్రికాభిప్రాయములు

బొంబాయి, మే 17:—హిందూమహమ్మదీయ రాజీవిషయమై అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానముగావించినందులకు బొంబాయి పత్రికలు సంతోషమును ప్రకటించుచున్నవి.

ఇండియను సేవనలు హెర్బాల్మైత్రిక ఇట్లు వ్రాసినది:—కాంగ్రెసు సంఘమువారు గొప్ప విజయము పొందగలిగిరి. తన ఉద్యోగకాలమున గొప్పఫలితములతో కూడిన ఈ రాజీ ఆమోదింపబడినందులకు శ్రీనివాస అయ్యంగారు అభినందనములకు పాత్రులగుచున్నారు. ఇట్టి అనుభవపరిమాణ మేర్పడుట దేశము అదృష్టముని చెప్పవచ్చును.

బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక ఇట్లు వ్రాసెను “యూరప్పారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి వేడుకలుగావించిన తీర్మానము చరిత్రాత్మకమైనది. ఉత్పూర్ణమగువిధమున రెండు సంఘములకు వికమత్వము కుదిర్చిన ఈ సంఘమువారు రాజకీయ వికమత్వముగూడ కుదుర్చుటకై పాటుపడవలయునని కోరుచున్నాము. అప్పుడు సేవనలు డిమాండును తీరస్కరించుచున్నారు. తమ వైఖరిని మార్చుకొనెదరు”

ఉద్యోగములను అంగీకరించుట

రాష్ట్రీయ శాసనసభ్యులకు అధికార మివ్వబడునా? బొంబాయి, మే 16:—ఉద్యోగములను అంగీకరించువిషయమై రాష్ట్రీయశాసనసభ్యులకు సంపూర్ణాధికార మొసంగవలయునను తీర్మానము రేపటిదినము అఖిలభారతకాంగ్రెసుసంఘమునందు సమాధింపబడునని ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారు తెలుపుచున్నారు.

జిన్నా ప్రభుత్వ సూచనలు

బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారి అభిప్రాయము బొంబాయి, మే 16:—యూరప్పారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి వేడుకలను పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి తీర్మానమును బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు బలపరచిరిగాని ఎట్టి ఉపన్యాసము లివ్వలేదు. ఈ రాజీ సూచనము విషయమై తన అభిప్రాయము తెలుపవలయునని ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి కోరగ వారు ఈక్రింది అభిప్రాయము తెలిపిరి:—దేశమున అల్లరులు అధికముగ జరుగుచుండుటచే రెండుసంఘములకు సంఘర్షణము అధికమైనది. ఈ సమయమున ఈ రాజీ సూచనవిషయమై చర్చ సలుపవలసియుండుట మన దృష్టము

మహమ్మదీయులు గావించిన సూచనలు వారు చెప్పగలిగెడి తుదిమాటలుగా కనబడుచున్నవి. అయినను హిందువులకు వారేమో గొప్పసౌకర్యముల నిచ్చుచున్నట్లుగా వారెచుచున్నారు. ఈ విషయములు వానిలోగల మేధానుగార్చి విచారించుటకు విలువకుండ చేయుచున్నవి. అసలు కింది మరుగుపరచుచున్నవి. కాని, నిష్పక్షపాతబుద్ధితో విచారించినచో యీన ఆంధ్రలో జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసిన విషయములు గలవు. మొదటి విషయము ప్రత్యేకనియోజకవర్గముల తొలగింపబడినవి. రెండవది స్థానములను ప్రత్యేకించవలెనని పట్టుబట్టెను. ఆ విషయము రెండు సంఘములవారికిని వదలి వేయబడినది. ఈ సూత్రములు జాతీయవాదు లందరికిని యెప్పుడూ కాని వారు మహమ్మదీయుల మనోవైఖరియందు మార్పును కోరుచున్నారు.

ప్రతికూలభావములను పురికొల్పినది పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రీయమునకును తెలూచిస్తానియునకును సంస్కరణములను వ్యాపింపజేయుట సింధు రాష్ట్రీయమును బొంబాయి రాజధానిమండి విడదీయుట మొదలైనవి సాంఘిక భురభిమానమును నడలి సహేతుకముగా విచారించినట్లయిన తాముభించుచున్న హక్కులు మొదలైనవి అంత యసంతృప్తికరముగానైనను యితర ప్రదేశములకు వ్యాపింపజేయుట మాడవని యెవ్వరును చెప్పజాలరు. సింధు రాష్ట్రీయమును విడదీయుట మాత్రము వేరు విషయము. రాష్ట్రీయమున్నియు భాషాప్రయుక్తముగా విభజింపబడినట్లయిన యీసూచన కష్టరమైన అభ్యంతరము చెప్పజాలరు. నిజముగా సింధు రాష్ట్రీయము కాంగ్రెసువారు యితర భాషా ప్రయుక్త విభాగములతోపాటు సింధు రాష్ట్రీయము యొక్క మేలుకోరకే ప్రత్యేక రాష్ట్రీయముగా యెంచుచున్నారు.

అందుగల లాభాల భావములను బట్టి ప్రశ్నను విచారించవలెను. అట్లు విచారించినట్లయిన సింధు రాష్ట్రీయ ప్రజలు దానికి అభ్యంతరము చెప్పవలసిన కారణములేదు.

కేంద్రశాసనసభలందు సూచనలను సానుమోదించు రిజర్వ చేసియుండుననియు సూచన మజ్బూతమైన సూత్రముపై ఆధారపడియుండలేదు. రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో ప్రకారమే కేంద్ర శాసనసభలలో జరుగగలదు. ఈ సూత్రము సంగీకరించినంత మాత్రమున ప్రత్యేకనియోజకవర్గములను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును లేనిచోట స్థానములను రిజర్వ చేయుపత్తి ఆంధ్రలోనికి తీసుకొని రాబడవని యిప్పుడే స్పష్టముగా తెలియజేయవలసి యున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నాగపూరు సత్యాగ్రహము

మరి యిరువురు అరెస్టుగట నాగపూరు, మే 16:—నారాయణరావు ఆనందరావు (కర్నాటక) బాబురావు బొంబ బార్పూరుగారు (నాగపూరు) మరియిరువురు వాలంటీరులు ఆయుధ శాసనముతీరస్కరించినందుకు అరెస్టుజేయబడిరి. సేతు వారిని మేజిస్ట్రేటు గారియెదుట విచారించుట.

నామశూద్రునికి

గీతబహుమానము

విక్రంపూరు సభయందు బహిష్కారము తొలగించుట

హుసరా, మే 12:—విక్రంపూరునందు శ్రీమతిశోభిర్యుని గంగూలిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన యువజనసభ ముగియు దినము ఒక చిక్కు జరిగెను. హుసరాలో శ్రీ కృష్ణ మోహన చక్రవర్తి ఒక నామశూద్రుని యింట భగవద్గీత చదివి వినిపించు చున్నందుకు పూరువారంద రతని బహిష్కరించి చాల యిబ్బందుల పాలుజేయుచుండిరి. సభవారు కృష్ణమోహన బాబుని ఆహ్వానించి కొప్ప సన్మానముసంగిరి. అన్వయశక్తము నిరశించు అధ్యక్షురాలు నాయకులు కొందరు పస్యసించిరి. బ్రాహ్మణులు కొందరు కృష్ణ మోహనునికి పూలండులు వేసిరి. రా.బ. నందకుమార బోసుగారు కృష్ణమోహనునికికొకటి ఆ నామశూద్రుని కొకటి గీతగ్రంథములను బహుమతిగ నొసంగిరి నామశూద్రులలోసంగిన తీర్థమును అందరు స్త్రీలు సహా ద్రావిరి. (ప్రె ప్రెసు)

రిజర్వ బ్యాంకు బిల్లు

వర్తకసంఘమువారి విమర్శ ఇండియను వర్తకసంఘమువారు రిజర్వ బ్యాంకు బిల్లు మీద తమ అభిప్రాయమును చెలిపిరి. బిల్లుయొక్క పేరు సరిగలేదనిరి. ఈ బిల్లు గోల్డు స్టాండ్ ధన స్థాపించుటలేదు. బంగారు నాణెములను వాడుకలోనికి తెచ్చుటలేదు. గాన “గోల్డు స్టాండ్ ధన రిజర్వ బ్యాంకు బిల్లు అనుపేరు తనియుండవలెననిరి. రిజర్వ బ్యాంకును సూతనముగ స్థాపించుటకు సంఘమువారు రంగీకరింపలేదు. అట్లు స్థాపించినచో ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వాణిజ్యమునందు దేశీయబ్యాంకులతో పోటీజేసి వాటికి నష్టము కలిగించుననిరి. రిజర్వ బ్యాంకు అధికారము ఎక్కువైతే పూర్వ ఎవరిని నియమించిన వారిచేతిలో నందును, వారికి ఉద్యోగపు బాధ్యత మాత్రముండదు. ఆస్ట్రేలియాలోని కామసున్లెబ్ బ్యాంకువలె వాటాల మొత్తములేకండా ప్లేటు బ్యాంకుండుననెనని సంఘమువారు చెలిపిరి. ఇంపీరియల్ బ్యాంకును కొనివేయవలెనని సూచించిరి. భారతశాసనసభవారు ఎన్నికొను 24 రోజులందు కేంద్రాన్ని గారు యెంచిన 12 గురు డైరెక్టరులకు రిజర్వ బ్యాంకు పరిపాలనాధికార మొసంగవలెను. (ప్రె ప్రెసు)

మిస్సిసిపివరదలు

25,000,000 డాలర్లు నష్టము

బ్యాటెగోరొ, మే 13:—మరల కొత్తగ వరద మిస్సిసిపి నదిగట్టుతొలినది. ఇది చాల సారవంతమైన భూమి. అందుచే ఎక్కువ నష్టముగా నున్నది. ఇంకొక 40,000,000 ఎకరములు మునిగిపోవును. 2,50,000 మందికి ఇండ్లులేకపోయినవి. 25,00,000 డాలరుల నష్టము గలిగెనని భూమిగారు చెలిపిరి.

ఉదయము 11-45 గంటలకు సుభాష్ బాబు స్వగృహము చేరుట

ఆరోగ్యము పూర్తిగా చెడియుండుట

బహుశః పూరికి తీసికొనివెళ్లెదరట-బోసుగారి సందేశము

సర్వవక్షనాయకుల, పత్రికల, యుత్సాహభివందనములు

కలకత్తాలో అత్యుత్సాహము

కలకత్తా, మే 16:—శ్రీయుత సుభాసు చంద్రబోసు లాంచినండి విడుదలై సతీశ చంద్రబోసు శరణ్యంద్రబోసు గార్లతో 11-45 గంటలకు స్వగృహము చేరిరి. బంధువులు నున్న హోటల్లందు శ్రీమతి బసంత దేవియు వారిని చూడ నచ్చిరి. ఇంకొక తీసికొనివచ్చునదికి వారికి 101 డిగ్రీల వేడిమి యున్నది.

శరణ్యంద్రబోసుగారికి తంతి

డాక్టర్లింగనుండి ఉదయమున 6 గంటలకు నిద్రనుండి లేచునదికి శరణ్యంద్ర బోసుగారికి బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు సుభాసు చంద్రబోసుగారిని విడిచిపెట్టినట్లును, అప్పగించుకొనుటకు ఏర్పాటులు చేసికొనవలసినదిగ తంతిపార్లమెంటునకు బోసుగారి కేసునున్నది తెలియక కొంత తొందరగలిగెను. పోలీసుగారి సడగగా మొదల తమకేమియు తెలియదనిరి. గవర్నరుగారి లాంచి "క్వీన్ మేరీ" బోసుగారితో బారక్లర్లునువద్ద కరుణించెను.

"వైద్యపరీక్ష"

కొన్ని ఏర్పాటులు చేయబడెను. బోసుగారిని తక్తా హోటల్లను గోరవచ్చిరి. మోటారుకారులో బి. సి. రాయ మొదలగు బంధువులుతో సుభాసుబాబు ఇల్లు చేరెను. వైద్య పరీక్ష గావించిన వైద్యశేఖరులు బోసుగారు చాల జబ్బుపీతిలోనున్నారని ఏకగ్రీవముగ తెలిపిరి. సర్ నీలరత్న సర్కారు, బి. సి. రాయగార్లు సెలవిచ్చిరి: "అదివారమునాడు బోసుగారిని పరీక్షించితిమి. ఆయన చాల జబ్బు పీతియందున్నాడు. ఏ విధమున ఏ మాత్రపు ఆలస్యము ఆయనను గల్గింప రాదని మా సలహా. ఆయనపై హింసించు ఆయన మంచికేరవారి నందరిని వారిని చూచి పలుకరింపవలసి కోరుతున్నాము. వైద్యపరీక్షనుబట్టి మాత్రం గవర్నరుగారు వారి ఆరోగ్యమునుగూర్చి ఆతురతతో నున్నారని తెలియుచున్నది. బోసుగారు చాల నీరసపీతియందున్నాడు. వైద్యులు వారిని సంపూర్ణవిక్రాంతి గొనవలసినదిగ భావించుచున్నారు. ఆయనకు కొలదిసేపు నిలుచుటకుగూడ చాల ఆనాసమగుచున్నది. ఆహారనియమ మేమియు లేదు. నిన్ను పోలను తినిరి.

బోసుగారి రక్తహీనముఖమునందు సర్వజనుకార్యుగులను ప్రసూత్రము తగ్గలేదు. బోసుగారి తలదండ్రు లిచటలేదు. గాళ్లగుల ఇష్టమైన కేటిరాతియే పూరి దీసికొనివెళ్లెదరు. నగరమంతటను సంతోషమే. కాని కొన్నిచోట్ల అనవసర ఆలస్యముచేసి ఎటకేలకు విడిచిరని విసుగుకొనుచున్నారు.

శ్రీబోసుగారు 2 ఏండ్ల 7 మాసముల శిక్ష ననుభవించిరి. అయినను 1925 ఏప్రిల్ ప్రధాన పక్షిక్యాటిపు ఆఫీసరుగ కార్యోక్తమనువారు నియమించిరి. ఆయన శిక్షననుభవించుచుండ కార్యోక్తమనువారాయనకు సెలవిచ్చిరి. మే 16 తేదీననే ఆయన ముద్రాగము పరిసరము ప్రేయ్యెను.

మోటారుకారులు తీసికొనివచ్చునపుడు బోసుగారు సన్యాసివేషముననుండిరి. గాంధీబోషియు భిక్షువువర్తనధరించిరి. భిక్షువువర్తన బి. సి. రాయ, సనీలచంద్రబోసు, బి. యస్. చక్ర, సంతోషమహారాజుగారు ధరించిరి. శ్రీయుత సుభాసు బోసుగారి విడుదల నగరమంతటను సంతోషదాయకముగ నున్నది. ఈవార్తవినిగానే వేలకొలది ప్రజలు సుభాసుగృహమును ముట్టిడించిరి. ఆయనయారోగ్యము చెడుగానన్నిదని యు ప్రేక్షకులకు చూడరాదనియు వారిని మాటాపింపరాదనియు హెచ్చరించుచున్న ప్లకాటికి ప్రజలయుత్సాహము నాపకాలమందిరి. ఆభివందనములు ఆరోగ్యములు దేశమందలి అన్ని ప్రాంతములనుండియు కుప్పతిప్పుగ వచ్చుచున్నవి. రెండుమాసముల నీలరత్న సర్కారుగారి పరీక్షక్రింద బోసుగారుండి చిరువాత పీలైనయెడల పూరివెళ్లెదరు. ఆల్ఫ్రెడ్ రా. పిల్లల లకు వెడలిన మంచిదని కొందరనుచున్నారు.

సుభాసుబోసు ఉత్సాహముగానున్నారు. వేడిమి ఇదివర లోకన్న తగ్గినది.

వసంతాదేవి

సుభాసు ఇంటికివచ్చిన వేలకొలది ప్రజలతో కలిగి వే. సి. ఆర్. దాసుగారి భార్య వసంతాదేవియున్నది ఆమె చాలసేపు బోసుగారిచుంచుచున్న మామగారి ముండ్రు. బోసుగారికి సంపూర్ణ విక్రాంతిగావలెనట. పూరివెళ్లి అనవసరము న్నంతకాలము పూరిలోనుండురు. కలకత్తా కార్యోక్తమను హఠా రా పురపాలకసంఘమును ఇతర భారతీయకచేరిని వెంటనే వారిగౌరవార్థము సంతోషనూచకముగ మూసివేసిరి.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

ప్రభుత్వమువారు నేడే ప్రకటనగావించిరి: "సుభాసుచంద్ర బోసుగారి ఆరోగ్యమునుగూర్చి అసంతృప్తికరమగు విషయము లని ఆయనను ఆల్ఫ్రెడ్ రా. పిల్ల ని క్షయించి తిమి. గవర్నరుగారు తమ సర్జను ను పంపి కల్పలు సాండిసుగారితో కలసి సుభాసుగారిని పరీక్షించవలసినదిగ గోరిరి. ఆయన ఆరోగ్యము పూర్తిగా చెడినదని వారు తెలిపిరి. కావున బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు బోసుగారిని వారి యిష్టము వచ్చినచోటికి వారి యిష్టానుసారము పోయి చికిత్స చేయించుకొనగలందులకు వారిని విడుదల చేయ నిశ్చయించి విడుదల చేసిరి.

సుభాసుబాబు సందేశము

నేనిప్పుడు ఇల్లు చేరుటచే నా విధుక్తమేమన మొదట నే నా ఆరోగ్యము పొంది త్వరలో దేశనేపకు గడంగ ప్రయత్నించుట. ఇంతకాలము జెయిలునుండుటలన నాతోడి బైడిల విషయమే రాల్చింబట్టిన నన్ను హింసించును. మనమందరము భక్తితో ఏ ఆశయుమునకై మనఃస్ఫూర్తిగ నిర్భయముగ కష్టించుచున్నామో దానియందు నేను ను పాల్గొనునటుల నాకార్యోగ్య మొసంగవలసినదిగ నాదేశయులతోపాటు నేనును ప్రార్థించుచున్నాను. ఈపై సందేశము అస్సాసియేటెను ప్రెసువారికి వ్రాసి సుభాసు బాబుగారు పంపిరి.

పత్రికలు-వ్యక్తులు

అభివందనములు

ఫార్వర్డు

ప్రత్యేక సంచికను ప్రచురించి ఫార్వర్డు పత్రిక నగరమంతటను సుభాసు బోసుగారి పటముతో నుచితముగ పంచి పెట్టిరి. అందిట్లున్నది: శరణ్యంద్ర బోసుగారి కీడిగవ తంతి వార్త వచ్చెను:-డాక్టర్లింగ, మే 16:-మోటార్ గారికి తమరిచ్చిన తంతి యందనది. ప్రభుత్వమువారు బోసుగారిని విడుదలచేసిరి. వారి సప్రసిద్ధిమగ నేర్పాటుల చేయుచు అంత నీలరత్న సర్కారు రాయగార్ల ఆరోగ్య నివేదిక ప్రకటింపబడెను. నగరమందలి యుత్సాహము మొదలగునవన్నియు తెలిపి చివర పిల్ల వ్రాసియున్నది. వైద్యపరీక్షయందును లాంచినర్పాటు చేయుటయందును గవర్నరుగారు చాల శూలభ్యము మూపిరిని చెప్పకలేవురు. వార్త వినిగానే నగరమంతయు సంతోషమున మునిగి కేలినది. ఇంట్లమును పత్రిక వైతము ప్రత్యేక సంచికల ముద్రించి యచ్చెను. పత్రికలు వేడి వేడి ఇటీవల చాల ఎక్కువగను త్వరగను అమ్ముకు పోయెను. షాపులన్నియు మూయబడెను. జిల్లాల కన్నిటికిని తంతివార్త లంపబడెను.

"న్యూస్ పేపర్"

బోసుగారిని విడుదలచేసిరి. కాని ప్రజలు బోసుగారి నింత ఆలస్యముగ విడుదలచేయున ప్రభుత్వమునకు కృతజ్ఞులుగ నుండజాలరు. కేంద్ర శాసనసభయందు మాడిమనుగారి నేతృత్వంబు వెనువెంటనే విడుదలచేసినయెడల ప్రభుత్వమువారి సౌమ్యతకు ప్రజలు సంతోషపడియుండురు. సుభాసు విడుదలయిన వాతవరము మారుటయు, అధికారులను ఇతర బైడిలనుచున్న

యాలోచింపచేయును. అఖిలభారతమును బోసుగారివిడుదలకై సంతసించును.

సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి

నాకు చాలసంతోషము. నా నేతృత్వ భారము తగ్గినట్లు యొను. ఆలస్యమైనను న్యాయము జరిగినది. బోసుగారి విడుదల వలన ఇతరులనుగూడ త్వరలో విడుదలచేయున యుపాయములు.

విన్యాసుగారు

నాసంతోషము మాటలతో చెప్పకలను చాల నిలకైం దలు జరుగవలసినదే. ప్రభుత్వము సరియైనపనిచేసినను సరియైన కాలమున చేయబాలకున్నది. దేశమంతయు గవర్నరుకు కృతజ్ఞులు. ఎంత ఆలస్యముగ విడుదలచేసినను గవర్నరుగారి ధైర్యము వలన గానుండిన నేడైనను విడుదలై యుండెడిదిగాదు.

సంతోష బాసుగారు

కార్యోక్తమనుచు ఆయనపని ముగియగానే ఆయనని విడుదలచుట ఆశ్చర్యకరమయ్యెను. కొంతకాలముక్రిందట విడుదలయై ఆరోగ్యగంతుడై యున్నయెడల కార్యోక్తమనువారు వారిని తిరిగి నియమించియుండురు.

ఇండియనుఅస్సాసియేషను

ఇండియను అస్సాసియేషనువారు సుభాసుబోసుగారి విడుదలకై వారినభినందించుచు త్వరలో ఆరోగ్య మొందవలసినదని ఆశించియును సందేశ మంపిరి. చుచు సంతోషించిరి.

జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారు

త్వరలో ఆరోగ్యగంతుడై తన గౌరవస్థానమున బోసుగారు దేశనేప చేయుదురుగాక. గవర్నరుగారింతటితో నాగక జెయిలులో మాడిపాపుచున్న దేశనేపను లందరను వెంటనే విడుదలచేసి కృతకృత్యులగుదురు గాక.

సర్ అబ్దుల్ రహీముగారు

చిట్టచివరకు సుభాసుబోసు విడుదలయైనందులకు చాల ఆనందముగలిగినది. త్వరలో యారోగ్యగంతుడగుగాక. వారి కై నేను బెంగాలు శాసన సభయందువేచియున్నాను. వారు స్వరాజ్యపక్షమున కండుయగుదురు. బెంగాలు బైడిలకు న్యాయము చేయుటకు ప్రారంభించిన గవర్నరు పూర్తిగా న్యాయము చేయుగాక."

నేట్టుమను పత్రిక

బోసుగారి విడుదలలో ప్రభుత్వము మారుమార్గముతో క్కలేదు. బోసుగారు ప్రభుత్వమునకును విప్లవకారులకును గలిగిన పోరాటముందు ఏస్థాన మాక్రమించిరా యునది ముఖ్యవిషయము. బోసుగారు అక్రమై వారిలో ముఖ్యులు. విచారణ లేకుండ జైలులో నుంచుటనుగూర్చిన తర్కమంతయు ఆయనపై నాధార పడియుండెను. అట్టి సందర్భములలో ఆరోగ్య కారణములవలన విడుదలచేసినను ప్రభుత్వమువారి ధైర్యము ప్రశంసనీయుము. గవర్నరు బాక్సను సాహసుడు. సాహసము ప్రారంభించెను. పూర్తి చేయగలడు. బోసుగారికి దేశనేప చేయుటకు సర్వవిధములకై కిగలరు. ఆరోగ్యమందినతరువాత న్యాయబద్ధమగునట్టితో వలరాజకీయాందోళనమందు పాల్గొనిన పెద్దపేరు సంపాదించుకొనగలరు. బోసుగారి విడుదల ఆర్థికము విధానముఅయిరోషియులకు కష్టము లేకుండచేసెనై చెను. ఇంతిమంది విచారణలేక జెయిలు నందుంపబడుట వారికిష్టములేదు గాని ప్రభుత్వఅవసరమునకును మతించిరి. ఈ నూతనవాతవరణముందు రాజకీయజేతల అందరను విడుదలచేయుట మంచిదేమో యాలోచింపదలెను. అది మంచిదనిన అయిరోషియులను భారతీయులకును అదిమంచిదే. అందరను విడుదలచేయనగను."

"ఇంగ్లీషుమను పత్రిక"

"ప్రభుత్వచర్య అనుకొననిది. ప్రభుత్వముపై గ్రడ్డిక్వేషము గలవారు ఈచర్యకు అడ్డముగట్టించి ప్రభుత్వముతప్పు చేటికి ఓడ్డికొనినదిగ చూతురు. బోసుగారి విడుదల చర్యాధర్మ భిక్షమని స్పష్టముగా నొక్కి వెప్పులెను. ఈ విడుదలవలన అందరను విడుదలచేయుమని గోరరాదు."

"ఫార్వర్డు పత్రిక"

ధైర్యముచూపినపుడు సంతోషింపదగను. గవర్నరుగారు చూపిన ధైర్యము అంతమాత్రమునీతలపరాదు. సుభాసు విడుదలకు కారణమైన ధైర్యసాహసములు చివరనకునుండునుగాక. ఒక విధానమున కష్టపడినవ్యక్తులలో బోసు ఒక మహాత్రమే. వెంటనే ప్రభుత్వము ప్రారంభించిన "తప్పులదిద్దకొను" పూర్తి చేయుదురుగాక.

"బెంగాలీ"

సర్వస్వాతంత్ర్యములకొరకు పోరాడుచున్న దేశమునకు వారినావ్యసించుచున్నాము. త్వరలో ఆరోగ్యగంతుడై శిక్ష వంతులై దేశస్వాతంత్ర్యమునకు కష్టితురుగాక. రోగములతో బాధపడుచున్న ఇతర బైడిలందరి విడుదలచేయవలసినదిగ గవర్నరును గోరుచున్నాము.

శ్రీ సుబాసు చంద్ర బోసుగారు

1925 ఏప్రిలు మాసములో బెంగాలు ఆర్డినన్సు శాసనము క్రింద నిర్బంధింపబడి, జైలులులో 2 సంవత్సరముల 7 నెలలు అనేక యిక్కట్లకు లోనయి, తుదకు తుయరోగముతో చచ్చునంతకు వచ్చు సరికి, ఏన్ 1927 మే 16 వ తేదిన ఎట్టి పరతులులేక విడుదలజేయబడిరి.

అమృతబజారుపత్రిక

సుబాసుబోసు విడుదల దేశీయ రాజకీయములందు మా ర్పుగల్గించును. బోసుగారి విడుదలయందు అసమానజ్యోక్యము గలిగించుకొనిన గవర్నరు ఆ విధానమునే అనుసరించి బోసుగారి జైలులు సహవాసులగుటకు విడుదలచేసిన దేశమందలి ఉద్దేశము కొంతవరకు తగ్గగలదు. ఇట్టి రాజకీయ తత్వము అమలులో నుంచుటకు తన సమయము వచ్చినది కావున వెండిటి న్యాయనందనను విడుదలచేయుదురుగాక ! (ప్రీతెసు.)

సుబాసుబోసు విడుదల

బొంబాయి, క్రానికలుపత్రిక సుబాసుచంద్ర బోసుగారి విడుదలగూర్చి వ్రాయుచు తమఆర్డినాన్సు విధానమును భారతీయులిప్పటికిని నిరశించుచుండునని బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు ప్రజ్ఞాపెనునలాడుచు మూఢపట్టుదలతో గునింపకున్నారని బెంగాలునిర్బంధితులందరిని విడుదల చేయుటయే ఉత్తమార్గము.

“అందరిని వెంటనే విడుదలచేయి. సర్ ప్రాన్టీశాన్సుగారు తెలిపెట్టిన “అ” సామ్యముగముగింపవలెననో, దుస్సలహాలకు లోబడుగాక, అన్యాయచర్యలవిడిచి నిరంకుశత్వముయొక్క చెడుగును అంతమొందింపవలెను” అని నేషనలు హెరాల్డుపత్రిక వ్రాసెను. (ప్రీతెసు.)

సుబాషచంద్ర బోసు

సోదరునికి వ్రాసిన లేఖ

ఇన్నీసు జైలునుండి రివ తేదిన బోసుగారు తమసోదరుని కిట్లువ్రాసిరి.

నేనిప్పుడు దీర్ఘమైనజాబును వ్రాయలేను. అట్లు నే చేయగలుగుటకు నాకు కొంతకాలము పట్టును. ప్రభుత్వమువారి సూచననుగూర్చి బారుదాదాతో మాట్లాడుటకు నాకెంతయో కోర్కెయ్యండి. నా యభిప్రాయముల నాయన నీకు తెలిపియే యుండవచ్చును. నాకు ప్రయివేటుగా సంభాషించుట కనుజ్ఞ యిచ్చినందులకు హోంమెంబరుకు నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి రొసంగినట్టియూ బారుదాదా నాకు ఏప్రిలు 27వ తేదిన తెలియజేసినట్టియు జవాబు ఉభయ పక్షమువారికిని పరిసితులను తేటతెల్లపరచినది. ఇప్పుడు పరిస్థితులను తిరిగి విచారించినట్లయిన ప్రభుత్వమువారి సూచనకు ఏప్రిలు 16 తేదిన నాజవాబులో నేను మోసినట్టి వైఖరినే తిరిగి

ప్రవహించుచున్నాను. జీవితమును సామాన్యదృష్టితో జూచి నే నీనిశ్చయమును గావించుకొంటిని. నూతనదృష్టితో చూచిన కొలది ఆ నిశ్చయమే ధృఢపడుచున్నది. నేను జైలునుంచున్న కొలది ప్రపంచములోని పోరాటములన్నియు అభిప్రాయముల సంఘర్షణవలన. అనగా సత్యమునుగూర్చి వేరువేరు అభిప్రాయముల సంఘర్షణమువలన కలుగుచున్నదని నాకునిశ్చితాభిప్రాయము కలుగుచున్నది. మనుష్యుని చరిత్రలకు అభిప్రాయములే మూలాధారములు. అవి యెల్లప్పుడును మారుచుండునే కాని ఒక్కతీరున నిలుకడగా నుండవు. ఆ యభిప్రాయములే వాటికి తగిన పరిణామమును పొందుచుండును. దేవాంశముగలిగినట్టి మన యాధౌత్యకేరీరములు ఆ యభిప్రాయములకొరకే కృషిచేసి పోషించే యవలసియున్నది. అట్లు పవిత్రముగా వింపబడినట్టి జీవితము ధౌత్యక శారీరక పరిసితులెట్లుగా మానవ చివరకు తప్పక అనుకూల ఫలమును పొందుగలుగును. నే నే యువర్యును వెట్టుకొనియున్నానో అది చిట్టచివరకు కొనసాగునని నాకు గట్టిగా నమ్మకము గలదు. దానినిగూర్చి నాకు చింతలేదు. కాని నా యారోగ్యమును గూర్చి ముందేమికానున్నోయనియు నేను చింతించుచున్నాను. సాయభిప్రాయమును నేను స్పష్టముగ ద్వంద్వార్థములు లేకుండ నా జాబులో ప్రభుత్వమువారికి తెలిపియున్నాను. ఇప్పుడిక మోసపుచ్చుటకు వీలులేదు.

కాని-నేనింకను కొన్ని మంచి పరతులకొరకు వేరము లాడుచున్నానని కొందరు చెప్పుచుండుటకు నేను విచారింపచున్నాను. నేనెట్టి నీచపు వేరములాడుటకు మాపు కీపరును గాను. నేనొక ఆదర్శము పెట్టుకొనినదేమియున్నాను. నేను నా కేరీరక్షణమే ప్రధానముగా నెంచుకొని ఏ విధముగానైనను దానిని రక్షింపవలెనని నే నెంచుకొనుటలేదు. బజారులోని నస్తువులయొక్క విలువకును నాయొక్క ఆదర్శముల విలువకును భేదము కలదు.

సత్యాదర్శమే మనకు గమ్యస్థానము

మన పోరాటము ధౌత్యముగా నొక వస్తువుకొరకు గాదు. దానియొక్క జయోపజయములను దానికి తగినట్లుగా నిర్ణయించవలెను. నెరటుపాలు చెప్పినట్లుగా మనము రక్తమాంసములతో పోరాడుటలేదు. ప్రపంచము నింత అజ్ఞానములో నుంచుచున్న అధికారులతో మనము పోరాడుచున్నాము. ఉన్నతస్థానములందున్న ఆధ్యాత్మికద్వంద్వముతో మనము పోరాడుచున్నాము. సత్యాదర్శమే మనకు గమ్యస్థానము. మనము దానికొరకే పోరాడుచున్నాము. రాత్రివెంట పగలును

పగటివెంట రాత్రియు నడచుచున్నంత నిశ్చయముగ తుదకు మనము జయింపగలుగుదుము. మన కేరీరములు నశించి మనము పోవచ్చును. కాని జయము మనదై చిరస్థాయిగా నిలుచును. మనయొక్క కృషికి తగిన ఫలము గలుగునప్పుడు చూడగలుగుభాగ్య మెవ్వరికో కొందరికే కలుగును. నామట్టుకునేను నాజీవితాంతమువరకు జీవించి మిగతాపనులు వైవమునకు విడిచిపెట్టి సంతృప్తి పొందెదను. ఇక నొకమాటచెప్పి ముగించెదను.

స్వీట్జర్లలాండు ప్రయాణము

ఇప్పు డీసిటిలో నేను స్వీట్జర్లలాండు పోజాలను. కొంత కాలము హిందూదేశమందే ఆరోగ్యమును కుదుర్చుకొని తరువాత ప్రయాణము చేయవలెను. అందుకై యెంతకాల మిచ్చుట నుండవలెనో తెలియదు. కాని ఒకటిమాత్రము స్పష్టము. నాకేరీరసిద్ధి ఎంతో బాగుండువరకు స్వీట్జర్లలాండు ప్రయాణము మాట అబద్ధము. ఇచ్చటనే ఆరోగ్యము బాగుపడినట్లయిన నన్ను విదేశములలో నుంచవలెనని బుద్ధిపూర్వకముగా తలంచిననే తప్ప స్వీట్జర్లలాండు పోవలసిన అవసరమే యుండదు. అదిగాక డబ్బుసంగతికూడ చూచుకొనవలెను గదా! అదియుంగాక ఇంతకాలము వరకని లేకుండా దేశమును విడిచిపెట్టి పోవునపుడు ముఖ్యముగా మన తల్లిదండ్రులంగీకరింపవలెను గదా!

కొన్ని నెలలలో రాజకీయపరిస్థితులు మారవచ్చును బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తమంతట తామే తమదృక్పథమును మార్చుకొనవచ్చును. నేను నా మనస్సును నిశ్చయపరచుకొనునప్పుడీ విషయముల నన్నింటిని జాగ్రత్తగా విచారించుకొనవలెను. మరియు నాకు స్వాతంత్ర్యముండిపోవలెనేగాని బుద్ధిపూర్వకముగా విదేశములలో నుంచుటకు బాండులపై సంతకములు చేసి నేను పోజాలను. రాయబారములను భగ్గుముగావించుటలో మీరెంతమాత్రమును సందేహింపవద్దు. భగవంతుడు సర్వశక్తుడు. మానవమాత్రునికంటె అనంతమైన శక్తివంతుడు. భగవంతునియందు విశ్వాసముగలవా డెప్పటికిని చెడిపోడు. నాయందు ప్రేమగలిగినట్టి వారెంతెంతమందికో నేను దుఃఖమును ఆందోళనను కలిగించుచున్నందుకు నాకెంతయు కష్టముగా నున్నది. కాని ఒక్క సాంప్రదాయముతో ఒక్క మాతృదేశముగల వారు సుఖదుఃఖములను సమానముగా పంచుకొనవలెనని గదా యని సమాధానపరచుకొనుచున్నాను. (ఆ.ప్రె.)

గవర్నరు రయిత ప్రతినిధులజూడ నిరాకరించుట

ఆలీబాగుపన్నుల నిరాకరణము

కాంగ్రెసు అధ్యక్షునికి గవర్నరుగారి జవాబు
పూనా, మే 16:— గవర్నరుగారి లేఖపై క్రెటరీ సెక్రటరీ ఎఫ్. బి. భోపల్కరుగారికి (మహారాష్ట్ర) కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షునికి వ్రాసిన లేఖనుబట్టి ఆలీబాగు తాలూకాయందు అధికము జేయబడిన భూమికిములను పన్నులుజేయుటకు విశేషముగ ఉత్తరువులు గావించబడినవని తెలియుచున్నది.

రివెన్యూ అధికారులు ఆలీబాగునందు భూమికిముల సదికముజేసినచర్యను నిరసించుచు భోపల్కరుగారు గవర్నరుగారికి ఉత్తరము వ్రాసియుండిరి. రయితలు అన్ని విషయములను ప్రతినిధుల ద్వారా గవర్నరుగారికి చెలువుకొన అవకాశమీయవలెనని వారు సూచించియుండిరి. ఈవిషయముయి అలజడికలుగకుండ రయితలను రివెన్యూ అధికారులకు తగవులేకుండ సఖ్యతగనుండునట్లు జేయవలెమను న్నననియు భోపల్కరుగారు చెలిపియుండిరి.

దీనికి ప్రత్యుత్తరముగ గవర్నరుగారి కార్యదర్శి జవాబువ్రాయుచు యిట్లుచెలిపిరి:—“గవర్నరుగారు మిమ్ముజూతుటకు సంతసించియుండురుగాని యీవిషయమునందు యిదివరకే విశేషముగ ఉత్తరువులొసంగబడుటచే యింకమీద చర్చించుటకు వీలులేదనుచున్నారు.” (ప్రీతెసు.)

మదరాసు శ్రీ వైష్ణవసభ

కుంభకోణం, మే 15:—మదరాసు శ్రీ వైష్ణవసభ 12, 13, 14 తేదీలందు పిల్లప్రసంగడియందు అహోబిలం జీరుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. వడగల, తెంగలిశాఖల వైష్ణవులు పలువురువచ్చియుండిరి. అధ్యక్షుడు తదితరులు శ్రీరామానుజులవారిగూర్చి, పక్షిష్టాదైత్యముగూర్చి ఉపన్యాసించిరి. వైష్ణవసిద్ధాంత సభాధ్యక్షులుగ గా|| న్యా|| వి. వి శ్రీనివాసయ్యంగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1927-వ మేసెల 17-వ తేది

మంగళవారము

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము:

హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము

శ్రీనివాసయ్యగారు

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు ప్రతిపాదించిన హిందూమహమ్మదీయసఖ్య తీర్మానమును స్వల్పపు సవరణలతో, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి సమ్మతముగ సంగీకరించినది తెలుపుట కెంతయు సంతోషించెదము. ఇంతమాత్రముచే హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యము పూర్తిగ సంతరించినది తెప్ప వీలులేకున్నను, ఇంకను పరిష్కారము గావలసిన విభేదములున్నను, మహమ్మదీయులందఱును కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానము నామోదించెదరను నమ్మకము ప్రబలకున్నను, సూతన జాతీయ దృక్పథమునకు మార్గ మేర్పడెనని మాత్రము తెప్పవచ్చును. మదరాసు రాజధానిలో, సాంఘికవైషమ్యమును పారద్రోలుటకు తోడ్పడినటులనే, శ్రీనివాసయ్యగారు హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యమును గూడ పోద్రోలుటకు మిక్కిలి తోడ్పడినటులకు సందియములేదు. పశ్చిమానా మహమ్మదాలీగారు శ్రీనివాసయ్యగారిని ప్రస్తుతించిన విధము అతిశయోక్తిగానేరదు. ఇతరులెటుల భావించినను, ప్రత్యేక సాంఘికసభ లెట్టి తీర్మానముల గావించినను, కాంగ్రెసు మాత్రమే సూతన జాతీయ దృక్పథమును విమవలేదనియు, దేశభక్తియమునే ప్రధానముగ నెంచి, కృషిసలుపుచున్నదనియు, బొంబాయి తీర్మానము స్పష్టపరచెను. తీర్మానము గావించుటతో సంతృప్తిజెందక, కాంగ్రెసు నాయకులు సఖ్యప్రవర్ధనమునకై యావచ్చుకొని వినియోగించవలెను. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము ప్రబలినగాని, దేశము ముందుకు నడుచుట దుర్లభము.

ఈనమయమున హిందూమహాసభా నాయకులు గనుపఱచిన విశాలభావమోతయు ప్రశంసార్హము. హిందూనాయకులు, తాత్కాలికా వేశములచే నొకవేళ హద్దుదాటినను, దేశభక్తియమును వారు విమవరనియు సత్వర స్వాతంత్ర్య సిద్ధికి వారు అడ్డుదగులరనియు, మాకు విశ్వాసముగలదు. కాంగ్రెసునుమించి పోషించి, ఇంతకాలమునుండియు అధికార వర్ణమునకు కంటకులుగనున్న హిందూనాయకులు, నేడు జాతీయోద్యమమును విడనాడదని తలంప వీలులేదు. తీవ్ర హిందూసాంఘికాభిమానియని పేర్కొంది పలువుర విమర్శనములకు లోనైన జాక్వరు మూడిగారు సైతము, నెహ్రూగారి తీర్మానము సంగీకరించుట, శుభచిహ్నము. హిందూమహాసభకు పట్టుగొమ్మలగు కేల్కారు, జయకరుగార్లు తీర్మానము సంగీకరించి, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠకు తోడ్పడిరి. శ్రీనివాసయ్యగారు సూచించినటుల,

మహారాష్ట్రనాయకులకు ఎప్పుడు పట్టుబట్టవలయునో, ఎప్పుడు విడుపు జూపవలయునో తెలియును. మహమ్మదీయ ప్రముఖులగు అలీసోదరులును, డాక్టరు అన్సారీగారును జిన్నాగారును సందిగ్ధసమయమున గనుపఱచిన విశాలభావము గణనీయము. సర్ అబ్దుల్ రహింంగారి నాయకత్వమును తామంగీకరింపజాలమని, మహమ్మదాలీగారు దెలిపిన సంగతిబట్టి, జాతీయ దృక్పథము ఏరి నావహించెనని కనుగొనవచ్చును. హిందూమహమ్మదీయ నాయకులీ తీరున చేతులుగలుపుట దేశచారిత్రమునందు ఎంచదగిన విషయము. ఆశలన్నియు యుద్ధిగి, ఎవరికర్మమును వారుజూచుకొనవలయునని తలచుచున్న సమయమున, ఆశాజ్యోతి మరల వెలుంగ నారంభించెను.

ఇది మరల చల్లారకుండ జూచుభారము, నాయకులపై బలించియున్నది. దేశము అంతఃకలహములతో నిండినందుకు సంతరించెడి ప్రతిపక్షులకు నేడుగలిగెడి ఆశాభంగము మిక్కిలము. కాంగ్రెసుసంఘ సభాసంతరము, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము బలపడుచో, భారతీయుల స్వపరిపాలనాసామర్థ్యమును, జాతీయభావమును మరియొకమారు వెల్లడిగాగలవు. ఢిల్లీ సూచనలలో కల్ల, వివాదహేతువయిన ఏర్పాటు సింధురాష్ట్రమును బొంబాయినుండి వేరుజేయవలయునను సూచనయే. కాని సూచనను తిరస్కరించుటకు తగుకారణము కనుపించదు. సింధును ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నిర్మించవలయునని, హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ చాలకాలమునుండియు ఆందోళనము సలుపుచుండిరి. కాంగ్రెసుసంఘమువారు సింధును ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నిర్మించిరి. సింధురాష్ట్ర సభ్యు లింతవరకు ఆక్షేపించి యుండలేదు. సింధును ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నిర్మించుట, భాషాప్రయుక్త సూత్రానుగుణ్యమని శ్రీనివాసయ్యగారు దెలిపిన సంగతిని సభ్యులెల్లరు ఆమోదించిరి. కాని, యీసంగతినే తీర్మానమునందు పొందుపరుపవలయునని, జయకరుగారు కోరగ అటుల గావించబడెను. ఇప్పుడు తీర్మానము స్పష్టముగ నున్నది. దేశమునంతను భాషాప్రయుక్తభాగముల క్రింద విభజించుట యత్యవసరమను సూత్రమును కాంగ్రెసు సంఘము వారు స్పష్టముగ ప్రకటించుటయ గాక, అట్టి రాష్ట్రముల గోరువారికి సౌకర్యముల నొసగవలయునని గూడ తీర్మానించుట, మిగుల సంభావ్యముగ నున్నది.

సింధుతోబాటు, ఆంధ్ర, కర్నాటకభాగములను ప్రత్యేకరాష్ట్రములుగ నేర్పాటు జేయవలయునని అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించిరి. ప్రత్యేక కాంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమును గోరుచున్న వారికి, కాంగ్రెసుసంఘ తీర్మానము మిగుల తోడ్పడ గలదు. మదరాసు శాసనసభ వారిది వరకే ప్రత్యేక రాష్ట్ర తీర్మానము నామోదించిరి. భారతశాసనసభవారు గూడ నామోదించెదరని నమ్మెదము. భాషాప్రయుక్త విభాగము లేనిది, జాతీయపరిపాలనము సిద్ధింపజాలదు. ప్రజలు పరిపాలనమునందు శ్రద్ధవహింపజాలరు. స్వపరిపాలనము ననుభవించుటకు, ప్రస్తుత రాష్ట్ర విభాగము తోడ్పడజాలదు. అందుచే రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము గోరువారిెల్లరును, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణము

గోరుట వివేకము. స్వల్పపు మినహాయింపులకు లోబడి, హిందువులును మహమ్మదీయులును సంయుక్తనియోజకవర్గము నామోదించిరి. మహమ్మదీయ ప్రముఖులెల్లరును కాంగ్రెసు సూచనల నామోదించుచో, భాషానిర్బంధరహిత కవకాశము దగ్గును. వైషమ్యబీజములొత్తలగును. హిందూనాయకులు ఢిల్లీ సూచనలనామోదించి, జాతీయ సఖ్యమునకు తోడ్పడిరి. మహమ్మదీయ నాయకులును జిన్నాప్రభృతుల ప్రయత్నములకు తోడ్పడుచో, దేశమాత సంతోషాంబుధి నోలలాడుననుటకు సందియములేదు. అటుగాక, యింకను ప్రతికూల భావము జూపుచో, భావిదుస్థితికి ఏరు బాధ్యులగుదురు కాంగ్రెసునాయకులలో గలిగిన సంతసము మిక్కిలము సరోజినీదేవి నుడివినటుల కాంగ్రెసు సభ్యులు హిందూదేశమునకు నిజప్రతినిధులని పరిస్ఫుటమయ్యెను. పంచేమాతర ధ్వని దేశమందంతటను మరియొకసారి, మారుమ్రోగుననుటకు సందియములేదు. నేడు చేకూరిన కాంగ్రెసు విజయము, శాశ్వత ఫలదాయకమగుగాక !

ను బానుచంద్రబోసు సందేశము

నిర్బంధవిముక్తులమున పిమ్మట, సుభాషచంద్రబోసుగారిచ్చిన సందేశమును సునవ్వాక్షరములతో లిఖింపవచ్చును. తాముముక్తులైనందుకు, బోసుగారికి సంతసము గలుగలేదు. మిగిలిన నిర్బంధితులందఱును విడుదల యయినగాని, బోసుగారు సంతృప్తి జెందజాలరు. బోసుగారు కార్యరంగమునుండి వెడలిపోయి, విశ్రాంతిగైకొనదలంపలేదు. తమ దేశాభివృద్ధి కుదుట బడగనే, దేశవిముక్తికిని, నిర్బంధితుల విమోచనకును కృషిసలుపుటకు బోసుగారు కృతసిశ్చయులయియున్నారు. బోసుగారు త్వరలో స్వస్థ దేశాలగుటకు, పరమేశ్వరు నెల్లరును వేడుట యవసరము. బోసుగారింకను జ్వరపీడితులై, కడుదుర్బలులుగనుండుటచే, ఎవరితోముచ్చటించుటకును ఇంకను శక్తులుగాకున్నారు. వారిని అనవసరముగ పలుకరింపక సంపూర్ణవిశ్రాంతి నిచ్చుట యధనరము. బోసుగారి విడుదలగూర్చి బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు గావించిన ప్రకటనము, ఎంతమాత్రము ఉదారవంతముగ లేదు. వైద్యపరీక్ష నిమిత్తము బోసుగారిని కలకత్తాకు దీసికొని వచ్చినటులను, పరీక్షవలన వారి దుస్థితి వెల్లడియయినటులను, అందుచే నెట్టి నిర్బంధములను విధింపక వారిని విడుదల జేసినటులను ప్రకటనము దెలుపుచున్నది. ప్రజలు గోరినపుడే వీరిని విడుదల జేసినచో, ఎంతయో సమంజసముగ నుండెడిది. బోసుగారిపుడు విడుదల యయినందులకు ఎల్లరును సంతరించుచున్నను, కాంగ్రెసు సంఘసభలో సంతసము వెల్లివిరిసినను, ప్రభుత్వమువారిపట్ల కృతజ్ఞత ప్రబలకుండుటకు, కారణము విదితమే. వీరితోబాటు మిగిలిన నిర్బంధితులనుగూడ విడిచిపెట్టుచో, బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రతిష్ఠను కొంతవరకయినను కోల్పోనగలక. లిట్లను ప్రభువుగారు, లిబరలు పక్షమువారయ్యు, బోసుగారిని విడిపింపజాలక శుష్కసిద్ధాంతములను దెలిపి వెడలిపోయిరి. ప్రస్తుతపు గవర్నరగు సర్ జాక్సనుగారు, కన్సర్వేటివు ముఖ్యులయినను, పరిస్థితుల గాంచి విడుదల

కుత్తరువిచ్చిరి. ఇందును బట్టి గ్రహింపదగిన పాత మేమన, ప్రజలలో నిశ్చలభావమున్నచో, కన్న రైటి వులుగాని యితరపక్షములవారుగాని, పరిస్థితుల సతి క్రమింపజాలరు. ప్రజేచ్ఛను నెరవేర్చక మానరు. దేశమోక్షము ప్రజల చేతులలోనే గలదనుట కిది మరియొక నిదర్శనము. సుభాషచంద్రబోసు గారిని కలకత్తా కార్పరేషను కార్యనిర్వాహకోద్యోగిగ వెనుక నియమించియుండిరి. మేనెల 16 వ తేదీతో నియమితకాల మంతమగును. ఆరోజుననే వారిని విడుదలజేయుట, కాకతాళియమయినను, విచిత్రముగ దోషకమానదు. కొంచెము ముందుగ విడుదల జేసినచో, సుభాషచంద్రబోసుగారు కార్యనిర్వాహకోద్యోగిగనే వెకలియుండెడివారు. వారి బదులు ఇటీవలనే మరొకరిని నియమించిరని, పాతకు లెరుగుదురు. సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు గూడ బోసుగారి విడుదలపట్ల తమ సంతృప్తి కనుబడిచి, బెంగాలు శాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షబలమునకు వారు తోడ్పడగలరనియు, వారిని కొన్నింటిలో గలుసుకొనుభాగ్యము కొరకు తా మెదురుజూచుచున్నామనియు, బలికిరి. దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధివలన గాని, దేశభక్తుల యిడుమలు తొలగవు. అందుచే, తదర్థమై ప్రజలు పాటబడిన గాని, సత్వరాభివృద్ధి గలుగనేరదు. సుభాషచంద్రబోసుగారు త్వరితముగ స్వస్థదేహులై స్వాతంత్ర్య సంపాదనకై పాటుబడినటుల పరమేశ్వరు డను గ్రహించుగాక!

ఇంగ్లండు: రుష్యా
ఇంగ్లండుకును రుష్యాకును చాలకాలము నుండియు మనస్పర్థలుగలవని, తెలిసినసంగతియే. రానురాను ఇవి పెచ్చుపెరుగుచున్నవి గాని తగ్గుటలేదు. ప్రపంచములోనే భాగమున ఇంగ్లండు పనిచేయదలచినను, రుష్యా ఏదోవిధముగ నడ్డుపడుచున్నది. రుష్యాభయము ఇంగ్లండును వెన్నంటుచున్నది. చీనాలో రుష్యా ప్రజేరేపణగలదని, ఇంగ్లండు భావించి, ఎక్కుడు భీతిజూపెను. పికింగు నగరమునందు రుష్యావాయు బారము నివసించెడి గృహమును చీనాపాలకులు యిటీవలనే సోదాజేసిరి. అందుపై చీనా ప్రభుత్వపు చర్య క్రమమయినదా కాదా యను సందేహము ప్రబలెను. ఇంగ్లండులో లేబరు ప్రభుత్వమంతరించుటకు, రుష్యాసమస్యయే ముఖ్యకారణమయ్యెను. రుష్యా ప్రతినిధి వ్రాసినటుల బయల్పడిన యొక లేఖవలన, మాక్స్ నాల్డు పరిపాలనముగూలెను. ఈ లేఖ నిజమయినదా, కల్పితమాయన విషయమై చాలకాలము చర్చజరిగెను. స్విటుజర్లండుకును రుష్యాకును యిటీవల సఖ్యము గుడిరెను. అందుచే జపీనాలో జరుగుచున్న ఆర్థికసభకు రుష్యా ప్రతినిధు లరుడెంచుటకు ఏలయ్యెను. ఇట్టి సందర్భములలో ఇంగ్లండులో జరిగిన సోదావలన, మరల పరిస్థితులు విషమమయినవి. ఆర్కసు అను రుష్యావర్తక సంఘపు భవనము, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారిచే సోదాజేయబడుచున్నది. ప్రభుత్వ ప్రతిములు కొన్ని యీ భవనమునకు జేరెనని, ప్రభుత్వమువారి యనుమానము. ఆర్కసు భవనమునందు, రుష్యావర్తక ప్రతినిధిగూడగలరు. ఇతనికి రాయబారులకుండెడి హక్కులుగలవు. అంగ్లో రుష్యా ఒడంబడిక జరిగిన పిమ్మట, రుష్యా వర్తకరాయబారము లండనులో

నివాస మేర్పరుచుకొనెను. తలుపులు బద్దలు కొట్టియు, ఇనుపపెట్టెలను పగులకొట్టియు, పోలీసు వారు కాగితముల కొరకు వెక్కుకుచున్నారు. దీని వలన లండనులో విభ్రాంతి గలుగుచున్నది. మేజిస్ట్రేటుగారే సర్ది వారంటును పంపించిరట. హోం కార్యదర్శులుగ సర్ జాన్ సను హిక్కుగారు పోలీసువారి కిందు కనుజ్ఞానొసగిరి. ఇది కేవల ఆంతరంగిక సమస్యగాదు. దీనికి విదేశసంబంధము గూడ గలదు. అందుచే విదేశమంత్రులగు ఛేబర్లేను గారితో సంప్రతించిరి. ఎంతదూరము వెదికినను ఏరికి గావలసిన కాగితము మూలము దొరకలేదు. రుష్యా ప్రతినిధులపై బ్రిటీషువారి కనుమానమున్నను, సోదాను కొనసాగించిన విధము రుష్యా ఇంగ్లండుల సఖ్యమునకు తోడ్పడునని దోచదు. ప్రస్తుత స్థితి ప్రపంచశాంతి రక్షణ కనకూలించజాలదు.

చీనా
చీనా విషయమై ఛేబర్లేనుగారు కనుబడిచిన నిగ్రహమునకు, అమెరికా ప్రైముఖ్యమేగాక, బ్రిటీషు ప్రజాభిప్రాయముగూడ తోడయినటుల గనుపించును. లేబరుపక్షమువారు చీనాపట్ల న్యాయము నలుపవలెనని కోరుచుండిరి. చీనాను దండింపగూడదని, లిబరలు లేబరుపక్షపక్షాలు గోరెను. మాంచె ప్టరు గార్డీయనుపత్రిక, చీనాను నిర్బంధింపవలదని, బలము గ వ్రాసెను. ఛేంబర్లేను గారి చర్య వలన, చీనాతో యుద్ధము సంభవించుచో, ఇంగ్లండు కష్టము లినుమడించునని యీ పత్రిక సూచించెను. నేపనుపత్రికయు యీ ధోరణిలోనే వ్రాసెను. ఛెక్ గారు పంపిన జవాబు పరిష్కారమార్గము జూపుచున్నదనియు, అందుచే ఇంగ్లండు తొందరపడగూడదనియు, దండనవిషయమున అమెరికా జూపెడి విముఖత ఇంగ్లండుకు లాభకరముగ పరిణమింపవచ్చుననియు కాటన్ ప్రెలను మూసినైచుట తప్పనియు, నేపనుపత్రిక మందలించెను. మొత్తముమీద, ఈ యాందోళన మంతయు ఛేంబర్లేనుగారి వేగిరపాటు నాపివైచెను. ఇకముందు సంఘర్షణ కారణములను తొలగించుట శ్రేయస్కరము. అందు నిమిత్తము వెనుక జరిగిన సమాధానమును బలపరచి, విదేశజాతులవా రెల్లరును ప్రత్యేకసౌకర్యములను వదులుకొని, చీనాకు సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ నొసగుటకన్నను ఫలప్రదమగు మార్గము వేరుండదు. షర్మియా ప్రభుత్వము సైతము 1928 సంవత్సరము మేనెల 10 వ తేదీనుండియు విదేశీయు లనుభవించుచున్న ప్రత్యేకసౌకర్యములు తొలగింపబడునని, ప్రకటించెను. ఇట్టి ప్రకటనము లకు గినుక పహింపక, తమవలె యితరజాతుల వారుగూడ స్వేచ్ఛ ననుభవించుట. కేనాడు పాశ్చాత్య దేశముల వారనుమతి నిత్తుచో, ఆనాడు లోక కళ్యాణమునకు మార్గ మేర్పడును.

ఈజిప్టు
ఈజిప్టునందు మితవాదులగు అస్లీపాషాగారు ప్రధానమంత్రి పదవికి రాశీనామా నిచ్చుటచే, బ్రిటీషు ప్రముఖులు కలవరము జెందెదరని యీ హించితిమి. ఈవారమందిన లండను ప్రైముస్ పత్రిక, అట్టి కలవరమునే కనుబడిచుచున్నది. కొయలిషు ను మంత్రివర్గమును సరవత్ పాషాగా రేర్పరచి యుండిరి. జగ్గుల్ పాషాగారు ఏరికి తోడ్పడు

చున్నారు. జగ్గుల్ పాషాగారి అనుచరులగు వఫద్ పక్షమువారు, సూతనమంత్రివర్గమును ప్రేరేపింతురను భయము, ప్రైముస్ పత్రిక నా వ హించెను. వఫద్ పక్షము వారిని ఎదిరింప లేనిచో, సరవత్ పాషా ప్రభుత్వము బ్రిటీషు ప్రైముములకు హానికరముగ పరిణమించునని, ప్రైముస్ పత్రిక భీతిజూపుచున్నది. జగ్గుల్ పాషాగారు మంత్రులగు రాకపోయినను, వారికి యిష్టులగువారు మంత్రులై నను ప్రైముస్ పత్రికకు భయమే. బ్రిటీషువారి ప్రత్యేక సౌకర్యములకు భంగము వాటిల్లునని యీ పత్రిక తలంపు. ఈవ్యవహారమును అతివాదులకు వ్యవగింప వీలులేదనియు, వీరు అపాయకరమగు శాసనముల ను గావించెదరనియు, ప్రైముస్ నిందించుచున్నది. ప్రైముస్ పత్రికా వ్యాఖ్యానమువచ్చిన, ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యమునుతగ్గించి, ప్రజల కనుకూలురగు పాలకులు లభింపకుండ జేయవలయునను తలంపు గనుంచును. లండను ప్రైముస్ పత్రిక ఆసియాజాతుల స్వాతంత్ర్యమును బలపరచిన పాపమున కెన్నడును ఒడి గట్టలేదు. అందుచే ఈ పత్రిక వ్రాతలు ఆశ్చర్యము గలిగింపజాలవు. వీనివలన, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య విషయమును ఈజిప్టు ప్రజల నిశ్చయము మరింత బలపడును గాని, తగ్గనేరదు.

కిరసనాయిలుపనివాండ్ల

నమ్మే ముగిసినది

పనిచోజేరిరి

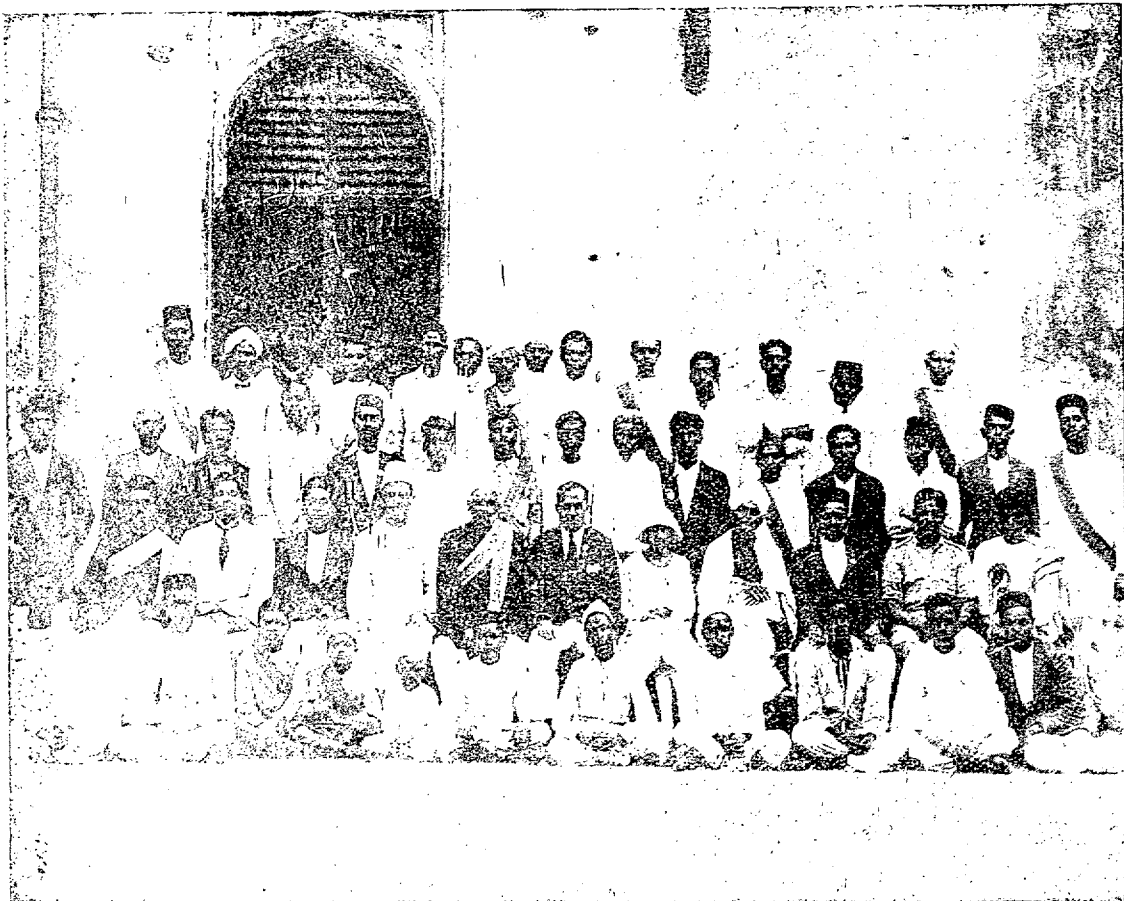
నేటి ఉదయం 11 గంటలకు కిరసనాయిలుకంపెనీపని వాండ్లందరూ ప్రాంతపు కోడి రామమూర్తిగారిబంగ్లాలో సభచేసిరి. బర్యాఅయిలుకంపెనీ అధికారులు చాలావరకు వరకులను అంగీకరించిరి.
లోగడ నవుకరీజోనుండి బర్తరపు జేసిన 119 పనివాండ్లకు తిరిగి పనిలోనికి రానిచ్చెదమనిరి.
ఇవ్వకుండా బిగబట్టినజీతములను ఇచ్చివేయుట కంగీకరించిరి.
పనివాండ్లకు యంత్రములవద్ద ఇదివరకు తీసివేసినబల్లలను తిరిగి యిచ్చెదమనిరి.
అందరుపనివాండ్లకును జీతములను ఒకఅణాచొప్పున హెచ్చించువిషయమై ఇంకను అంగీకారమును తెలియజేయలేదు.
పాలీసుకమిషనరుగారును, సింగార్వేలుచెట్టిగారును, బర్యాఅయిలుకంపెనీ పనివాండ్లను వెంటనడిపిందుకొనినెల్ల కర్యాగారములో ప్రవేశపెట్టిరి.
డిప్యూటీ పాలీసుకమిషనరుగారును, చక్రరయ్యచెట్టి గారును, ఏషియాటిక్ ట్రెయ్లియంకంపెనీ పనివాండ్లను, ప్లాండ్రు ఆయిలుకంపెనీపనివాండ్లను వెంటనడిపిందుకొని కర్యాగారములో ప్రవేశపెట్టిరి.
నేటిదినము పనివాండ్లకు మద్దరులో హాజరుజేయబడును. కాని మధ్యాహ్న మే వరలివేసి నెలవుఇచ్చెదరు. కేపటినుండి యు కర్యాగారములలో పని యధావిధిగా జరుగును.
పనివాండ్లకు సంపూర్ణతృప్తి కలుగలేదు
బహిరంగసభ
పనివాండ్లకు, బర్తరపుజేయువిషయములో కిరసనాయిలుకంపెనీఅధికారులు సంపూర్ణ స్వతంత్రాధికారమువహించవమని ప్రకటించియుండుటచే పనివాండ్లకు సంతృప్తికలుగలేదు. అందువిషయమై ఆలోచించుటకు నేను పనివాండ్లందరు సమావేశమై సభ చేసెవరు.
అలహాబాదు, మే 14—ఇంగ్లీషులు బ్యాంకిలోగుమాస్తా నిరువురు 164 పదిరూపాయల నోట్ల హరించినందులకు 4 ఏండ్ల కఠినవరకమును 500 రూపాయల జరిమానాయు విధింపబడిరి. అప్పీలులో కేసీలు 9కి భాయపరచి పతేన్రీప్రసాదు గారికి 1 సంవత్సరము వైపును 100 రూపాయల జరిమానా ఎంతున విధించిరి. (అ.ప్రె.)

(నెంట్రలు న్యూసు)

యార్క రాకొమరుని న్యూజిలండు యాత్ర

బార్ని సార్వభౌముని రెండవ కుమారుడు, ఆతని భార్య న్యూజిలండు ద్వీపమునకు బోయినపుడు అచట మా వారిజాతి ప్రజలు కానుకగ నిచ్చిన తడకడుస్తులను ధరించి వారి స్వస్థ్యమును విశించుచున్నారు.

(ప్రెస్ పిక్చరు సర్వీసు)

శివాజీ మహోత్సవము సందర్భమున పనిజేసిన వాలంటీరులకు 12 వ తేదీన క్రైస్తవ యువజన సమాజ మందిరమునందు అల్పాహారముల విందొసంగబడెను.

సిగరెట్ల దొంగతనము

లండన్, మే 14:—చాలకాలముండి ఇద్దరు యువకులు పోస్టామెంటు వేసికొని, ఇద్దరి బిళ్లలను సరిగా ప్రింట్లవలె వలెనే పోయియుండు అందులతో చేయించి గొంపోయి సిగరెట్లు పెట్టెలయందు వేసి సిగరెట్లకు దొంగిలించివేసినముజేయుచున్నారు. తుదకు వీరు పోక్స్టానులో పట్టవడిరి. 4 మాసములు కఠినశిక్షకు విధించిరి. వీరు పట్టవడినపుడు వీరివద్ద 280 సిగరెట్ల పెట్టెలు చొరకెను. ప్రింట్ లంతయును ప్రజల కిట్లలు గూడ దొరికెను. డెర్లీ కోర్టును ఎక్స్ ప్రెస్ ని న్యూస్ పేపర్ లు చాల శ్రమగనునది. ధర పడిపోవుచున్నది.

ఇంజనీరు విద్య

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య విద్యార్థి వేతనములు

ఇండియాలోనున్న యూరపియను పాఠశాలలకు గూడ ఇవ్వబడును. 1928 నండి అంగ్లో ఇండియను విద్యార్థులకు వేతనము నిచ్చెదరు. ఇండియాలోనే సౌకర్యముగ సరిష్కాసానములను ఆహారవర్సలు ఏర్పాటుజేసెదరు. ప్రతిసంవత్సరము సాలు 1 కి 75 పానల వేతనమును అయిదింటి నిచ్చెదరు. విద్యార్థులు బ్రిటిషు తదిద్రులకు బుట్టవలెను.

ఒక పడుచుబట్టలను విప్పి వేయుట ("వస్త్రాపహరణము")

నల్లరంగును ఒంటికిపూయుట

లండన్, మే 12.—ఎవరో బిరుదాంకితు డొకడు తనను మోటారు బండిలో ఎక్కించుకొని విందుకు గొంపోయి, స్వత్యమునల్పదనని జెప్పి గొంపోయి అట్లుచేయక నట్టడివిలో ఆగి కట్టుకున్న బట్టలను విప్పివేసి మొండిములతో నిలుచుండబెట్టి చెట్టుకు కట్టిబెట్ట ఒంటికి నల్ల బూటసంగ పూత పూసెనని ప్రాంతికాలముననే ఒక యువతి వచ్చి జెప్పెను. ఈమె ఇల్లు కిట్టింగువోర్న్ దగ్గర ఎట్లయితే నేమి వదిలిచుకొని బైటబడితిననియు ఒక ఇంటికి పరుగెత్తుక పోయిపడ వారు అన్న ము జెట్టిన్నా న సదుపాయములు జేసిననియుజెప్పెను. అపుడామెయే లండనుకు తిరిగి వచ్చెను.

ఈమె నట్లు జేసినది సర్ జిరార్డు మేక్స్ కుల్లుగారని తెలిసెను. ఇతనిని అరెస్టుజేసిరి. బామినుమీద వదలిరి. తనకేమియు ఈ సంగతి తెలియదనిరి మ్యాక్స్ కుల్లుగారు.

జర్మనీ యుద్ధములో పాడైన రీమ్సు దేవళమును బాగు చేసిరి. ఇప్పుడు ప్రార్థనలకు జరుపుకొనవచ్చును.

సోవియటు గాల్గిగమ్మట మొకటి బద్దలైనది. ఊరులు పర్యవేక్షము మీదుగాబోవును, నావికులు బ్రతికిరి.

ఇండియాకు ఒకే పయనము, ఎక్కడ ఆగకుండ

లండన్, మే 18:—కారుగారు ఎక్కడ ఆగకుండ ఇండియా జేరుటకు బయలుదేరుటకు ఆఖరు ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. 15 తేదీని ఇతడు బయలుదేరినప్పుడు.

మొక్కాకు పవిత్రపులివాసి సంపరు

కెయిరో, మే 18—తీర్థయాత్రికులకు కొన్ని నిర్బంధములను గలుగజేయుటచేత ఈజిప్టు సేనలు నిరాయుధులుగబోవలెననియు ఇబిన్నాగుగా రనుటచే ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు తివాసిని పంచదలచుకొనలేదు. హెడబాజిబోవు తీర్థయాత్రికులు తమ పూచీమీదనే బోవలెననిరి.

పిక్విక్ కబ్బు శతాబ్దోత్సవము అఖండముగా లండనులో జరిగినది.

చీనావార్తలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

హ్యంగు హే, మే 16:—చీనావారు అమెరికను నౌక పై గాల్చిరిని హ్యంగు హేవార్త చెబుచున్నది. హ్యంగు హ్యంగు సేనాని హ్యంగు హ్యంగు బట్టుకొనెనని చెడేసేమనియు ప్రభువువా రనుచున్నారు.

ఇండియాకు ఎక్కడ ఆగకుండ వైమానిక పయనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మే 16:—నాతావరము అనుకూలముగ నన్ను గిల్చుకొన్న వైమానిక పయనము సేటియందయము ప్రారంభమగును. నిన్ననే పోవలసియుండెనుగాని కొన్ని యంత్రముల పరీక్షించవలసియుండుటచే ఆగిపోయెను. 18 రోజు పర్యాయము కరాచీ చేరవరు. ఈ వైమానికులు వీలైతే ఇంకను కొంతమారులు వెల్తురుండగ నే పోవుట.

విక్టోరియాకు ప్రధానామాత్యుడు

మెల్బోర్న్, మే 16:—కార్మిక పక్ష నాయకుడు హోగ్కొరు విక్టోరియా ప్రధానామాత్య పదవిని అంగీకరించిరి.

రంగాచారిగారు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

సిడ్నీ, మే 16:—కన్పెరా యంత్రములు ముగిసిన పటనుంబంగారాచారిగారియందు అందరికిని మంచి యభిప్రాయము గల్గు. వ్యవసాయ ప్రదేశములకు శీఘ్రముగ సంచారము నకు బోవుచున్నారు. విద్యా ప్రతిష్ఠాపనలనుజూచుచున్నాడు. సిడ్నీ వివిధాధ్యయమును, ఉపాధ్యాయల కళాకాలనుజూచిరి. ఇచట గత కళా ప్రదర్శనమును తెరచెను. ఇండియా పూర్వము నిట్లుండెనోయను విషయము యుపన్యసించిరి. ఆయన బ్రాడేస్టుజేయబడెను. ప్రాచీన కాలమున గ్రామజీవనము ను పరిచి, సామ్రాజ్యమునకు స్వాతంత్ర్యమే బలమగు సాధనమనిరి.

ఆర్కాన్ మందిరము

పోలీసు ముట్టడి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మే 16:—ఆదివారము ఉదయమున పోలీసువారు ఆర్కాన్ మందిరము నాక్రమించుకొనిరి. బలవంతముగ తెరచి ఇనుపపెట్టెలలో నున్నవాటిని పరీక్షించిరి. ఇంతవరకు క్షయక ఫలితములను దెలుపలేదు. కాని సేను కామస్సఫ్ ముఖ్యముగ ప్రకటనమును గావించెదరనుకొనుచున్నారు. ఈవిషయమై ప్రభుత్వము తరఫున చాంబర్లను గారు మాట్లాడరా లేక బోయిస్కా హిక్సగారు మాట్లాడెదరా యని భయపడుచున్నారు. పోలీసు ముట్టడికి తానే బాధ్యుడననిరి యిన్స్పెక్టర్ హిక్సగారు, సోవియటు రాయబారి కార్య ఉత్తర విదేశాంగ కాఖా కా ర్యాలయమునకు పోలీసు ముట్టడినిగూర్చి దెలుపడమున కేసుయు గుడనిరట. దేశీయకార్యాలయమువారు విదేశాంగ కార్యాలయముతో సంప్రతించుకొండ చర్యను దీసికొని రని నేడుకటించుచో మంత్రివర్గములో కలవర మేర్పడును. ఈ విషయ చాల ముఖ్యమైన దగుటచే.

ఆర్కాన్ మందిరపు ముట్టడి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మే 16:—మునుపటి గచ్చుగోడలు బద్దలుచెప్పుచున్న బలము పైకి కెత్తుచు చుట్టము నిర్మించిన పోలీసువారు లోపు ఏనుషుని చెరుచున్నారు. అంతయు చివరివర గహస్యముగనున్నది. ఏమి జరుగుచున్నది ఎవరికిని తెలియదు. గూఢచారు తెలిపింబడకుండ పనిచేయుచున్నారు పోలీసుకు స్త్రీలు సహాయమునర్చుచున్నారు. అక్రమ జెప్పుటలను, తప్పుమాజేయుటలను ఈ ముట్టడియంతయు యందరి కిని ఆక్షేపించుచున్నది. మోటారుబస్సు లెంతవేగముగ బోవుచున్నను, ఆ విధి సమీపించుసరికి నడితెగ్గి మెల్లగబోవుచున్నవి. ప్రజలందరు అనుబంధమున జూడగల్గుదురు.

ఆర్కాన్ మందిరము

పోలీసు ముట్టడి

లండన్, మే 16:—సోవియటు రాయబారి తిన్నగ విదేశాంగ కార్యాలయమును బోవుటకు బకలు కామస్సఫ్ లో. కార్మిక పక్ష నాయకడ కేసుదెందుట కాస్త్రీయముగాదాయని కన్పెర్వేటివుసభ్యు లకిరి. ఇది రాజ్యాంగ మర్యాదకు భంగముకాదాయనిరి.

కార్మిక పక్షమును సమీపించి హెండర్సనుగారితో ఆలోచించుటకు వచ్చిరినియు ఇంతవరకును చాంబర్లెగారిని కలిసికొనుట కెంతెమా ప్రయత్నించినయియు ఆర్థు హెండర్స గారు జెప్పిరి.

సోవియటు రాయబారి ఆక్షేపణ

లండన్, మే 16:—సోవియటు రాయబారి రోజ్జెగోట్టుజుగారిట్లు చాంబర్లెగారికి ఆక్షేపణను దెలిపిరి. సోవియటు వర్తక కార్యాలయమున ఇతరులు అడుగిడరాదని విదేశాంగ కార్యాలయమునా రంగీకరించిరి. 1927 ఫిబ్రవరిమాసములో సాయుధులైన పోలీసువారు దానిని ఆక్రమించుకొనిరి. వర్తకపు రాయబారిని తాముచేతులయమని పోలీసువారుకా ఆతడు నిరాకరించెను. పోలీసువారతనిని అరస్టుజేసిరి. ఇతని కప్పుడే బట్టుకువచ్చిన ఉత్తరములను పోలీసువారు లాగివేసిరి. ఇంతయు వర్తకపు టాడంబడిక అయిదవ మాత్రమునకు విరుద్ధము. ఈ మాత్రము ప్రకారము వర్తకపు ఏజెంటు స్వతంత్రముగ తన ప్రభుత్వముతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుకొనవచ్చును. ఇతరదేశములందు తన ప్రభుత్వ ప్రతినిధులుగ నున్నవారితోగూడ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుకొనవచ్చును. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇతర విదేశీయ వర్తకము నెట్లు మన్నించెదరో దీనిని గూడ అటులే మన్నించెద మనిరి. కాని ఇట్లు సోవియటు కార్యాలయమును ముట్టడించుట ఆంగ్లో సోవియటు వర్తకపు టాడంబడిక ప్రత్యక్షము విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుట యయినది. స్త్రీలను మొగపోలీసువారో పరిశోధించిరి. జరిగిన సంగతినంతను మా ప్రభుత్వమునకు దెలియజేసితిని. వారి యుత్తరువులకు ఎదురుజూచుచు వర్తకపు టాడంబడికకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినందులకు తీవ్రముగ ఖండించుచున్నాడను.

సోవియటు రాయబారి పోరబాటు

వర్తకపు టాడంబడిక అయిదవ మాత్రముయొక్క యర్థమును సరిగా అర్థముజేసికొనలేదేమా యనుచున్నారు. రషియావర్తకపు ఏజెంటుకు అరస్టు మున్నగునవి లేకుండ యధికారముండవచ్చును. ఆ ప్రత్యేకసౌకర్యములు, హక్కులు ఆతనిపరిశీలనములో నున్న కార్యాలయములకు వర్తించవేమో యనుకొనుచున్నారు. మరియు సోవియటు ఏజెంటుకున్న ప్రత్యేకసౌకర్యములు హక్కులు మామూలుగ ఇచ్చినవిగావు. ప్రత్యేకముగ వర్తకపు టాడంబడిక ననుసరించి ఇచ్చిరి. ఇదియుం గాక రషియావర్తకపు రాయబారి ప్రతివారము ఒక్కసంచి నే సీలు జేసినచ్చిన తపాలను అందుకొనుట కర్హమున్నదట. అందుచే ఇన్నీయు పూర్తిగ గ్రహించలేదేమా సోవియటు రాయబారి, యని ఇతరులు అనుకొనుచున్నారు. ఆర్కాన్ మందిరమునున్న పీఠులన్నియు ఫిరంగుల మోతతో ప్రతిధ్వనించుచుండెను. ఈమందిరము తాలుకు తాళముచేతులను ఇచ్చుటలేదని సోవియటు వర్తకపు టాడంబడికనున్నపుడు సాయుధులైన పోలీసువారు గచ్చుతోను, రాళ్లతోను కట్టబడిన గోడలను, బద్దలగొట్టునపుడు ఖంగు ఖంగుమును శబ్దముచే చెవులు ఘడియలుపడెను. లోపలనున్న ఉక్కుగోడలను దొల్చుటకు కొన్ని యంత్రములను దెచ్చిరి. కొటంటి ఒకగది

లో ప్రవేశించిరి. అందు బద్దలు, గచ్చులు ఉన్నవి. ఇదియొక సభజరుగు గదియగుచున్నది. ఇనుపపెట్టెలతోనుచేతుల నీయని గదికరించినందు, కూలీలు మోటారుబద్దలతో గనుపడులతోను, గడ్డకలతోను తెరచుచున్నవి.

లండన్, మే 14:—రేడియోనయము అయిదగంటలకు పోలీసువారు ఇనుపపెట్టెలను రాయుచుండగనును బద్దలుగొట్టి తెరచిరి. ఇతరవరులో చాలవంది పోలీసువారుండిరి. ఈలోపుగ సోవియటు వ్యాపారము నంను ఆపుజేసిరి.

జపానులో కమ్యూనిస్టు ప్రచలనము

టోక్యో, మే 14:—కొంగురషియనులు జపానుకు కమ్యూనిస్టుత్తిరోదంకి ప్రచలనము గావించుచున్నారను అనుమానము కలిగినందున ఆంధ్రకేసిరి. కొందరిని వరంగి. మరికొందరిని వలసలేదు. రేపు లన్నచేయిందు తీక్షణముగ కావడిగానుచున్నారు.

చీనాపరిశీతులు

హ్యంగు హే, మే 16:—చీనాగారికి విదేశాంగకార్యాలయపు కాఖాఫికారును తెప్పించితిమనియు పూగానని విదేశాంగమంత్రిగ నియమించితిమనియు స్వాగం ప్రభుత్వము ప్రకటించెను.

ఆసాము గవర్నరుగారికి కే. సి. ఎస్. ఐ. దిరుదము నిచ్చిరి ఆచిమ్మమునుగూడ ఇచ్చి అలంకరించిరి.

చీనాపరిశీతులు

రగ్జీ, మే 11:—హ్యంగు హే పరిశీతులు నెమ్మదిబడుటచే కర్ఫు ఉత్తర లంతరించినది నిన్నటిరాత్రియందే అనేకవట్ల గొప్ప పోరాటము జరుగుచున్నది. చాంగ్స్సో సేనులు హెపేలో ప్రవేశించెననుచున్నారు. చాయంగుకే పేకుగారి జాతీయనైర్యము యనుస్తామి కమ్యూనిస్టులను తిరిమివేసిరి. పూహూ కెదురుగ పోరాటము ప్రారంభమగుచున్నది. బ్రిటన్లో వోలేకుహువో పంక్తిదగ్గర గొప్పయోధ్యమజరుగవచ్చును. పికింగులోనున్న బ్రిటిషుమంత్రి, పికింగులో బ్రిటిషు కాన్సులు వారితో ఆలోచనకే గదరు.

యంగుసేనుగారు ఇంగుకు వచ్చిరట. మామూలుగ దేశీయపట్టామును దోచుకొనుచునే యున్నారు. కాని విదేశీయుల ఆస్తిని ముట్టుకొనలేదు. సేనుగారు హ్యంగుగూడ పట్టుకొనిరట. పూహూ పేగాతో కలియుచున్నారు. హ్యంగుకోమిది కేగనున్నారనుచున్నారు. సాయుధులైన రైతులు హుపేదగ్గర పోరుచునే యున్నారు. దక్షిణమునందున్న వంతెనలను నాశనముజేసిరి. పెంగిటనుసేనులు చువేతిను దాటి పోలేదు. ఎలదని ప్రకటించినను బ్రిటిషు పట్టాములో నున్న కాన్సులుకార్యాలయములను విదేశగృహములను ఆక్రమించుకొనిరి.

స్వాతో మీదకేగుచున్న కమ్యూనిస్టుసేన పున్నింగు చీలిపోయెను.

హ్యంగు హేకు ల్యాంప్సునుగారు స్వయముగపోయి అచట పరిశీతులను ప్రత్యక్షముగ తెలిసికొనుటకు పోయిరనుచున్నారు.

పోపు కార్యాలయము-బ్రిటిషు రాయబారి

పోపు కార్యాలయమునకు బ్రిటిషురాయబారినిపంపుపుట యుచితమేయనియు, మానవలమకొన లేదని చాంబర్లెను గారు కామస్సఫ్లో ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

నర్తారు ఖరక్కింగు విడుదల

అమృతసరము, మే 14:—అకాలీపత్రికలో నర్తారు ఖరక్కింగుగారిని జూను 4 వ లేడికి విడుదలని నిశ్చయముగ తెలియుచున్నది. ఈమధ్య పెక్కు కాసనసభ్యులు వీరిని విడుదలేదనియే రాజీనామా నిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

WANTED.

For the Sri Mahant's Devasthanam Hindu High School, Tirupati, two Telugu Pandits, one Senior, and one Junior. The applicant should have passed the Oriental examination. Apply to the Headmaster.

మద్రాసు వార్తలు

మద్రాసు కార్మి రేవను

లోగడ వాయిదావేయబడిన జనరలు మీటింగు ఈనెల 18 తేదీ బుధవారం సాయంకాలం 5-15 గంటలకు జరుగును.

కల్లుసారా యీలను కడతేర్చవలెను

ఈ మద్యపాననిషేధము విషయమై ప్రచారముచేసి కృషిచేయుటకై ఒక కార్యాలయము నీవగవములో ఏర్పాటుచేయవలయును. ఇందుకొరకు నిరంతరకృషిచేయుచున్న పెరంబూరు భారత్పక్షం నన్ను యం. పి. సార్వభౌమికి తమచందాలను పంపప్రార్థింతులు. నామగతాంబు బాంబుబిల్లలను పంపవచ్చును.

విధవావివాహక సభ

లాహోరులోని విధవావివాహక సభవారిచే సంపబడిన పండిత కాంతిస్వరూప విద్యాలంకారుగారు యామస్య దక్షిణదేశ మంతయు సంచారముచేసి వచ్చిరి. ఆయాపట్టాములలో వారికిని వారి యుద్యమమునకును తోడ్పడిన మహానుభావులకు వారి కృతజ్ఞతను తెల్పిండుచున్నారు.

1927 ఏప్రిలు నెలలో 857 విధవా వివాహములు పై సభవారి యాజమాన్యమున జరిగినవి.

ఫైదులోనుంచినచిచ్చి ఖాసీచేయుట:-

ఖాసీచేయుటకు ప్రయత్నించినాడనే నేరమునకుశిక్షింపబడి ఫైదులోనుండి విడుదలచేయబడిన బెన్ద్రవాడు తాను ఫైదులోనున్న కాలమందు తనభార్య దువ్వనర్తకురాలైనదని అనుమానముపొంది గుత్తిలో ఆమెను నిర్బంధప్రదేశమునకు గంహాయి ముక్కులుముక్కులుగా నరికి చెరువులో పారవేసెను. వాతతిరిగి అరెస్టుచేయబడినాడు.

రాకపోకలు:- పి. వి. వెంకట రమణయ్యంగారు

గతరాత్రి కొండుబత్తురునకు వెళ్లిరి.

కర్నూల్ మాక్ మెకేలుగారు ఉదకమండలంవెళ్లిరి.

బర్మా ఆయిలు కంపెనీయొక్క జనరలు మేనేజరుగారు ఆర్. స్క్రిగ్గారుకలకత్తానుండి నేటిఉదయం వచ్చిరి.

డాక్టరు వి. యస్. రావు (లోన్) విశ్వవిద్యాలయములో రాజకీయశాస్త్ర కాభాధికారులు) సోమవారంరాత్రి ఉదకమండలం వెళ్లిరి.

గంటి లక్ష్మన్నపంతులుగారు అమలాపురం వెళ్లిరి. అచ్చుట నండి మామూరికి వెళ్లేవరు.

దేశీయ ప్రార్థనసమాజము

కడవి నీప్రిట్ నెల ప్రార్థన తరగతి పరీక్షలో కృతార్థులయిన వారి పేర్లు:-

బాలికలు:- 1. మునీశ్వరయ్య, 2. జీవకాదాణి అమ్మమ్మ.

బాలుర:- 1. కె. జయరామస్వామి, 2. కె. సత్యనారాయణ, 3. డి. శ్రీరామయ్య, 4. గోవిందరాజులు నెట్టి, సి. యతిరాజులు నెట్టి, 6. సి. వెంకటకన్నయ్య, 7. యస్. గోవిందరాజులు నెట్టి, 8. కె. ఆర్. ఆదిమూర్తి, 9. సి. నరసింహులు నెట్టి.

మునీశ్వరయ్య

జే. ప్రా. సమాజపు కార్యదర్శి.

వి. డి. సి. సమ్మె ముగింపు

ఉదకమండలము, మే 17:- మదరాసు కిరసనాయిలు సమ్మె ముగిసినందుకు యిచ్చుట ఉద్యోగులు ఉద్యోగేతరాలు గూడ చాలసంతోషించుచున్నారు. సి. వి. రామస్వామి అయ్యగారు, గవర్నరుగారు వెంటనే శ్రవణహించి మద్రాసుబోయి కార్మికులకు అధికారులకు సఖ్యతనుదర్శించుటకు ప్రజలు సంతోషించుచున్నారు. శ్రేమణియూనియను చట్టము జూను 1వ తేదీ నుండి అమలులోనికివచ్చినపుడు మగవర్తల సంఘము యేర్పడును. అప్పుడు యాయిబృందులుండవు. (స్వతీయవిశేషం)

* * *

ఉదకమండలము, మే 17:- యూరోపియను నియోజకవర్గమునుండి మదరాసు కాసనసభకు నిలచిన అభ్యర్థులలో విలియము మానుతిను బాబుగారిని వదలుకొనవలెనని వారి మిత్రులు ప్రోత్సహించుచున్నట్లు తెలియచున్నది.

మద్రాసులోని పనివాడ్ల సంఘము లన్నియు సంస్కరించుట

మొన్నటిదినము సింగార్యలు చెట్టిగారి కోరికమీద నగరములోని కార్మికసంఘము లన్నిటియొక్క ప్రతినిధులను సమావేశమైరి. ఆంతరంగిక సభ జరిగెను.

చర్చింపబడిన ముఖ్యవిషయ మేమనగా:- బర్మా ఆయిలు కంపెనీ పనివాండ్లకు సానుభూతికరముగా ఇతర కార్మిక సంఘములన్నియు సమ్మెలోజేరు విషయమే యై యుండును.

యస్. పి. సి. కే. ప్రెస్ సమ్మె జయప్రదముగా జరుపు విషయమైకూడా ఆలోచింపబడెను.

ఇప్పుడు జరుగుచున్న రాయబారములు నిష్ప్రయోజనమగునెడల బర్మా ఆయిలు కంపెనీ పనివాండ్లసమ్మెపూర్తిగా కొనసాగించుటకును, మిగిలిన కార్మికసంఘములన్నియుకూడ సమ్మెకట్టునట్లు చేయుటకును నిశ్చయింపబడినది.

యస్. పి. సి. కే. ప్రెస్ పనివాండ్ల పరిస్థితులు బాగుపడేవరకును సమ్మె నడిపించుటకును ఇతర అన్ని క్రైస్తవసంఘములకును, వివర్ధులకును యీ క్రైస్తవ మద్రాసుభాషాధికారుల క్రీస్తుమత విధులను దౌర్జన్యవర్తలను చాటించుటకు నిశ్చయింపబడినది.

శ్రేమణి యూనియనుకాంగ్రెసుయొక్క దూరప్రాయశ్చర్యదేశముల కార్యదర్శిగారు సిల్వోయ్యుగారికిని, సకలత్వాలాగారికిని, లాన్సుబేగారికిని, మేజరు గ్రేహముబేలుగారికిని ఇంటి కార్మికలపై తుపాకులుకాల్చిన సంగతి తంతివార్తల ద్వారా తెలిసిండుటకై నిశ్చయింపబడినది.

ఈ కార్మికసంఘముల ప్రతినిధులందరూ బర్మా ఆయిలు కంపెనీ పనివాండ్ల విషయమై ఆలోచించుటకు పోలీసు కమాండరుగారి ప్రత్యుత్తర మందిసమీపిండు పునరాలోచనచేయుటకై పునస్సమావేశమయ్యెదరు.

మద్రాసులో అనాధశరణాలయము

280 ప్రాక్రాప్తురోడు, రాయపేట

ఈనెల 18 వ తేదీని ప్రాక్రాప్తురోడువద్ద 280 నెంబరు యింటిలో కొందరు దూరపురుషులు సమావేశమైరి. ఈ మధ్య కాలములో మద్రాసులో జరిగిన ఘోరముల దలంచి ఆసహాయం పొందూయూవతుల మాన గౌరవములను కాపాడుటకును, పతితులగు యువకులకు శరణాగతి సన్మాధానకాశముసంకల్పకును దిక్కులేనివారికి ఆశ్రయ మొసంగుటకును అనాధశరణాలయమును నెలకొల్పుటకు తీర్మానించిరి. ఈ అనాధశరణాలయము ప్రస్తుతము 280 నెంబరు ప్రాక్రాప్తురోడు రాయపేటవద్ద నెలకొల్పబడినది. దీనికి పి. తిరుమలాచారి బి. ధే. గారును, శ్రీమతి జ్ఞానాంబాల్ అమ్మగారును కార్యదర్శులుగా నుండురు. జ్ఞానాంబాల్ గారే శరణాలయమును నిర్వహించిపనిచూచుచుండెదరు. దిక్కులేని హిందూయూవకులు ప్రసవించుట కిదట వసతులేర్పర్చబడును నిరాధారులైనవారి పసిపిల్లలను యీ శరణాలయమువారు సంరక్షించి పోషించి పెంచెదరు.

కృష్ణాతీరము- తాడేపల్లి

ప్రపంచమైన గాలివాన

గత శనివారము మద్రాసు రైల్వే లైనుమీదనున్న తాడేపల్లి ప్రేక్షకులవైపును, ఆహారముగలమరికొన్ని ప్రేక్షకులనున్న పెద్ద గాలివాన తుపాను దెబ్బల చాలా దామేజి అయినవని తెలియుచున్నది. తాడేపల్లి ప్రేక్షకులవద్ద గుమారు 1 గంట కాలము తుపాను డెలరేగినది. రైల్వే బంగారాలమీదగలపెంకులన్నియుచాలా వరకు లేచిపోయినవి. కృష్ణా కెనాలుప్రేక్షకులకూడా తుపాను దెబ్బ తగిలినదని తెలియచున్నది.

పరిత్యాభిలీతములు

నిఖిలభారత విద్యార్థిసమ్మేళన బరీక్షలలో రాజమహేంద్రవర కేంద్రమునకు వచ్చిన 18 గురిలో వైద్యభూషణ 2 క్లాసులో నెం. 80, 81, 27 డ్యు. 3 క్లాసులో 29 వైద్య విశారదపరీక్షలో నెం. 61, 2 క్లాసులోను 60, 58, 3 క్లాసులోను ఉత్తీర్ణులైరి.

జే. సూర్య చింతామణిశాస్త్రి, కేంద్ర వ్యవస్థాపకుడు.

న్యాయస్థానవార్తలు

ఆర్చకత్వపుత గాదా

తిరుపతి శ్రీకోదండరామస్వామివారి దేవాలయకేసు

హైకోర్టువారిత్తు-ధర్మకర్తహక్కులు

తిరుపతి శ్రీకోదండరామస్వామి దేవాలయ ఆర్చకత్వము విషయమై అనంతదీక్షితులను వారికిని దేవాలయ ధర్మకర్తయగు మహాంతుగారికిని జరిగిన తగాదాలయందు నేడు హైకోర్టులో న్యాయ జాక్సనుగారు తీర్పు జెప్పుచు ముమ్మడి దేవాలయకార్యనిర్వహణమునకై కొన్ని సూచనలు గావించిరి.

ఈకేసులో తిరుపతి శ్రీకోదండరామస్వామిదేవాలయ అగ్రకులలో నొకరగు అనంతదీక్షితులనువారు రామలక్ష్మయ్య అనునామె భర్తయ దత్తపుత్రుడనని. వాదించుచున్నాడు. 1928 సంవత్సరమువరకు ఆయన మైనరుగ నుండెను. మెజారిటీవచ్చిన వెంటనే దేవాలయధర్మకర్తయగు తిరుపతి మహాంతు ఆయనను పిలుపించి దత్తతను అర్పనానిర్వహణ సామర్థ్యమును రుజువు చేసుకొనవలసినదిగ కోరుచు ఆయన నతమయందవలసిన నగలకు పూచీనివ్వవలసినదిగకోరెను. అప్పటినుంచి అర్చకుడు మహాంతు ఉత్తరువులను ఉల్లంఘించుచునే వచ్చెనని పేజివనరు వాదన. 1927 మార్చి 16వ తేదీ వీనిలో ఎవరో మరణాపసయందున్నందున, శవమును తొలగించుటయందు దేవదలకడ ఆరాత్రి పూజా పునస్కారముల గావించవలసినదిగ మహాంతు అర్చకుని గోరెను అర్చకుడు కావలెనని ఆలస్యము చేయుటవలన పూజజరుగుటకు ముందే మరణముతటస్థించెను. ఆగినమున పూజజరుగనందున మహాంతు సంప్రోక్షణ ఆవశ్యకమని మహాంతు జెప్పెను. అర్చకుడు మహాంతు ఆజ్ఞలనులోబడి ప్రవర్తించలేదను కారణమున బిగ్బు బడిన రు 21ల బాకీ చెల్లించనిచో రాబోవు బ్రహ్మాత్మనవంబు దేవాలయకార్యముల నిర్వర్తింపజాలనని అర్చకుడు మహాంతుకు నోటీసునిచ్చెను. అర్చకుని దేవాలయములోనికి ప్రవేశించుటకు, దేవాలయవిధులు నిర్వర్తింపకుండచేయుటకై చిత్తూరుజ్ఞానాజ్ఞప్రీతిగారికొద్ద హార్మి 26వ తేదీ దరఖాస్తుపెట్టి ఉత్తరువు గొనెను. పిమ్మట అర్చకుడు జిల్లామాజిస్ట్రేటువద్ద దరఖాస్తుపెట్టి 31-3-27 వ ముందటి ఉత్తరువును రద్దుజేయించుకొను. ఈ ఉత్తరువుపై మహాంతు చిత్తూరు నెవన్ను జజ్జివద్ద రివిజు పిటిషన్ పెట్టగ నెవన్ను జజ్జి హైకోర్టువారికి అర్చకుడు మహాంతుయొక్క ఆజ్ఞలను వరుసతప్పక ఉల్లంఘించుచుండెననియు 17 వ తేదీయందును పిమ్మట అర్చకుని ప్రార్థన అలక్ష్యమును గన్నరచి విచారణార్హతైన చర్యకొనెను తనరముగ జేసెననియు, అందుచే జిల్లా మాజిస్ట్రేటు 25-3-27 వ ఒసంగిన ఉత్తరువును రద్దుజేసి యుండరాదని హైకోర్టుకి వ్రాసెను.

నేడు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి జాక్సన్ గారు న్యాయ పట్టిక ప్రాసిక్యూటరుగారు వాదించుచు 26 తేదీ నొసంగిన ఉత్తరువు ఆలేదీనో నే ముగియుననియు 31 తేదీ ఇచ్చిన, ఉత్తరువు నీస్థితిలో మార్పుజేసి ప్రయోజనముండ జూనియు వెళ్లిరి.

అడ్వొకేటు జగ్గుగారు మహాంతుగారి తరపువాదిం మును ప్రాధాన సంగీకరించినను ఇకముందు జరుగవలసిన పని కైనను కొన్ని మాగ్గులు చూచింపబడవలెనని.

బి. సి. శంకర నారాయణగారు అగ్రకులతరపువాదిం మును అగ్రకులకు జీతముసంపాదించు మహాంతుగాదనియజూరిపై అధికారము చలాయించవలసినయు రాబడిపై హక్కులేదని పోర్గిరి.

న్యాయమూర్తులు తీర్పుజెప్పుచు ఈస్థితిలో ను జూకోర్టును గలగజేసికొనట కెట్టికారణ మగుపించుటలేదు, ఇరుపక్షములవారి వాదనలు వినినపిదప ఇకముందెప్పుడు చిక్కులు తటస్థించిన జిల్లామాజిస్ట్రేటు విచారించుటలో మదరాసు దేవాలయచట్టము 43 వ క్షేపణ యోచించి ఆతర ధర్మకర్తకు తనచే సమర్థింపబడగల అధికారముత బసలో విచారించవలెనని అభిప్రాయపడుచున్నామని.

“అప్పటికిని ధర్మకర్త తాను చూచుచున్న అధికారము చట్టసమ్మతమైన సమర్థింపబడగలుగునని నొనగెత్తవలెనని.

అడ్వొకేటు జనరలు, టి. కుమారస్వామిస్వరూపగార్లు మహాంతు తరపునను, పట్టిక ప్రాసిక్యూటరుగాజిస్ట్రేటు పక్షమునను, బి. సి. శంకర నారాయణ ఆర్చకుడును వాదించిరి.

కేంద్రశాసనభలు

పరిష్కారము గావలసియున్న చట్టములు

సిద్ధా, మే 16:— బడ్జెటువలనను కరెన్సీ తగాదావలన ను కార్యక్రమముయొక్క ఒత్తిడియొక్కవై పను లెంతవేగము గా జరిగినను యింకను పరిష్కారము గావలసియున్న చట్టము లెన్నియో యున్నవని కేంద్రశాసనసభాసభ్యులకు పంపబడిన ధర్మగ్రంథ వలన తెలియచున్నది. పదునెనిమిది అధికారచట్ట ములను పదునాలుగు అధికారచట్టములను పరిష్కారమునకు వేచియున్నవి.

అధికారచట్టములలో కవలెట్ల వలెనున్న శిక్షాశాస్త్రం కుచట్టమును ఇంజనీయరుబ్యాంకు ఆస్తు సవరణచట్టమును క్రిందటి సమావేశమున మార్కపురేబుచట్టము పైన దీర్ఘ కాలముజరిగిన తగాదాలను తిరిగి కలిగింపవచ్చును. అటవీమట్టు ఉభయ సభలయొక్క జాయింట్ కమిటీ కేరింగింపబడి పరిష్కారము గావలసియున్న లైటుహౌసుచట్టమువంటిగొప్పచట్టములుగలవు.

తరువాత ఇండియన్ ఫార్మచ్యుట్టముగలదు. ఇందు తగా దాకులొపడు గలదని తెలుపుచు క్రింది స భ వా రు డి ని ని సెలెక్షన్ కమిటీ కేరింగించి.

చేయదలచిన మార్పులవిూద అనుమానముచేత క్రిందటిమారు సభలో నెగోషియట్ ఇన్ స్ట్రుమెంటు ఆస్తు ఇండియన్ సెక్యూ రిటీస్ ఆస్తు సవరణచట్టములను ఆ మోదింపవలెనని చెప్పినప్పుడు భారత శాసనసభాసభ్యులంగీకరింపలేదు. ఈ రెండు చట్టము లను సెలెక్షన్ కమిటీ కేరింగింపబడెను

హిందూ కుటుంబవ్యవహారముల గట్టును స్టేటు కాన్సిలు యొక్క సెలెక్షన్ కమిటీయెదుట నున్నది. ఇన్నాల్వెన్సి సవరణ చట్టము భారత శాసనసభచే అంగీకరింపబడినప్పటికిని క్రిందటి సమావేశములో నే స్టేటు కాన్సిలు యెదుట నుంచవలసినది.

హాజి యాత్రికులకు సంబంధించిన ఇండియన్ మరైంటు పిప్పింగు సవరణ చట్టమును సెలెక్షన్ కమిటీ రిపోర్టు భారత శాసనసభవారియెదుట నున్నది. అది తిరిగి వచ్చే సమావేశమున విచారింపబడును.

లెంగాలు లెనెన్సీ సవరణచట్టమును స్టేటు కాన్సిలు వా రామోదించిరిగాని లెంగాలు సభ్యులు కొందరు అభ్యంతర మును నూచించి యుండుటచే భారత శాసనసభవారు దాని విచారణను నిలిపివేసిరి.

అట్లే ప్రవేశ పెట్టుబడినట్టియు అభిప్రాయముకొర కం దరికిని అందజేయబడినట్టియు చట్టములుగూడ అనసరములైనవే. తరువాత జరుగుచున్న మతకలహములు కొట్లాటలకు సంబం ధించిన సమస్యను పరిష్కరించుటకు సర్ అలెగ్జాండరు మడి మెనుగారి వలంబీరు పోలీసుదళచట్టము చాల ముఖ్యమైనదే.

డై వో గ్సు చట్ట ము యూ ర పి య ను ల కు ను అం గ్లో యి ం డి య ను ల కు ను ము ఖ్య మై న ది. క్రిందటి మారు దానిని ప్రవేశ పెట్టుటతోడనే సరిపోయినది ఇన్ కంట్రాప్స్ ఆస్తు ఇండియన్ మైన్స్ ఆస్తును సవరణజేయు చట్టములు తత్సంబంధము బాగుగా తెలుసుకొనగలందులకై అందరికిని అందజేయబడినది డిక్రీవివయమునను ఉత్తరపుల వివయమునను సవరణ చేయవలెనున్నట్టి సిబిలు ప్రాసీజరు కోడ్ను సవరణజేయు గూడ అట్టిదే. క్రిందటిమారు ప్రవేశ పెట్టుబడి న ఇండియన్ బాగుకాన్సిలు చట్టముగూడ మరియొక ముఖ్య మైనచట్టము. ఇతర అధికారచట్టములు ప్రవేశ పెట్టుబడిన వేద నగా సిబిలు ప్రాసీజరుకోడ్ను రెండవ అసెంబ్లీ వివయమున ము ఖ్యముగా 98 సెక్షనును సవరణజేయునట్టి చట్టము.

పనునాలుగు అధికారచట్టములలో ఎనిమిదింటిని ప్రవేశ పెట్టుటతోడనే సరిపోయెను. ఏలనన క్రిందటిమారు బని యొక్కపాగా నుండి అధికారచట్టములకు రెండుదినములు మా త్రమే ప్రత్యేకింపబడెను. కేల్గారుగారి సంఘములను రిజిస్టరు చేయునట్టి ఆస్తును సవరణజేయునట్టి చట్టమును మాత్రమే కొంత అభివృద్ధి గాంచెను. అది స్టేటు కాన్సిలువారిచే సవరణచేయబడి అసెంబ్లీయెదుట నుంచబడెను.

క్రిమినల్ లా సవరణ ఆస్తును సవరణజేయుటకును గర్డు కేయలుకును సర్ హారిసింగుగారు తెచ్చినచట్టము సర్వించబడెను గాని దానివిచారణ నిలిపివేయబడెను.

రామారావుగారి వైద్యవిద్యాచట్టము ప్రవేశ పెట్టుబడి స్టేటు కాన్సిలువారిచే అందరికిని అందజేయబడెను. కేల్గారుగారి భూసంపాదనచట్టముగూడ ప్రభాభిప్రాయాల కొర కంపిరికిని అందజేయబడెను.

భారతశాసనసభయం మార్క ప్రవేశ పెట్టుబడిన ఎనిమిది అధికారచట్టములవలన న్యాయ, సాంఘికతగాదాలు బయలు దేరును. వచ్చే సిద్ధాసమావేశములో శేతపరిశ్రమకు రక్షణనిచ్చు ట మొదలైనవానితో కొన్ని ముఖ్యమైన చట్టములు ప్రవేశ పెట్టు బడును. కాబట్టి సిద్ధాసమావేశమున కావలసినంత పనియుం డును. (ఆ. ప్రె.)

దక్షిణ ఆఫ్రికా పరిస్థితులు

ఆంధ్రానుగారి తంతి

బొంబాయి, మే 16:— కేపుటోనునుండి కేబులు తంతి వార్తనంపుచు సి. యస్. ఆంధ్రానుగారిట్లు తెలుపుచు న్నారు:—చర్చ తిరిగి ప్రారంభముకాగానే భారతదేశముతో చేరికొన్న ఒడంబడికను తీవ్రముగా నెదుర్కొనుటకై పార్లమెం టులోనున్న కేబులుసభ్యులు సంధ్యులకును స్నానని తెలియు చున్నది. స్పష్టముగా నొక క్లిష్టపరిస్థితి వచ్చినట్లుగా నున్నది. శాస్త్రీగారు వచ్చుచున్నారని అధికారరీత్యా ప్రకటింప బడుటచేత యూనియను మంత్రులకు తగిన బ ల మే ర్పడి నట్లున్నది. అన్నివైపులను సంతసము కనబడుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

హిందూమహాసభ

కార్యనిర్వాహకసంఘ తీర్మానములు

బొంబాయి మే 17:—హిందూ మహాసభ కార్యనిర్వా హక వర్గము నిన్న సమావేశమయి అర్ధ రాత్రివరకు సర్వించిరాహో రులో కొట్లాట సంబంధమున హామీలయ్యును డెబ్బలు తినియు బాధనొందిన హిందువులు వహమ్యుదీయు లందరియెడ సాను భూతి డెబ్బలు తీర్చుననిచిరి. పోలీసుఉద్యోగులచర్యలగుర్చి యు 20000 మంది మూమ్యుదీయులు ఉద్రేకపూరితముగ ఉప న్యాయములతో ఊరేగట కనజ్జ నొసంగిన తెలివితక్కువను గుర్చియు మున్నగు విషయముల విచారింపబడు ఉపసంఘ మును నియమించువనిగోరుచు తీర్మానించిరి. హరిద్వారు మరణ ములగుర్చి విచారింప ఉపసంఘము నియమింపబడెను.

భారత లా ర్యాంగ్ విధానమునందు హిందువుల ప్రాతి నిధ్యనుగుర్చి ప్రత్యేకముగ గమనించుచు ముంపు చలపెట్టు విధానముగుర్చి విచారింప ఒక ఉపసంఘము నియమింపబడె ను అందు సభ్యులు పండిత మాలక్యా, జయకరు, లజపతిరా యి, డా. యాంజి, జయరామచాను, దొలతరాము, దేవరత్న శర్మ, రాజా నరేంద్రనాథుగార్లు. ఇంకొందరిని చేర్చుకొన వచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

సింధు మహమ్మదీయులు

హైదరాబాదు, (సింధు) మే 14:—సింధు మహమ్మ దీయ నాయకులు లాథానాలో సభజేసి సమిష్టి నియోజకవర్గ ములకు అంగీకరింపబాలనుండిరి. సమిష్టి నియోజకవర్గములు, సిం ధురాష్ట్ర విభజననుగుర్చి విచారింపబట్టకా స ం ఘ ము ను నియమించిరి.

పాపట్ట డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 211/27

V. S.

భర్తీపూడి అగ్రహారంలో నివసించుచున్న జనుల రిప్రజెంటేవుస్ వాదులు:—1. మతుకుమల్లి రామకోటయ్య, 2. చుండూరు రంగయ్య, 3. మత్తుమల్లి వెంకటసుబ్బారావు, 4. మత్తుమల్లి వెంకట్రాయుడుగార్లు.

యెడలి

ప్రతివాదులు:—భర్తీపూడి అగ్రహారం. రిప్రంం ి వ్వు జాయింటు, Senior Proprietor 1. మంత్రవాది వెంక టనరిసింహం, 2. దోనెపూడి హనుమంతరాయుడు, 3. చదల వాడ పెదసుబ్బాయ, 4. కుర్రారి గోపయ్య, 5. మంత్రవాది పానకాలరావు.

సాక్షి 1, 5, నుడిపూడి అగ్రహారం, 2, 3, భర్తీపూడి అగ్రహారం, 4, అప్పికట్ల.

యా నెంబరు వాదులు భర్తీపూడి అగ్రహారంలో నివసించు ప్రజల అందరికీపున ప్రతివాదులమీద భర్తీపూడి అగ్రహారం లోని చెర్య నగయింలయందు గలహక్కును స్థిరపరిచింపుకొని ప్రతివాదులచేర్చి ఆక్రమణలను తీసివేయింపుకొని పర్యంతం ఇంజక్ష కొనిమిత్తము పాపట్ట డి॥ ము॥ కోర్టులో O. S. 211/27 గ్గు తెచ్చిన దావా ది. 27-8-27 తేదీకి కోర్టువారు వాయిదా నియమించినవారు గన్న వాదులు యిందువివయము అందరి ప్రజలకేరపున దావా దాఖలుచేయటకు పరిమిత్త నిమిత్తము దాఖలుచేసిన పిటిష కొమాడ నుది 27-6-27 తేదీకే వాయిదా యున్నది గన్న ఆరోజు ఆక్షేపణలు తెల్పుకోవలెను.

చోరగుడి వెంకటాద్రి.

ప్రేమకు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(16-5-27)

నీమజపురి దినుసులు

ఇరువది గజములు పీస్ ధరలు రు. ఆ. పై
కారికొమ్మలు—22 X 22 ముంగిసమాద్దు (బి) 8-6-0
" సరాసరిరకము 7-6-0
కారికొమ్మలు—22 X 22 "మోటాకుపైకిలు" (బి) రు 7-14-0
" సరాసరిరకము (20 X 20) రు 6-14-0
కారికొమ్మలు—22 X 22 వేరురకములు (బి) రు 8-0-0
" సరాసరిరకములు రు 7-0-0
తెలుపు ముల్లు—1708 (నెట్) రు 12-2-0 గ్లాస్ 9000 (నెట్) రు 12-5-0; 1702 రు 10-4-0 ఎల్. ఎల్.
73, 8-0-0 ఇ.సి. 73 రు 8-2-0; 88/888 రు 13-4-0;
8978 రు 8-0-0; 880 రు 8-2-0 Z. Z. రు 8; Z. 73 రు 10-8; జి. జి. 73 రు 7-14; 7668 రు 7-12;
78078 రు 7-14; జి. ఎ. 88 రు 6-14-0.
తెలుపు వట్టింగ్స్—H.K. 62 రు 16-4; C. 4000 రు 22-4; బి. బి. బి. రు 15-4-0.
ట్వీట్ స్పన్ 100,000—చము 1-కి రు 0-9-6;

నూలు

40 నెంబరు సీమ (5 పా కట్టులు)—టాక్రి రు 5-4-0
చలువ(కొంగురు 7-4-0; చలువ ("ఎనిటిక్స్-బ్లో" రు 6-14-0;
చలువ(నాగకన్యక) రు 7-0. చలువ (ను స్రి) రు 7-2-0; చలువ (గర్లజండా) పచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు 8-6; పడక (ఎర్ర) రు 7-8; నూలువ్యాపారి రు 7-8; పచ్చపాము రు 8-0.
40 జపాన్ (పదిపానులకట్టు) నల్లత్రము రు 10-9-0;
60 సీమ (5 పానులకట్టు) అడకతైర రు 15-8, నెను రు 15-12; "డంబుల్ స్పన్" (ఎర్ర) 15-8-0 రాట్టుము (ఎర్ర) రు 15-0; కలసము (ఎర్ర) రు 12-14; తెలుపు (మసురపట్టాము) రు 11-0; ఎరుదుకారము రు 8-3-0; గడ్డిబండ్లి—రు 8-3-0 ఎద్దు గడియారము రు 7-15-0; పెన్ సెట్ 7-12-0.

60 నెంబరు జపాన్ (10 పానులకట్టు) నిలంచేప రు 15-14-0; లోహములు "బారువధరలు"—

ఇత్తడిరేకులు—(డిబ్లొ-మేక్) రు 234, 235; (కృసియర్) రు 232; రాగిరేకు రు 255.

సిమెంట్ పీపా వెల:—

గోన్-పేమ్ ("చెయ్యి") రు 11-4; జర్మన్ "సెం" రు 9-10 మొ॥ 9-12. జర్మన్ "లేడి" రు 9-4. మొ॥

చక్కెర మూటయొక్క ధర—

జావా "రెడ్" రు 31-2-0.

జావా రు 31-2-0.

వేరుసెనగనూనె

"ఇంగ్లీషు బారువధరలు"—గానుగ రు 130, "ప్రెస్" రు 126;

ఆముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 116-8—117.

పడునువేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

ఆవుతోలు (7½ టు 8) "అవ్ కంట్రిస్" రు 0-15-0; 0-15-6
" (8½ టు 9) " రు 0-18-6 టు 14-0-0
" (తేక) " రు 1-1-0 టు 1-1-9
" (8½ టు 9) బెంగుళూరు రు 0-14-9 టు 0-15-3
" (7 టు 7½) " రు 0-15-6 టు 1-0-3
" (తేలిక) " రు 1-1-9 టు 1-2-9
" (8 టు 8½) బెజవాడ్సు రు 0-14-9 టు 0-15-0
" (6½ టు 7) " రు 0-15-6 టు 1-0-0
" (7 టు 7½) విజయనగరము రు 0-15-6 టు 1-0-0
" (6½ టు 6½) " రు 0-15-9 టు 1-0-3
" (7 టు 7½) ఏలూరు రు 0-15-9 టు 1-0-3
" (6 టు 6½) " రు 1-0-0 టు 1-0-9

శేదతోలు రు 0-10-3 టు 0-10-9

శేదమాడతోలు రు 0-15-6 టు 1-0-0

ఆవుమాడతోలు రు 1-13-0 టు 1-15-0

పడునువేసిన మేకది రు 2-6-0 టు 2-8-0

పడునువేసిన గొర్రెని రు 2-3-0 టు 2-10-

రిజర్వు బ్యాంకు

దక్షిణాది రైతు సంఘమువారు

రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లు విషయమై దక్షిణాది రైతు సంఘమువారు తమయభిప్రాయములను తెలియజేయవలసినదిగా ఇండియాగర్న మెంటు కోరినవిషయము రీతిగా పై వర్తక సంఘమువారు తమమానవలను తెలియజేసియున్నారు:—

ఈ రిజర్వు బ్యాంకు యొక్క పేట్టు బడి సోమ్య (మూలధనము) యావత్తున్న సమకాలికుల కావలసిన వాటాలన్నియు, ఈ దేశములోని వారికి యివ్వలెను గాని ఇతర దేశములవారికి వాటాలను ఇవ్వరాదు.

దేశములోని ఇతర బ్యాంకులకు యారిజర్వు బ్యాంకు కేంద్ర ఇవ్వరాదు. రిజర్వు బ్యాంకు మూలధనములోని పది టి మూడు వంతులు విలువకుమాత్రమే ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు వాటాలను తీసికొనటకు ఇంపీరియల్ బ్యాంకువాత్రమే హక్కు ఇవ్వవచ్చును.

కో ర బ డి నం తె మూలధనము పోగుకొనియెడల ఎంత మొత్తములోను పడి న దో అంత మొత్తమునే పేట్టుబడికి సుత్తిమునుండి తగ్గింపుచేయవలెనని లోటుపడి న పేర్లను గవర్న మెంటు వారు తీసికొనిరి సం॥ రిజర్వు కాలము లోగా సదరు పేర్లను ప్రజలకు అమ్మేకి ఏర్పాటు చేయరాదు. కాని సభా సభ్యులను బొద్దు ఆఫ్ డైరెక్టరులలోనుండి ఏల మినహాయించవలెనో తెలియుటలేదు.

బొంబాయి నగరము కలకత్తా నగరములకు ప్రాతినిధ్య మేర్పరచబడిన రీతిగానే మద్రాసు నగరములో వర్తక వ్యాపార స్థుల తరపున ఇద్దరు సభ్యులు ఎన్నుకొనబడుటకు అర్హులయ్యవలెను.

రిజర్వు రేషన్ బడిన జాయింటు స్టాక్ కంపెనీయొక్క డైరెక్టర్లు వ్యాపారపాలకులుగా పరిగణింపబడుదునని వ్యాపార స్థుల ప్రతినిధులుగా నుండునగుదుననియు వరకు ఏర్పరచబడు మాడదు. లేదితరులకు వ రిజర్వు బ్యాంకు సభ్యత్వవచికి అర్హులు కావరను.

బొంబాయి నగరము మాత్రమే జనరలు మీటింగు జరుగునపుడు డైరెక్టరును తొలగించుటకు మేరు హోల్ డిగ్రీ దరు యొక్క వోట్లు లో పగము సంఖ్యవోట్లు సమగూడినవేగాని తొలగింపవలెననే వరకు సాధ్యముకాదు. అట్టి మార్గప్రదేశములో హాజరయ్యడి సభ్యుల సంఖ్య మితముగా నుండునగుదు. కాన డైరెక్టరును తొలగించుటకు మొత్తమువోట్ల సఖ్యలో మూడవవంతు సమగూడిన సాలు ననేవరకు యుండవలెను.

రిజర్వు బ్యాంకు యొక్క ఏజెంటుగా ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వారు పనిచేయుదురు గనుక ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వారు ఎక్కడ వ పలుకుబడి సంపాదించి బాధము సాందగలరు. ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వారికి సరకు ఏజెంటుపరిచేయుటకై మంచికమీషనుకూడా యివ్వబడుచున్నది. కనుక వడ్డీ తేకుండా వేరే పెద్ద మొత్తములను ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారికి వ్రారు. అట్లు ఇచ్చుటవల్ల ఇతర బ్యాంకులవారు ఇంపీరియల్ బ్యాంకుతో పోటీకి నిలువలేక ఓడింపగలరు. ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు ఒక వేళ కోరే యెడల మాడుకోట్లను మాత్రమే యివ్వవచ్చును. ఈ మొత్తమునకు విధింపబడేవడ్డీతేటు ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు లోకులకు విధించే వడ్డీవరకులో రు 18-0 మాత్రము తగ్గించి కంట్రాక్టువాయిదా అను 25 సం॥ రములలోపుగా యివ్వవచ్చును.

సంగీతవిషయకోసనానము:—

నై-యం-ఎ-వీ “ఉత్తరగాన లక్షణములనుగూర్చి త్యాగరాజుగారిభావము” అను విక్షయమి సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు, (సి. యే. యల్. టి) ఈనెల 18 తేది బుధవారం సాయంత్రం 6-10 గంటలకు ఎస్.పి.సేతు పై, యం. సి. యే. లో ఉపవ్యసించురు.

బాలకృష్ణయ్యగారు పోడిలువాడ్యమరంగ, కల్పతి కృష్ణయ్యగారి మృంగముతోను ఉపన్యాసము సోదాహరణముగా గాని వీరములను వివరించెదరు.

నాగపుర ఆయుధశాసన ధిక్కారము

నాగపురము, మే 14—ఆయుధశాసన ధిక్కారము గావించినందులకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము నుబలాత్తుడు సాధించి టి.ఎ.నాగపురములో భాటి మా 7.50 10 రూపాయలవిరక్తనాగాని 15 రూపాయల విరక్తనాగాని విధించిరి. (ప్రీ.పె.సు.)

విలేఖకులకు సూచన

విలేఖకులు ప్రకటనార్థము పంపు లేఖలను తెలుగు భాషలోనే వ్రాయ బ్రార్థితులు. (ఆం. ప. సం)

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ మే నెల 17-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో సగటు	జనవరి నెల 1-వ తేది నుండి మొత్తము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము
గోపాల్ పూర్	90.8	82.6	...	0.59	1.28
విశాఖపట్టణం	89.0	82.1	...	0.49	1.01
కాకినాడ	94.0	75.5	...	0.28	1.06
మచిలీపట్టణము	94.8	83.1	...	0.11	1.04
కర్నూలు	107.4	78.8	0.05	0.74	0.42
బళ్లారి	105.2	78.6	0.01	0.06	1.50
అనంతపురం	1.44	0.18
కడప	106.4	82.7	...	0.16	0.93
కల్లూరు	99.0	79.8	...	0	0.74
మద్రాసు	96.2	80.4	...	0.21	0.71
కడపూరు	97.6	80.6	...	2.70	1.80
నీలము	97.7	76.0	...	5.86	1.40
కోయంబూరు	90.0	75.0	...	3.85	1.15
తిరుగువాపల్లి	102.2	80.2	...	1.60	1.58
నాగపట్టణము	99.9	82.6	...	1.76	0.42
మధుర	100.2	74.0	0.75	5.70	0.91
పాంబర్	91.0	82.7	...	9.50	7.46
తిరునల్వేలి	7.49	8.92
తిరువేండ్రము	87.6	79.9	...	4.18	8.10
కొచ్చిక్	87.0	80.0	0.06	8.35	0.09
కాలికట్టు	91.4	78.8	...	5.38	1.51
మంగళూరు	90.7	71.7	0.70	2.23	0.44
రంగురూరు	99.2	67.8	0.12	0.47	2.82
పెరకూర	81.1	63.0	0.35	2.70	1.93
కాడెకనాడ్	70.5	54.2	0.46	8.89	1.25

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో మబ్బు దిట్టముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల పలచగయున్నది. విశాఖపట్టణములో 3, మచిలీపట్టణము, కాకినాడలో 5 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. గోపాలపురంలో రాత్రివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. కాకినాడలో 7 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:—కర్నూలు బళ్లారిలో చినుకులుబడెనట. మబ్బు విస్తారముగ నున్నది. ఆర్ధ్రత ఎక్కువ. బళ్లారి కర్నూలులో పగటివేడిమి కొంచెము ఎక్కువ. నిన్న కర్నూలులో 107.4 డిగ్రీలు పగటివేడిమి. రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు. తక్కువ.

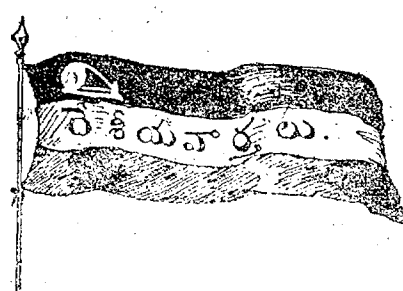
కర్నాటకము:—మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. నెల్లూరులో ఆర్ధ్రత కొంచెము ఎక్కువ మద్రాసు నెల్లూరులో పగటివేడిమి 3 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ.

పరిశీతులు మారులుగానే, యున్నవి. కొండల దగ్గర, మీద ఉడుములు వాన నున్నవి.

ఏ. వ. నారాయణ అయ్యర్, సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

రంగూను విశ్వవిద్యాలయ నిధి

రంగూను విశ్వవిద్యాలయనిధి సంఘమువారు గ్రంథాల యము మ్యూజియము, విద్యార్థుల వసతిగృహము నిర్మించుటకు యప్పటికి రూ 668,857 వ. నూ. లు జేసిరి. ఇంక రూ 84,426 వార్తానము చేయబడెను. కార్యోత్సవమునందొక పట్టికయించి దినుసు యొంత సంఘమునందయుండుటయుండును. (ప్రీ.పె.సు.)

నీలగిరి సశువులసంత

ఉదకమండలము:—నీలగిరిలో గోదలయభివృద్ధికొరకై మైసూరు మహారాజుగారు యొక్క వలసగల దున్నపోతును బొంబాయిలో కొని తెచ్చి కొండజాతుల వారికొసంగిరి. దాని నుపయోగించువారికి బహుమతి యొసంగెదరు. వ్యవసాయ పుష్పప్రదర్శనము మే 28 వ తేదీన జరుగవలసి యుండెను. కాని వ్యవసాయమున దెమ్మవ శ్రద్ధవహించుచున్న వైస్రాయిగారు రానున్నారగాన వాయిదావేయబడెను.

హిందూ దేవాదాయ ధర్మారాయ పరిపాలనోపదేశసంఘము

ఈ నెల 15 వ తేదీన పొట్టు పెంపుబార్ని ప్రకటనలో పై జెప్పిన సంఘమునకు సభ్యులుగా నీక్రిందివారు నియమింపబడిరి:—

సంఘాధ్యక్షులు:— ఏ. రంగనాథ మొదలియ్యగారు అభివృద్ధి శాఖామిత్యులు:— సభ్యులు — (1) రా॥ బి॥ వి. మునిస్వామి నాయుడు గారు (2) శ్రీమత్ నారాయణప్పారావు బహదూరు గారు గొల్ల పల్లి జమీందారుగారు (3) ఏ. యన్. సహజానందం స్వామిగారు (4) ఏ. వి. తెట్టిగారు (5) సి॥ బి॥ సర్. టి. సదాశివయ్యగారు దేవాదాయ ధర్మారాయ పరిపాలక సంఘాధ్యక్షులు సానిక స్వపరిపాలనా శాఖకు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగానున్న యువోగియో, యూయుపదేశ సంఘ కార్యదర్శిగానుండెదరు.

పటుకాలి, మే 14:—సత్యగ్రహ సభ్యులువాకలకిరి కత్తా హిందూసహాయక సంఘమువారు రు 8487-14-9 లను 100 ధగవడ్డీలును, 50 ధోవతులును, 40 దుప్పటులను పంపిరి. (ప్రీ.పె.సు.)

బారిసాలు, మే 14—ఒక హిందూగృహములోని రాధా కృష్ణవిగ్రహము నెత్తుకొనిపోయి పాయిఖానాలో పార్వతీచిరి. బజారులోని కాళీవిగ్రహమును ఎత్తుకొనిపోయిరి. (ప్రీ.పె.సు.)

ప్రాసెసు సర్వరులసభ

చెన్నై రాష్ట్రపు ప్రాసెసు సర్వరుల, రెవెన్యూ కలెక్షర్ల సేలములో యానెల 26, 27 తేదీలందు జె. వి. సాలదానగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును. రాదలిన ప్రతినిధులు కార్యవర్గులకు 20 వ తేదీలోపున దింపునవలెను.

వెలువడినది! త్వరపడుడు

నీ తిని నిధి

(ఆంధ్ర గ్రంథమాలయందైదవవసుమము.)

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిలెటు దేశమునకుం బోయి యాభాషలోనికి బరిన ర్థితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభాషలోనికి, తర్వాత నింగ్లీషులోనికి బరిన ర్థితమైన యుక్త్యుష్టసిక్తిగ్రంథమును కిది మధురమగు నాంధ్ర నచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసమీక్షితుమున కావశ్యకములగు నెల్లసీతుల నానుభూతితో, దేటగా నూటిగా స్వగ్రంథము చేసెనున్నది. క్రాను సైజు నిండు క్యాలికోరెండు. వెల రు. ౧-౪-౦.

ఆంధ్ర గ్రంథమాల

తపాలుపెట్టె సం. 212 రు, చెన్నైపురి.

లాహోరు దురంతముల అంతము

ప్రజల, అధికారుల ముందుజాగ్రత్త

మొత్తపు మరణములు 27

కరువనరు ప్రకటన

లాహోరు, మే 15. చెప్పదగిన విషయములు లేవు గగనంతయు శాంతించినది. బెలూచి పైకిములు నగరమంతటను 988. మహమ్మదీయ పత్రికలు హిందూపత్రికలు హిందువుల కోరికను మరచిపోయిన విషయములగుండి. తప్పు వ్రాయు వ్యవస్థ తెలుపుచున్నది. పత్రికల ధోరణి బాగుపడినది. లేలి కట్టుకు కోరు లేవు విచారణ జరుగును

కమిషనరు ప్రకటన

పరిశీతులు శాంతించినవి పైకిపోలీసుజాగ్రత్తలు యథా కారముగ నున్నవి కర్ఫ్యు ఆజ్ఞ అమలులోనన్నది. (బిటి ౪) పైవ్యము నగరమంతటను యూరేగిరి శేటివరకు ఏ అల్లరు యు తెలియరా లేదు మేయో వైద్యాలయములు మరి ఇరు గు హిందువులు మరణించిరి మొత్తము మరణముల సంఖ్య 27 క్షణసంఘములు సహాయకసంఘములు వివిధసంఘములవారు త్రికల ధోరణి నయ గా నన్నది వివిధక్షణ నాయకుల సకటనవలన ప్రతికాధిపతులందు సంవలము గల్గెను. ఇంకను లు దిక్కుల భయమున్నను నగరము శాంతించినది. అసత్య పకటనలు వదంతులు ప్రబలముగనున్నవి

మహమ్మదీయ, హిందూ, సిక్కు గాయకుల

సమావేశము

ముప్పది హిందూ, మహమ్మదీయ, సిక్కు నాయకులు న్యరాత్రి సమావేశమై సంఘములను అన్వేషించు సహకారము చురుకుటను ద్వేషము నిరూపించుటకు ఉపసంఘ మేర్పా యొన్నది.

పుర పాలకసంఘము

లాహోరు పురపాలక సంఘమువారు పురమందిరమందు సమావేశమై లాహోరు హత్యలు, కొట్లాటలు, అమాయకులను గ్రాంపించుట మొదలగు వివిధసంఘములను ప్రేమ గ్రామముతో పరస్పర సహకారముతో నివసించుటకు నడపి మోపు లంచును ఇట్టి దురంతము లికముందు కలుగకుండ చేయవలసిన సంగీరును అధ్యక్షులు తీర్మాన ముపాదించిరి తీర్మానము ప్రకటించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

నైజాము ప్రభుత్వ సభ్యులు

హైదరాబాదు, మే 14. హైదరాబాదు నైజాము

గారు యాదగువారిని కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నియమించిరి. పహారాజాసర్ అమీనుజంగుగారు సంఘాధ్యక్షులుగ నుండును.

సర్ అమీనుజంగుగారు లాశాఖ హైదరు హరిజుజంగు గారు-ఆర్థికసభ్యులు కర్నూలు ప్రెంచిగారు, రిచెన్సా, కప్టమున్స్లవనాయము, పరిశ్రమలు, వాణిజ్యము, స్థానిక సంఘములు, పో గు, వలసరాజ్యములు, ఎక్సైజు, అడవిశాఖలు నైజాముతు జంగు బహదూరు-రాజకీయశాఖ, పత్రికా పరిశోధనశాఖ, మున్నగునవి నవాబువారి ఉద్ధౌగారు-విద్యా, ఆరోగ్యము, సైన్య పక్ష వైద్యశాఖలు మున్నగునవి అక్విలుజంగుగారు. పట్టి కు వరు గు తెలి పో ను, ఎ ల ట్రి ని టి, సర్ ఫరీదను ముల్గు ప్రత్యేక సభ్యుడు. (ఆ. ప్రె.)

షానోహత్

ముద్దాయి 15 ఏప్రిల్ వాడు

రంగూను, మే 14. కాథలిక్ మతరవు షానోగారి హత్యసందర్భమున 16 ఏప్రిల్ యవమును పోధావాయను కారెను. కాథలికును విచారించుచున్నార షానోగారికి యొక యుత్త రుమరాగా వేరొక గ్రామముందు అండ్రియల జరుపుటకు టిమోదీగారి నంపెను ఆగ్రామముం దా నాగు మరణమేలేన. వారు తిరిగివచ్చునకి షానోగారు నాగ్ని గొరింపబడిరి. ముద్దాయి పెట్టెను పోలీసువారు సోదావన ఒక రక్తని క్షయైన కాగి తప్పుకున్న పట్టుకొనిరి అంత ముద్దాయి తాను నలుగురితో మిషనుకుపోయినటుల తెలిసెను సమయం పో షానోగారి డ్రెస్ డాపాటిపెట్టుబడినో రేపెను ముద్దాయి ఈవిషయము నుచూర్చి చూడకరి తెలుపగా గూతకేసును నాగ్నిమిచ్చెను. ప్రాంతగ

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ తీర్మానములు

శాసనసభావ్యవహారములు

పాణకా పట్టాభిరూపరెడ్డిగారి విమర్శనకు

ప్రత్యుత్తరము

(గౌ. వేమరపు రామదాసుపంతులుగారు)

శ్రీయుత రెడ్డిగారివిమర్శన నేడే ప్రచురించి. రెడ్డిగారికిని నాకును మాడుకొనుచుండుట ప్రతిప్రాయభేదములన్నట్లు స్పష్ట మగుచున్నది. మరిమాడు విషయములం దేకాభిప్రాయాలమై యున్నాము. మా కిరవురికిని భేదముగల విషయము లేవియునగ (1) కాంగ్రెసుపక్షమున శాసనసభలను పోషించువారిని వారిసాసము లను ఖాళీనుంచుకొని సంవత్సరముల మొదలనే పనిచేయుల యునని కోరుట (2) శాసనసభలలోనున్న కాంగ్రెసుసభ్యుల కార్యక్రమమునైన ద్వీధిమైన అధికారముండుట. అనగా శాసనసభలోనున్న కాంగ్రెసు పార్టీ వారియొక్కయు శాసనస లకుమొదలవచ్చు కాంగ్రెసుకమిటీవారియొ గ్గుయు ద్వ్యధిపతి పాలనాధిపతియనుట. అట్టియుండుట (3) చెన్నరెడ్డియు నందలి పరిస్థితులలో ప్రస్తుత యధికారపక్షపులోనున్న మ (త్రి వ్యక్తులవారిని తొలగించుట, ఈసూచును వివాదాత్మకము. అభి ప్రాయభేదముండుట సహజము. ఆంధ్రకాంగ్రెసు కమిటీవారి యొక్కయు రెడ్డిగారియొక్కయు అభి ప్రాయములతో నే నేకీ భవింపజాలను. ఇక నేను రెడ్డిగారితో ఏకీభించు విషయము లేవియున (1) కాంగ్రెసుపక్షమునను ఎన్ని కలలో జయము కలుగుటకు కారణము కాంగ్రెసుయొక్క నిరోధినిగాన మే అధికారపక్షపుల కాశపక్ష యధోనితసహకారమునను దిగ శాసనసభలలో పోరాటమునలుపుచున్న వాగ్ధామముచేయుటచే తనే కాంగ్రెసుపక్షమువారు శాసనసభల కెప్పు కొనబడిరి. (2) ఆవిధముగా ఎన్ను కొనబడిన శాసనసభ్యులు వారిఎన్నికవాగ్ధాన పత్రికయందలి వాక్యములకు విరుద్ధము గాసంబంధించి అపగ్రహులు కామాడెను. (3) శాసనసభలయంద కార్యక్రమము తీర్మానముగ జేసి శాసనసభలకు చెప్పవల నిర్ణయకార్యక్రమమునను ఎక్కువ ప్రోత్సాహముకొనిండుటయును. ఈ సూచనయలలో నాకు ను రెడ్డిగారికిని ఎట్టిఅభిప్రాయ భేదమునులేదు. ఈమాడ విషయ ములను అమలులో పెట్టవలయుననే ఆంధ్రకాంగ్రెసుకమిటీవారిని కోరుచున్నాను.

ఇంతవరకు రెడ్డిగారి విమర్శనము నాకర్ధము అయినది. నాకర్ధముగానివిషయ మొకటిగలదు మాకు ఉభయపక్షముల అభి ప్రాయభేదముగల తీర్మానములను కావించినప్పుడు శ్రీయుతరెడ్డి గారును ఆతీర్మానమున కనుమలముగ ఓటుచేసిన యితరకాంగ్రెసుసభ్యులును సదుద్దేశముతో దేశక్షేమము నాలోచించి యె అట్టితీర్మానములను చేసియున్నట్లు నే నంగీకరించుచున్నాను. అట్లుకాదని నేనువ్రాయలేదు. అయినను నాఅభిప్రాయప్రకారము తీర్మానములు చేశమునకు క్షేమకరములు గాననియు హానికరము లనియు నాస్వాభిప్రాయమును తెలుపుచు వానిని ఖాళించియు న్నాను. ఇట్లుఖండించుటలో నేనుమాడ కమలలేనే దేశక్షేమ మును మనస్సులోనుంచుకొని సదుద్దేశముతో విమర్శించినట్లు రెడ్డిగా రెంతలంబుకాడు? అట్లుతలండుటనుచులుగా స్వాస్థ్య పరత్వముచే కలిగిన ఆకాభంగము కాంగ్రెసుయెడల కృతఘ్నత నాకు నాచేర్చుచోవింపవలయునో నాకు అర్థముకా లేదు. నేను నిరూపించిన దాతములు వారికపశ్యంధులైనవో వానినితీస ముగా ఖండించుట రెడ్డిగారికి స్వాస్థ్యకాదుకలదు. అంతటి తోత్పప్తిదెంక తన తీర్మానములు చేశభక్తి పురస్కరములనియు వానిఖండితమాత్రము స్వాస్థ్యపరత్వ పురస్కరమనియు వ్రాయ బూనుకొనుట తుచ్ఛము.

కృతఘ్నత నాలోపించుటకుపూర్వము కాంగ్రెసుతీర్మాన ములను వ్యతిరేకముగ నేను కాన్సిలులో ప్రవర్తించినట్లు రెడ్డిగా రు మాపవలయును. 1926 సంవత్సరము 8 మార్చి తాళిఖర శాస నసభ్యులు మొదలగువారును ముని అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీ వారు తీర్మానించినపుడు నేనును నాతోపాటు స్నేహకాన్సిలులో ని యితరకాంగ్రెసుసభ్యులును, అ వెంస్లీవారికంటె ఒకగంట ముందుగనే ను స్థానములను వివిధి చెల్లియుంటిమి. ఇప్పుడుతిరిగి ఆ భారతకమిటీవారుగాని కాంగ్రెసువారుగాని ఓటు చేయగో రినచో తిరిగి చెప్పవలసినవచ్చుటకు సిద్ధముగానున్నాము. మరి యు స్నేహకాన్సిలులో యింతవరకు ఒక్క సంవత్సరమునైనను కాంగ్రెసు తీర్మానము కల్పింపనక నిరోధివిధానమును ఏ మం దికాంగ్రెసుసభ్యులు నానాయకత్వము కింద జరుపుచున్నారు. స్నేహకాన్సిలులో కాంగ్రెసువారుల సర్వమును యితర కం ట్రును ఖండించియుండలేదు. రెడ్డిగారు కాన్సిలులో పోర్టులను పరిశి నింపవచ్చును. ఆంధ్రరాష్ట్రకమిటీవారి తీర్మానములు అఖిల భారతకమిటీవారు సహజప్రాయముగగాని సమాజసేవకేంద్ర

రములుగావు. వానినిఖండించుట కృతఘ్నత ఎట్లగును? ఇక్క స్వాస్థ్యపరత్వము యిం దే మి గలదు? ఆ కాభంగ మున కేమిగలదు? కాన్సిలు వాస్తానమును ఖాళీగా వుండుకొని ఎన్న డో ఒకనాడు హాజరుపట్టి వేయటచే నాస్వంతకార్యములకు శరకేర్పకొనుచు ప్రస్తుతము కొంతవర కంతకపుపడియున్న న్యాయవాదవృత్తిని తిరిగి బలపరచుకొని ప్రవాన్తన వ్యమున వ్యధిగనుకొనుటకు మరింత వీలుగనే యుండును. కాన్సిలును పోవు గాన, పోకపోవుటగాని దేశ నేవాసాంగ్యముకొరకే అవలంబించుటనుని తలంపక, ఆకాపూ రితమును స్వాస్థ్యపరత్వముచే జరుపవచ్చు మున్నట్లు వ్రాయుట గాంధీకహేతుని శిశ్యులమనియు, కాంగ్రెసు భక్తులమనియు పొగడికొను శ్రీయుత రెడ్డిగారికి తగదు. ఈలేఖ ప్రచురింపబడి నప్పటికి అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారి తీర్మానమే చెల్లడి కాగలదు. ఒక నేత అసభివారు శాసనసభ్యులు వారిసాసములను ఖాళీగానుంచక శాసనసభలయందు, కాన్సిలు గౌరవతీ తీర్మా నముల ప్రకారము పనిచేయవచ్చుననియు తీర్మానించినచో, అట్లు ఓటుచేసిన అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీ సభ్యులను కృత ఘ్నతయు స్వాస్థ్యపరత్వమును రెడ్డిగారు ఆపాదించెరా? అభి ప్రాయభేదమును, న్యక్తిమామగముతో మిళితముచేసి, వివా దాలక్ష్యము పెట్టెతో పక్ష త్రిప్పజూచుట కేరలము అధర్మము. ఇందు రెడ్డిగారికి నాకడపటి విన్నపము.

(ఈవిషయమై ఉత్తరప్రద్యుత్తరముల నిఁమిష ప్రయ రింపజాలము. ఆం. ప. సం.)

ఇండియా ప్రభుత్వము

నూతనవిద్యాంగ సహాయకార్యదర్శి

సిల్లా, మే 16. హైదరాబాదు నిఁమిషమున ఏ కెంటుగా నియమింపబడియుండుటచే వారిస్థానే మహమ్మద్ ఇక్బాల్ గు రహీంగారు (వి. సి. యస్.) ఇండియా ప్రభుత్వము విద్య, భూములశాఖ సహాయకార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి. మహమ్మ దు రహీంగారు మొన్నటివరకు మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునందు సహాయకార్యదర్శిగానుండి యిప్పుడు బేటూలులో డిప్యూటీ కమిషనరుగా నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రై ఆ శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు

సిల్లాకు 29 తేదీన కల్లదరు

సిల్లా, మే 16. దక్షిణఆఫ్రికాలో ఏ కెంటుగా తా ము చేయవలసిన పనినిగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారితో సంభాషించుటకై 29 తేదీకి రై. ఆ. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు సిల్లాచేరదరిని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఆ శ్రీనివాస మోటారుకారుల పంచెము

ప్రపంచములో మోటారుకారులను తయారుచేయు అన్ని కంపెనీలవారును తాము తయారుచేసిన ప్రత్యేకమోటారుకారు లను పంచెదరు. సుమారు 127 రకముల చేతలగుల మోటారు కార్లు పోషించెదమునకు రాగలవు. (ఫెంచి, స్పెయిను, బ్రెజి యం, ఇటాలియను, స్విస్సు, జర్మను మొదలైన వేళముల మో టార్లు ఒకజట్టును, అమెరికాలోని సుయూక్రరాష్ట్రములవారి మోటారుకార్లజట్టు ఒకటియును, ట్రెస్టినువారి మోటారుకార్ల జట్టు ఒకటియును వచ్చును. పరుగెత్తలపనికి రే వేగమెట్లు. 20 కిమీమును గా విధించెదవచ్చును. పైనికసంబంధపు తేహాలును యా మోటార్లు అంచలమిద అతివేగముగా అందుకొని తీసికొని కేక్ చేయు.

ప్రమాదములోని మొదటి 70 మెట్లును చాలవర కాల మెత్తును. మై యెత్తుగానున్న నదియెడ్డునపోవలెను. పిచ్చులు నదిపక్కను ముప్పాటిక మైదువారము ఇసుకలోనుండిపోవ లెను. అటుపిమ్మట నదియొక్కయెత్తయిన వరకుము అవి యెడ్డు న గొరలెను

నది ఇసుకలోనుండి పోవలసినవార్గ మంతయుగడికంప తో కట్టు మొదలైనవాటితో ఉన్నవ కంపెనీవారు కట్టివేసి వార్గ పోకర్మమును చేయుచున్నారు.

ఈ పోటీపంచెయల నన్నింటికినిపర్మాట్టు చేయుచున్నది, ఉన్నపు కంపెనీవారే.

అలహాబాదు, మే 14. ఒక రై ప్రభుత్వముగోను ఆస్తి

సమాజికులు తన భార్యను మహాతమ ఎత్తుగ నిహారికరి తెలు పుచు స్వామిభార్యకొనుటకు చేయుచున్నార. భార్యభాగ్యుని శ్మశురును ఉయన దిద్దింగి. (ఆ. ప్రె.)

29 ఏప్రిలు దినోపత్తిలో ఒకవేళేరియస్ (వాసివదా నిలో) పిప్పర మూలం హెచ్చావ్వరు భద్రమ్యుగారు నిల్లలజీతము అవకారింబినట్లు (వాసియంశిరి. దీనికి సమాధానము ఏమన హెచ్చావ్వరు భద్రమ్యుగారు 19-8-26 తేదీని జీతములు మొత్తము రు 17-5-0 లు నిల్లలజీత వసులుచేసి గ్రామముననుబద్ధం ఇరసాలకు పంపగా ఆయనకు ప్రెవారు తాలూకాబోర్డు సామ్యు పుచ్చకోనెద్దిని పుత్తర్వు పచ్చినట్లు నెప్పి పేరగొట్టరి. నె 21 గు 28-8-26 తేదీని పెంబుపాడు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగారి ద్వారా తాలూకాబోర్డు (పెసిడెంట్) గారు (అప్పటి తమిళ తాలూకాబోర్డులో ఈబోర్డు నున్నది). ఈబివయమై తెలుపును సామ్యు మనిషర్లర చేయుటకు శలవును కోరియుంశిరి. కాని వారు బవాబు ఇయ్యనందున సామ్యు నిల్లయందెను. ఈరీతిగనే తనతర మూత్తలోను జరిగినవి. ఈవర్షనే డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరుగారిని అడుగుగా బోర్డు విభజన అయినదగావున తాడేవల్లనూడెం బోర్డుకు పంపమని రికార్డులూర్వకుడు పుత్తర్వుయిచ్చిరి. తరువరిని ఈసామ్యు 20-9-27 తేదీని మనిషర్లర 90 పెంబుగా పంపిరి. వాస్తవము ఈరీతిని యుంపగా ఒకవేళేరియస్ (వాసివదా సోగ మోటు) ఈరికి

కాంగ్రెసు కర్తవ్యము

కాంగ్రెసు సంస్థలను నడపు పెద్దలును అందుపనిచేయు వారలను నాచు ప్రతివాదనలతో కాలము వ్యర్థమందుట విషాద కరముగా నున్నది. ఏదో ఒకప్పుడు ప్రతివాద ఆధారపడి జీవము చేయూ మాబోంట్లుకు ఈవర్షము జరుగుచుండుటచేత కాంగ్రెసు సంస్థలను దేశమునకు ఉపకారము కలుగునన్న ఆశ ప్రార్థనగా బోధించుచున్నది. మాబోటివారలకు అనగా వ్యాపారములకు, రయితులకు మాన్యుటలకు లోకలుబోధలవలన గాని, జిల్లాబోధల వలనగాని, గవర్నమెంటువలనగాని కలుగు ఇబ్బందులను తీసివేయునట్లు అనాదినము కృషిచేయునట్లు ఏదియోడునో ఆ సంస్థయందు మాకు గౌరవము ఆభిమానము కలుగును. ఈరీతిగా ఆ సంస్థయందు ఆభిమానము, గౌరవము ఎప్పుడు కలుగనో అప్పుడు మేము స్వయముగా కృషిచేయుచున్న చేయతనవలన చేయుటకు గృహసంకల్పము మాకు కలుగును. మాపురోధివృద్ధికి అనుదినము పాటుబడు సంస్థయందు ముగిసియందును ఆభిమానము కలిగినగాని ఆనంద నిర్ణయించు కార్యక్రమమందు పట్టుచుగాని గౌరవముగాని ఎన్నడును కలుగలేదు. కాననసభయందు పనిలేని నోచేంజర్లు జిల్లా లలో గ్రామాదులయందు ఉత్సాహముగా నిర్వాహకార్యక్రమము నిర్వహించుచుండును ఎందుకొరకు ప్రచారముజరిపి పని చేయుటలేదో ఆకారణమువలననే కాననసభవాదులు కానన సభలయందు కార్యవిధానమును చేతనయినంతవరకు సాగించి తక్కిన సమయములందు జిల్లాలలో గ్రామాదులయందు నిర్వాహకార్యక్రమము సాగించుటలో నోచేంజర్లతో కలిసి పనిచేయుటలేదు. ఒకరిని ఒకరు దూషించుకొనిన ప్రయోజనమేమి? ఇద్దరును కలిసి గ్రామాదులలో స్వయంకృషిమీద ఆధారపడిన కార్యక్రమమును అమలులోనికి తీసుకొనివచ్చుటకు ప్రయత్నించిన ఇటువంటి విషాదకరమైనది దేశమునకు పట్టుదుకదా!

ఏదిఎట్లున్నను ప్రధానమైనపని జిల్లాలలో గ్రామాదులయందు కాంగ్రెసుసంస్థను గ్రామజీవితములో ఉపయోగపడునట్లు చేయుట ముఖ్యము. ఇది చేయకపోయినయెడల కాంగ్రెసుకు బలమేలేదు. ప్రజలకు ఉపయోగములేదు. జిల్లాలో ఒకరిద్దరు కాననసభయందు ప్రజలకు కిలగు ఉపకారము కలుగచేయుచు, జిల్లాలో అనుదినము గ్రామాదులలో ప్రచారము, నేన, తక్కినవారల సహాయముచే, చేయకపోవుట విచారకరము. జిల్లాలోని దేశసేవకులు తన చేయూత కాననసభవాదులకు ఇవ్వకపోవుటవలన ఈలోపము కలుగుచున్నది.

రాష్ట్రీయసంఘము తగినరీతిని రాష్ట్రములో జరుగవలసిన కార్యమును నడపకపోవుట తోచనీయదు. రాష్ట్రీయసభావేతనభటు జరుగు సమయమున ఉద్దేశపూరితమైన తీర్మానములు సాధించుటలో కాలము గడుపుచున్నదిగాని గ్రామాదులలో నిరంతరము కాంగ్రెసుసంస్థచేరు జనలకినలలో మారుమోగునట్లు వినబడునట్లు ఎట్లుచేయుటకు సాగ్యపడునో విచారించిన తీర్మానమే లేదు. నోచేంజర్లకును, కాననసభవాదులకును జిల్లాలలో నిరంతరము పనికల్పించువిధానమే లేదు. ఆ జ్ఞయే లేదు. విధించిన పని అయినదా, లేదా అని, విచారించి తగు విచారము కా విందుటయే లేదు. ధనముగల వారలకును, పనిలేనివారలకును, అన్నిపనుల వదులకొని గౌరవముగా ముప్పయ్యేకొను దేశసేవాదుర్గురులకును మాత్రమే కాంగ్రెసుసంస్థలో, సంఘములు, మాటమలయిన కారణమున కాంగ్రెసుకు, ఈగతి పట్టినది. (1) జిల్లాలో పలుకుబడికలిగిన దేశారాధకులు ఒకరిద్దరు మాత్రమే యందుట వలన వారలను జిల్లానుండి బహుట సంఘసభావేతనలకు, సభలకు పనులకు ఒకసంవత్సర పరిమితికాలము పోకుండా జిల్లాలో పనికి నిర్ణయించుట.

(2) జిల్లాకు ఒకరిని నిరంకుశాధికారిగా ఒకసంవత్సర కాలము నియమించి ఆలోచన జిల్లాలో ప్రతితాలూకాకు ముఖ్యగ్రామాదులకును కాంగ్రెసుసంస్థలను ఏర్పరచి ప్రతితాలూకాకు ఒకప్రచారకుని నియమించి అందుకు అగౌరవ్య ఆతాలూకాలో ఆభిమానముగల సుమారు 20 మంది పెద్దచునుభ్యులు భరించుకొనెట్లు చేయుట.

(3) ఏతాలూకా ప్రచారకుని భరించుకొనకలుగునో ఆ తాలూకానను ప్రచారకుని నియమించుట.

(4) తాలూకా ప్రచారకుడు తాలూకాకు సంబంధించిన యావత్తుపనులు నిర్వహించవలెను. ప్రజలకు తాలూకాబోధల వలన, జిల్లాబోధలవలన కలుగు ఇబ్బందులు అమానంధుల మెంబర్లు, పేసీ డెంటులవలన ఆ గా ఇబ్బందులు తీరునట్లు ఆంధ్రో శనసల్లుట మొదలగుపనులు నిర్వహించవలెను. గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటులవలన ప్రజలకు కలుగు ఇబ్బందులు తీరునట్లు ఆంధ్రో శనసల్లుట ఆ జిల్లా మెంబర్లవలనగాని, ప్రజల నిరంతరకృషి వలనగాని ప్రజలకు ఉపయోగపడునట్లు పనిచేయవలెను.

(5) ప్రజలకృషివలన సభలకు కాలగిన పనులను గ్రామాదులలో ప్రచారము జరుపునప్పుడు ఉత్సాహపరచి ప్రబోధమునల్పి చేయవలసియున్నది. ఆప్రచారకునివలన ఆనందమీద ఎంత ఆభిమానము యుండునో అంతసలము ఇందులో కనిపించును. గ్రంథాలముములు స్థాపించుటగాని, నూలు తగురుచే

యించి గృహములచేతనే వారిగృహములకు సంవత్సరమునకు కా నుగిసల్లుట చేయించుకొనవలయు ప్రాతానాపరమటగాని, అంధ్రో తాలోపమును మనస్సునకు నాటునట్లు చేయుటగాని ఇవి సాధించు సమయము బలముకలుగచేయుపనులను నిర్వహించుటగాని ఆ తాలూకాకు నియమింపబడిన ప్రచారకుడు చేయవలయును. తాలూకా ఒకప్రచారకుని పోషించు దేశాభిమానమున్నయెడల దేశమిట్లుండునా అని కొంతమంది నన్ను ప్రశ్నిచేసిరి. జనలకు ఉపయోగపడునట్లు సేవచేయుచున్నది దొరికిన యెడల పోషించని ప్రజలెక్కడైన గలరా. స్వప్రయోజనమొదలగునార లేదు లేదు. 1920 సంవత్సరములో ప్రజలకు ఉపయోగపడువారలకు ఉత్సాహమును పురికొల్పు కార్యక్రమము అమలులోనున్నది కావున ప్రజలసహాయము వచ్చినది ఇంతవరకును అటువంటి కార్యక్రమము లేదు. కాబట్టి ప్రజాసహాయము తక్కువ అయినది.

ప్రస్తుతస్థితిగతులలో ఉత్సాహపూరితమైన కార్యవిధానము అమలులోపెట్టి ప్రజలకుగల ఇబ్బందులను నిరంతరము తీసివేయునట్లు కృషిచేయు ప్రచారకుడుగాని, సంస్థగాని యున్నయెడల ప్రచారకుని పోషించుజనులు దొరుకుదురు. పలుకుబడి కలిగిన దేశసేవాధరుడు జిల్లాలో ప్రచారము చేసినయెడల తాలూకాలో 20 మందిజనులు సంవత్సరమునకు 25 రూపాయలు ప్రచారకుని జీతముకొరకు ఇచ్చువారలు దొరకకపోదురా? ఈవిధముగా జిల్లాలో పలుకుబడి కలిగిన దేశసేవాధరులగుని నాయకత్వమువలన జిల్లాలోనే ఒకసంవత్సరము వేరు పనిమీద కాలవ్యవధిసలవక కాంగ్రెసుసంఘములు స్థాపించుట యందును జిల్లాను సరితయిన మార్గమునకు తెచ్చుటయందును తనయావస్థ కి వినియోగించినట్లయిన జిల్లాలోని తక్కిన జన సేవాపనులు తనసహాయము ఇచ్చినయెడల దేశమును ఏమార్గమునకు తగురుపరచవలెనో ఆమార్గమునకు సినయకాక ఎట్లుండును. రాష్ట్రీయసంఘము అగౌరవ్యమైన ప్రకాశంపంతులు గారు రాష్ట్రీయసంఘమును సరిచూసినదోనను నడపుటకు సాహసించుచుం లేదా?

నరమానంగము.

శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి జయంతి
నెల్లూరు

ఈ నెల్లూరు పురమనహుడ శ్రీ శివాజీ మహారాజుగారి త్రితేత వార్షిక జయంతి మిగుల జయప్రదముగ నెరవేరెను. ఈ నెల 3 తేది మిగుల పవిత్రముగ నిడుకొని మునిసిపల్ సభుము వారును, తమ కార్యాలయములు, పాఠశాలలు మాన్యునానిన మూడివేసిరి. నెల్లూరు నుద్ధ విలాస సభవారు ఆనాటి ఉదయమున నగర సంకీర్తనము జరుపుచు శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి పటమును ఉత్సవము జరిపిరి.

బహిరంగసభ

సాయంకాలము పురమండలమున నొకబహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయంత మంగమారు వెంకటసుబ్బారావుగారు(వకీలు) అధ్యక్షత వహింప, కళాశాల ఉపన్యాసకులు శ్రీయంత నట్టుం సుబ్బారావుయ్యయం. ఎ. గారు శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి గుణగణముల గూర్చి కొంత విపులముగ నొక్కి జెప్పిరి. శ్రీ శివాజీశివుని అవతారముగ నాటికాలమున గణింపబడెననియు, కూరాగ్రేసరులలో నుత్తమువనియు శ్రీకృష్ణ భగవానుని యుపదేశాను సారమున, సామ, దాన, ధేన, దంభోపాయములచే శత్రువుల జయించుటలో యుక్తియు, శక్తియు అపారముగ సాధించి యుండెననియు, వందలకొలది సైన్యముతో కొల్ల కొలదియందు శత్రు శిబిరముల దునుమాడి హిందూరాజ్యమును స్థాపించిన వీరాగ్రేసరువనియు నివర్తనపూర్వకముగ తెలిపిరి. శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి తమ ప్రభుత్వ విధానమునను మిగుల ఉత్తము పద్ధతులనే నెలకొల్పియుండెను. అష్టప్రధాన పద్ధతి ఆకాలముననే యాచరణలో నుండెను. బ్రిటిషు రాజ్యాధికారులు శ్రీ శివాజీ పరిపాలనా పద్ధతులనుంచి వరికొన్ని నేర్పుకొనవలసిన అంశములుగూడ కలవనిరి. అతడు ఏర్పజచిన సైన్యక్రమశిక్షణమిగుల ఆశ్చర్యకరముగా నుండెను. అతని రాజ్యమున స్త్రీలను వెరచినవారిని కఠినశిక్షకు పాత్రుల చేసెను. శత్రువుల స్త్రీలను గూడ మిగుల నయతో నాదరించి తమతమ స్వస్థానములకు గౌరవముతో పంపివేయుచుండెను. దేశమభివృద్ధిని తాను ఓడించినపుడు ఆమెను చాల గౌరవముతో తన స్థానమునకు పంపెను. యుద్ధ నిర్వాహములయందును, వానిరక్షణయందును అత్యంత శ్రద్ధగలవాడు. అంతయు తానే స్వయముగ తనిఖీచేయుచుండెను. యుద్ధమునందు మిగుల వైపునైపుణ్యముతో మెలగునవారికి పారితోషికముల నిచ్చి వారియందు ఉత్సాహము రగల్కాన చేయుచుండెను. శివు సమూలుచేయుటయందు జనించారీపద్ధతుల రూపుమాసెను. నందుండిలో శ్రీ కృష్ణునకు 3 భాగములొసగి 2 భాగములు తాను కైకొనుచుండెను. శాస్త్రములయందు స్వము తము నందు, గాయములు, పండితులు, కవులు మున్నగు కళానంతుల మిగుల మర్యాదలతో చూచుచు, సర్వకలను పోషించుచుండెను. అతని రాజ్యము రామరాజ్యముగ నే గణింపబడెను.

స్వయాపము కురువనాడు. సౌందర్యమున పేర్గాంచిన వాడు. ఆత్మంత ఆశ్చర్యకరమున ఆకర్షణ శక్తిగలవాడు. కేవ

లము దేవ స్వయాపముగా ప్రజలు చూచుచుండిరి. ఆత్మవిరచేత్త అతని హంస సూక్ష్మభివచియుండెను. దేవతారాధకుడై భవాని దేవిని సర్వదా పూజించుచు వరుసుల బహియుచుండెను. దానగర్భ ప్రియుడు. పూర్వాచార పరాయణుడు. దేశభక్తి, స్వాధ్యాయ, సత్కర్మములచే దృష్టినిలుపుట, పట్టుదల ఆత్మగౌరవము, స్వాతంత్ర్యోద్యమ పారితంత్ర్య సహాయము మున్నగు సుగుణ పుజనుల కనిపింపియున్న మెలయుచుండెను జ్ఞానము వృద్ధియగుకొలది, ర జ్యమునందు వినుచుండెడి, సన్మనించుటకు ప్రయత్నించెను. సాగువులగు రామదాసు మొగిసి ఆశ్రయించి వినయ విసమితాంకుడై మోక్షసాధనము జన్మపరంపరగుణముల కొలగించుకొను సువాయముకై ఆపేక్షించెను. ఆతనినాంకి భగవత్ గీర నుపదేశమొంది, శత్రువులను జయించుటయే తనగర్భముగ కైకొనెను. తనగరువునకు శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి ర జ్యమునంతయు గురుదక్షిణగా నొసంగెను. గురురాష్ట్రజ్ఞానసారము అన్ని రంపున సాగించుచుండెను. దీని కి చిహ్నముగా కామయాంబర పతాకమును గురించియుండెను. ఇట్లు శ్రీ శివాజీమహారాజు ప్రతి కార్యమునను స్వాధ్యయ విగ్రహము ప్రధానముగా చూపుచుండెను. కాననే రాజయోగియను నామమరసికి స్వాధ్యయమాయెను. భారతీయులకెల్లరును తిలప మహారాజు కర్మయోగి ఆదర్శప్రాయము వారికి ఆదర్శము శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తియే. అట్టివారిని కన్న భారతమాత మిగుల గృహ్యరాలు. భారతీయులెల్లరును కీరి యాదర్శమును కైకొనవలయును, అని ఉపన్యాసము గొప్ప ప్రబోధము గావించిరి.

అగృహ్యులు శ్రీ మంగమారు వెంకట సుబ్బారావుపంతులుగారు శ్రీ శివాజీ గుణగణములను మరియొకమారు సభకులకు తెలుపుచు ఆచరణయందు సాగ్యమునంతవరకు చూపింపవలయునని కోరిరి. మహాపురుషుల జీవితముల పిన్నలు పెద్దలు పకనముచేయుచు, దేశాభిమానముతో వెలగవలయుననిరి. ప్రస్తుత సంస్కృతిభావ అమంగలమున్నగునయి అదిదేవ నాగరిభావయై మన పురాణీకహాసాది అపూర్వగంఘలందు ప్రకటించియుండుటచే భారతీయులు వానియందు కృషిచూపుటకు సంస్కృతి భావ అవలంబింపవలయు ననియు పోలిరి.

రాత్రి సభానంతరము పురికొల్పయందు గొప్ప ఉత్సాహము, బ్యాండు మేళముతో జరిగెను. రాత్రి ఘనము 11 గంటలకు ముగిసెను.

శ్రీ ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రాథమికవిద్యాసంఘము
విజ్ఞాపనము.

మహాశయ! తాము కొంత వందాను విరాళమును దయచేసియుండుట చేతను కొడునవందాను త్వరలో పంపుదురను నమ్మకము కలుగుట చేతను రాష్ట్రీ సంఘకార్యక్రమము నెట్లెట్ల యింతవరకును జరపుకొనుచు వచ్చుచుంటిమి. కాని సంఘ నిబంధనలను బట్టి యాయవలసిన బకాయివందాల నిష్పించునని యెన్నిసార్లు మనవుల నంపుకొన్నను లాభములేక పోయెను.

వన రాష్ట్రీ సంఘ వార్తల మహాజనసభ 1927 సం॥ జూనునెల 25, 26 తేదీలలో మదరాసు కాననసభాభ్యుత్థులను మ॥ రా॥ శ్రీ సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారి అధ్యక్షతతో గోదావరిజిల్లాలో రైలుప్రేక్షకాంధ్రావార్తాగ్రామమున జరుగ నిశ్చయింపబడినది.

తమకంటే సంతోషిమానులను, తత్పూర్ణ శ్రద్ధయు వెలింగిన వారును, సంతోషిమానులని గోరవారును మరియొకరులేరు. దయయించి, మీసంఘముయొక్క వెనుకటిజమాఖర్చులను చిత్తగించి రాష్ట్రీసంఘమునకు బాకీయున్న యావత్తు వందాను లేదా కొంతమగాని—తుదకు రాష్ట్రీసంఘసాయసభసారియొక్క 27-3-1927 సం. గల సమావేశమున 6 వ తీర్మానము ప్రకారము రు.5/లనుగాని, వెంటనే పంప ప్రార్థించుచున్నాము.

ప్రస్తుతము తా మేకారణముచేసిన తమ సంఘ కార్య నిర్వాహకవర్గమున కేరకయున్న నో వెంటనే మీకార్యనిర్వాహక వర్గముయొక్కయు, కార్యదర్శియొక్కయు చిరునామా లను వ్రాసిపంపుచు ఈ విజ్ఞాపనమును వారలకుందజేసి వైకము యీ తావునకు వెంటనే; పంపబడునట్లు చూడ ప్రార్థించుచున్నాము.

ఈ సంవత్సరము ఆగష్టునెల ప్రాంతమున ప్రాథమిక విద్యావల్లమును, లోకతోబోధు అట్టము సవరింపబడనని నిశ్చయమైనవార్తలు చేరుచున్నవి. మనమీలోపున మన సంఘమును రిజిస్టరు చేసుకొని, వార్తాపత్రిక వారంభించి సక్రమమైన కార్యక్రమమును చూపు లేంతయున్నవైన పనియొ యిటు నేరుగ వివరించ నక్కరలేదు.

కావున వెంటనే వందాలను సంపుట ఉపసంఘములన్నియు తమ ప్రతినిధులను న్ని మహాసభకును, రాష్ట్రీ సంఘ రిజిస్ట్రేషన్ బోర్డుకును, తా సంపాదకీయ వర్గమునకును నెత్తుకొనుట బాధ్యత. తని ఎల్లరు ఉపసంఘముల కార్యదర్శులను ప్రార్థించుచున్నాము.

తాళిపూడి శ్రీ నేట్టి వెంకట రామేశ్వరరావు, 5-5-1927 కార్యదర్శి.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

గాజ్మిన్ మహింద్రప్రసాద్ ప్రభుత్వము—రామానంద శర్మగారు	0-4-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—కే. వెంకటరమణ రావు గారు.	0-8-0
కారదాంబ, (శ్రీకృష్ణబోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివాస రావువార్యులుగారు.	0-4-0
శబ్దకామిని (నిఘంటువు)—శిరోమూలము, వేంకటరంగాచార్యులుగారు. చాలఉపయోగకరము. తేలులో నిమగ్నము. 1-40-	
ఆంధ్రోద్యమము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనభరిత అధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములగుంపు. 1-8-0	
ఆంధ్రనవవిధి—ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగారు 0-4-0	
అయ్యోజ్ఞాసంఘము—పారిసంది జగన్నాథస్వామిగారు. శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితినిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0	
సత్యవత్సుపాఖ్యానము—మల్లంపల్లి మల్లకార్జునశాస్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుత లృప్తములతో నిండియున్నది. 1-0-0	
గురుబోధావృత్తిము (వేదపాఠగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్టమంచి చిరునవలమృగాదు. భక్తిరసపరిపూరితము లగుపాటలు 0-4	
తిలకు మహాశయనిశీలితము, సంపూర్ణోపన్యాసములు—మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిమ్మి 420 పుటలు. 2-4-0	
తత్వమచంద్రికా (ప్రథమభాగము)—సన్నిధానము నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు. 1-0-0	
సంగీత శకుంతలము. 0-8-0	
ఆంధ్రకబ్బరితామణి (సటికము) —పారిసంది రామశాస్త్రిగారు 0-12-0	
మహర్షి దేశేంద్రనాథ తామరగారి స్వీయచరిత్రము—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతివ్యక్తియు ముఖముగ జనువలసినది. భేదరైతుకాగితము. పుటలు 214 కావ్య లింగైందు. (కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే కలవు) 2-8-0	
హిందీ తెలుగు నిఘంటువు—పంచాంగుల ఆదినారాయణశాస్త్రిగారు (తేలులో నిమగ్నమునది.) 1-0-0	
హిందీ మొదటివాచకము " " 0-6-0	
హిందీ బాలశిక్ష " " 0-6-0	
హిందీ చదివి తెలుగు తెలిసినవారు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును. అన్ని గ్రంథములకును (తెలులాక్షర్యులు ప్రత్యేకము)	
శ్యామానువరము(నవల)—ఒంతలి సత్యనాథము గారు. నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంధ్రదేశమును కలవరపఱచిన రంపయ్య ద్దమునకు సంబంధించిన కథ యందు వర్ణింపబడినది. కథ, నర్తనలు, పాత్రలు, పూర్వములై పాఠకులవనముల నాకర్షించును. 1-0	
బారిష్టరు పార్వతీశం (భా.1) మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారు(సాహితీసమితి) హాస్యరసభరితమునకథ. 1-4-0	
(కవుల జీవితములు గల, శతకములు.	
(మంచి అచ్చు, చక్కని కాగితములు)	
శతకపుల పరిశ్ర—వం. సుబ్బారావు 3-0-0	
కవిత్వతత్వవిచారము 2-0-0	
సకలనీతిసమృత్తము 1-8-0	
వృషాధిపశతకము 0-4-0	
సర్వేశ్వర శతకము 0-4-0	
దేవతాంజన శతకము 0-4-0	
20టిమిట్ట రఘువీరశతకము 0-4-0	
అవిమరము 0-10-0	
నవనాళినీత్ర (ద్విపద) 0-12-0	
ఆంధ్ర వాఙ్మయచరిత్రము 5-0-0	
నారాయణ శతకము 0-4-0	
కాళహస్తీశ్వర శతకము 0-4-0	
దాశరథి శతకము 0-4-0	
శ్రీరామతాగళశతకము 0-4-0	
హాస్యగుర్తులు ప్రత్యేకము.	

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
నెం. 6, 7 తంబు శెట్టివీధి, బార్జిటవుక్, మద్రాసు.

లిజరు కలము

సుమారు 100 రకములలో
తయారు చేయబడుచున్నది
**మీ కు త గ న ది
ఒ క టి గ ల దు**
మ మూలు 10 ఆర్. సెట్ 100 పి.
పెల్వ-ఫిల్లింగ్ 40 పి.
H.P. CO LONDON

Agents: **P. HOLT & Co., Ltd.**
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.

తీర్థాగరాజ గ్రంథములు

1 ఇదేమేపిల్లా ఈలాగు మారిపోయినావు	0-1-6
2. అయ్యో నీవు నామగదా	0-1-0
3. ఏమే ఒకరినుండియొకరు ఇద్దరముచేడిపోతిమి	0-2-8
4. మధ్యపానము	0-3-8
5. శ్రీ త్యాగరాజాష్టోత్తర శతనామావళి, ఆంజనేయస్తోత్రము, త్యాగరాజ చరిత్రము.	0-4-0

ఈ గ్రంథములు తెలుగులో నాగరత్నముచే రచియింపబడి చదువుటకు హృద్యముగా నుండును. వలయువా రీక్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.
త్యాగరాజ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము
(812)7, శ్రీనివాసస్వామివీధి, మద్రాసు.

కల్లసారాయి బ్రహ్మరాక్షసులు

కల్ల సారాయి బ్రహ్మరాక్షసులు ఒక్కవారములో పాఠంలోలును మగములు కనిపెట్టుకొనవచ్చును. కారదామృతం బట్టి ఒక్కటికే రూ. 1-8-0 హాస్యగుర్తులతో 1-13-0. ఆర్థ రుతో పైకం మణిఆర్డరుచేయండి ఈ విషయమై ప్రకటన పత్రములు ఇంగ్లీషు అరబ్బీ తెలుగులో అచ్చువేయబడినవి. వలయువారు ఉచితముగా కంపబడును. హాస్య గుర్తు 0-1-0 పంపవలయును.

రామరక్షబంధనము

దరిద్రము, శతశత్రువులకు భయపడకండి, మా రామరక్ష బంధనమును ఆంజనేయ కవచము మీయిండ్ల సుమ్యములందు కట్టి పెట్టుండి. దరిద్రదేవత మీగుమ్మము దొక్కదు. బాతి భేదములేకుండా ప్రతిపురుషుడు స్త్రీ బిడ్డయెందఱు వుండండి. అదృష్టము విశ్వరూప, వ్యాపారమునందు లాభం, ధనవంతులదయ, పురోగమనం దభివృద్ధి కలుగును. అపాయములు తొలగును. తపాశీలి 0-4-0 పంజీరీ కవచములు తీసుకొనండి. గర్భిణీ స్త్రీలను కాపాడును.
నల్లమందు అనే నల్ల పెనుభూతమును పాఠంలోలండి. ఆపిమా ఒకడిచ్చి 0-6-0 స్త్రాంపులు పంపి పుచ్చుకొనండి.
మన దేశములోని కల్లసారాయి, నల్లమందు అంతరించు వరకున్న యీ సిరంతర ప్రచారము మేము చేయుటకు ప్రతిజ్ఞ బట్టి దేవునియెదుట ప్రమాణము చేసినాము.
యెం. పి. సారథి, పెరంబూరు బారక్కు, మద్రాసు.

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

(The Telugu Encyclopaedia)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు, జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును. ప్రతిసంపుటమును, ఆరు సంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100పుటలుండును. ఆరుసంచికలకు చందా రూ. 5-0-0, అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 0-8-0 వసూలుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుండుము. ఆరుసంచికలు ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0. ప్రస్తుతము మేలు (నగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.
కొరకునాట్లు— **ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము** 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.
ఆంధ్ర కంపెనీ 175, రెసిడెన్సి బజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

అమృతాంజనము

BEST INDIAN PAIN BALM.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.

BOMBAY & MADRAS.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. వై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. 1278
హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము

రూ. 3-0-0

చరక చికిత్సాస్థానము రూ. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రూ. 2, భన్మప్రకాశిక రూ. 1 (2048) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

క్షీర బలాతైలము 21

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు తయారుచేయించినది నమస్త వాఙ్మయధులను గుదుర్చును. అనేకులు వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు వ్రాయుడు. ఆర్ధరసాయనశాల ముక్త్యాల, (కృష్ణా.)

మదనకామేశ్వరిలేహము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్ల నష్టము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, శిర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రూ. 1-4-0
పాలగుండలేహము—రక్తగుడికి శ్రేష్ఠమయినది. సనామేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 తుల డబ్బీ రూ. 1-4-0 వి. పి ఖర్చులు వేరు. 75
పి.కె.వి. అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి. నెల్లూరుజిల్లా